

PĀRSKATS

PAR MADONAS UN VARAKĻĀNU

NOVADU PAŠVALDĪBU BIBLIOTĒKU

DARBĪBU

2024. GADĀ

MADONA 2025

Satura rādītājs

Kopsavilkums	3
1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums	5
2. Finansiālais nodrošinājums.....	6
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	9
4. Personāls.....	14
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	22
6. Krājums.....	40
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	50
8. Novadpētniecība.....	63
9. Projekti.....	72
10. Publicitāte.....	74
11. Sadarbības tīkla raksturojums	76

Kopsavilkums

Darba prioritātes un sasniegumi:

- kvalitatīva krājuma veidošana, krājuma inventrizācijas
- kvalitatīvs pakalpojumu piedāvājums
- darbs ar novadpētniecības materiāliem, kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana, saglabāšana, popularizēšana, materiālu izvērtēšana digitalizācijai
- infrastruktūras uzlabošana
- ģimenei draudzīgas bibliotēkas modeļa attīstīšana
- Liezēres, Praulienas pagasta, Lubānas pilsētas bibliotēku 100-gades jubileja, Mārcienas bibliotēkai-120
- autorizācijas datu izsniegšana, datubāzu, e-grāmatu lietošanas popularizēšana

Jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide:

- palīdzība iedzīvotājiem izmantot “Latvijas Pasts” pakomātu, elektroniski noformējot sūtījumus un tos nosūtīt Barkavas bibliotēkā
- Sākot ar 2024. gada decembri Lubānas pilsētas bibliotēkā pieejams jauns maksas pakalpojums – A3 izmēra laminēšana
- Āra lasītava vasarā Lubānas bibliotēkā
- Aktivitātes ģimenēm ar bērniem Ļaudonas pagasta bibliotēkā
- Aktivitāte “Izlausnās no bibliotēkas” Vestienas pagasta bibliotēkā
- “Vecums nav šķērslis līdzdarbībai un sadarbībai” - bezmaksas mācības senioriem un citiem interesentiem, tiešsaistes seminārs ZOOM platformā „Finanšu prātība un medijprātība” un „Drošība digitālajā vidē” Murmastienes bibliotēkā

Nozīmīgi / jauni projekti:

- Apstiprināti Madonas novada vietējās nozīmes bibliotēku nolikumi
- Lasīšanas veicināšanas projekts “Burtu spēles” pieaugušajiem un bērniem Cesvaines bibliotēkā
- Barkavas bibliotēkas realizētais sociālās jomas projekts “Iemācies. Izdari. Izzini”
- Lazdonas bibliotēka – dalība UNESCO LNK tīklā “Stāstu bibliotēkas” projektā
- Murmastienes bibliotēkā - Izstāžu cikls „Talanti mums līdzās. Iepazīsim tos!”, Dzejas dienas ārpus bibliotēkas telpām; Pasaules diktāts bibliotēkā

“Restarts lasīšanai” (LNB ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu, sadarbībā ar partneriem 2024. gadā uzsāka plašu sabiedrības iesaistes kustību “Restarts lasīšanai”),

- Lasītpatikas un lasītprasmes pasākumu organizēšana bērniem un jauniešiem sadarbībā ar PII, skolām.
- Izstādes, godinot autorus, tematiskās literatūras izstādes
- Pasākumi, tikšanās ar autoriem
- Grāmatu atvēršanas svētki Mētrienā, Lubānā
- Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas aktivitātes

LNB datu centra problēmas ietekme publisko bibliotēku darbā (2024. gada 1. jūlijā LNB datu centrā tika konstatēti darbības traucējumi, kas ietekmēja bibliotēkas un datu centra klientu informācijas sistēmu darbību),

- Būtiska ietekme nebija vērojama, traucētas darbības Cirkulācijas modulī. Tā kā vasarā daudziem ir atvaļinājumi, arī lasītāju apmeklējumi ir salīdzinoši mazāki, tad tās bija īslaicīgas neērtības lietotāju apkalpošanā. Lai gan ar vēl līdz galam neapzinātiem iespējamiem trūkumiem krājumā nākas un nāksies sastapties.
- Datu centra traucējumi bibliotēkas darbu ietekmēja divu nedēļu garumā. Visvairāk tas notika pirmās dienas rīta pusē, kad sistēma it kā vēl strādāja. Tomēr, kā vēlāk atklājās, ne visi tobrīd reģistrētie dati tika saglabāti, līdz ar to izsniegumu un apmeklējumu statistika par šo laiku ir kļūdaina. Turpmākajās dienās visi lasītāji un izsniegumi reģistrēti uz papīra, un tikai pēc sistēmas atjaunošanas manuāli ievadīti informācijas sistēmā Alise. Neērtības šai laikā radās arī lasītājiem, kuri ierasti vēlējās paļauties uz sniegto sistēmas informāciju- vai grāmata jau reiz ir izsniegta vai nav. Arī jaunie preses izdevumi šajā laikā netika reģistrēti un izsniegti lasīšanai mājās.

Citas ar bibliotēkas darbu saistītās problēmas, to risinājumi.

- ierobežots finansējums krājuma veidošanai, infrastruktūras uzlabošanai
- demogrāfiskā situācija laukos
- Lubānas pilsētas bibliotēka – oktobrī uz O. Kalpaka ielas gar bibliotēku tika uzstādītas jaunas ceļa zīmes- Apstāties un stāvēt aizliegts. Tas rada lielas problēmas apmeklēt bibliotēku gados vecākajiem cilvēkiem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem, jo stāvlaukums atrodas vairāk kā 200 metru attālumā. Sarunās ar Lubānas apvienības pārvaldes vadītāju T. Salenieku izskanēja solījums pavasarī šo ceļa zīmju lietderību pārskatīt, bet ziemas periodā tās tiks paturētas, tā atvieglojot sniega tīrīšanas tehnikas darbu.

“Latviešu Grāmatai 500”

- Bērzaunes pagasta bibliotēkā organizēta pagasta iedzīvotājas pieraksta klažu izstāde, kurās viņa veidojusi katras izlasītās grāmatas aprakstu
- Privātajā senlietu muzejā “Biksēres klēts” veidota vecajā drukā izdoto seno grāmatu izstāde “Senās grāmatas”
- Kalendāru izstāde “Kalendāri – laikmeta liecinieki”

Citi aktuāli jautājumi:

- Gatavošanās bibliotēku akreditācijai – krājuma izvērtējums, telpu vizuālā izskata uzlabošana
- Vides pieejamības uzlabošana
- nepieciešamība izvietot norādes uz bibliotēku vairākās apdzīvotās vietās, kur tas atlikts no gada uz gadu
- nepieciešami infrastruktūras uzlabojumi, telpu kosmētiskais remonts, inventāra nomaiņa – atlikti vairākus gadus
- novadu reformas gaidas Varakļānu novadā

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums

- ✓ bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

2024. gadā Madonas reģionā nav izmaiņu bibliotēku tīklā. Darbojas 25 publiskās bibliotēkas: 22 Madonas un 3 Varakļānu novadā, kuras savu darbību veic atbilstoši LR likumdošanai.

2024.gada februārī apstiprināti Madonas novada vietējās nozīmes bibliotēku nolikumi.

- ✓ informācija par padotībā esošajām iestādēm, reģiona bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem

No 25 reģionā esošajām 4 ir pilsētu bibliotēku kategorijā – Madonas novada bibliotēka, Cesvaines bibliotēka, Lubānas pilsētas bibliotēka un Varakļānu tautas bibliotēka. Darbojas 21 pagastu pašvaldību bibliotēka. Madonas novada 21 bibliotēka ir Madonas novada bibliotēkas struktūrvienības.

Madonas reģionā ir 19 izglītības iestāžu bibliotēkas (17 vispārīzglītojošo skolu, 1 profesionālās izglītības skolas bibliotēka, 1 mūzikas skolas bibliotēka), ar kurām izveidojusies laba sadarbība. Skolu bibliotēkām ir sava metodiskā apvienība, kuru vada Madonas pilsētas vidusskolas bibliotēkas vadītāja.

Vispārīzglītojošo un profesionālās izglītības iestāžu skolu bibliotēku skaits novados:

Madonas novadā – 18

Varakļānu novadā – 1.

- ✓ bibliotēku sadarbības modelis reģionā:
- ✓

Tabula “Bibliotēku sadarbības modelis”

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	
Decentralizēts	
Jaukta tipa	X

- Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā nav. Bibliotēku reorganizācijas process norisinājās 2023.gadā, kā rezultātā Madonas novadā ir 21 vietējās nozīmes bibliotēka, tajā skaitā 9 no tām ar pakalpojumu sniegšanas vietām.
- Bibliotēku akreditācija notikusi 2019.gadā, 2025.gada aprīlī tā plānota visām vietējās nozīmes bibliotēkām.

2. Finansiālais nodrošinājums

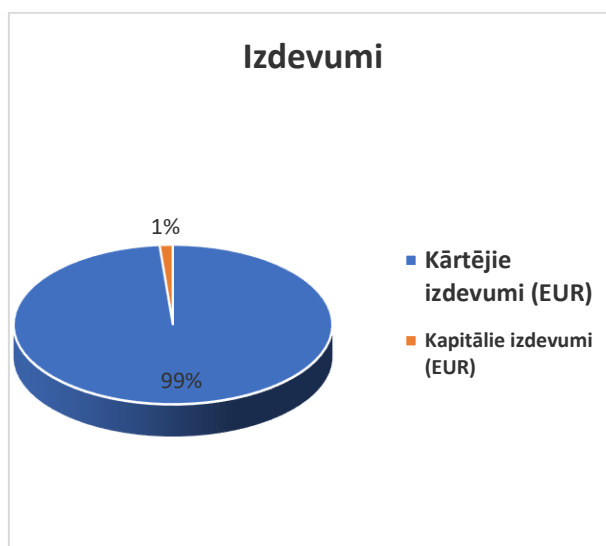
Bibliotēkas tiek finansētas no Madonas un Varakļānu novadu pašvaldību līdzekļiem. Kopumā vērtējums par finansējuma atbilstību bibliotēku funkciju veikšanai un attīstībai ir pietiekams, jo tas nodrošina tikai pamatfunkciju veikšanu. Savas pamatfunkcijas bibliotēkas ar esošo finansējumu nodrošina atbilstoši MK prasībām.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)	493175	561916	580703
Darbinieku atalgojums (bruto)	287675	303738	333686
Krājuma komplektēšana	61141	61910	65815

Izdevumi kopumā palielinājušies par 3,24%, salīdzinot ar iepriekšējo laika periodu (2023.gadā +/- 12,24%). Kārtējie izdevumi pieauguši par 3,67% (2023.gadā +11,06%). Palielinājušies izdevumi atalgojumam (+8,985), krājuma komplektēšanai, pārējās budžeta pozīcijās samazinājums.

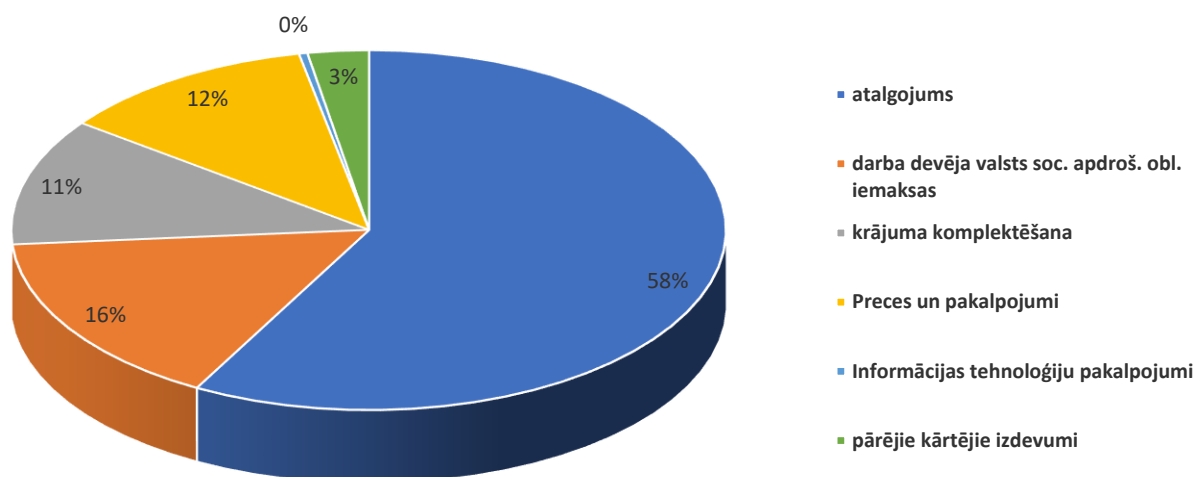
Kapitālie izdevumi Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēkā.

Madonas novada bibliotēku budžetos nav iekļautas BIS Alise izmaksas, jo noslēgts kopīgs līgums un apmaksāts rēķins no Madonas novada bibliotēkas budžeta.

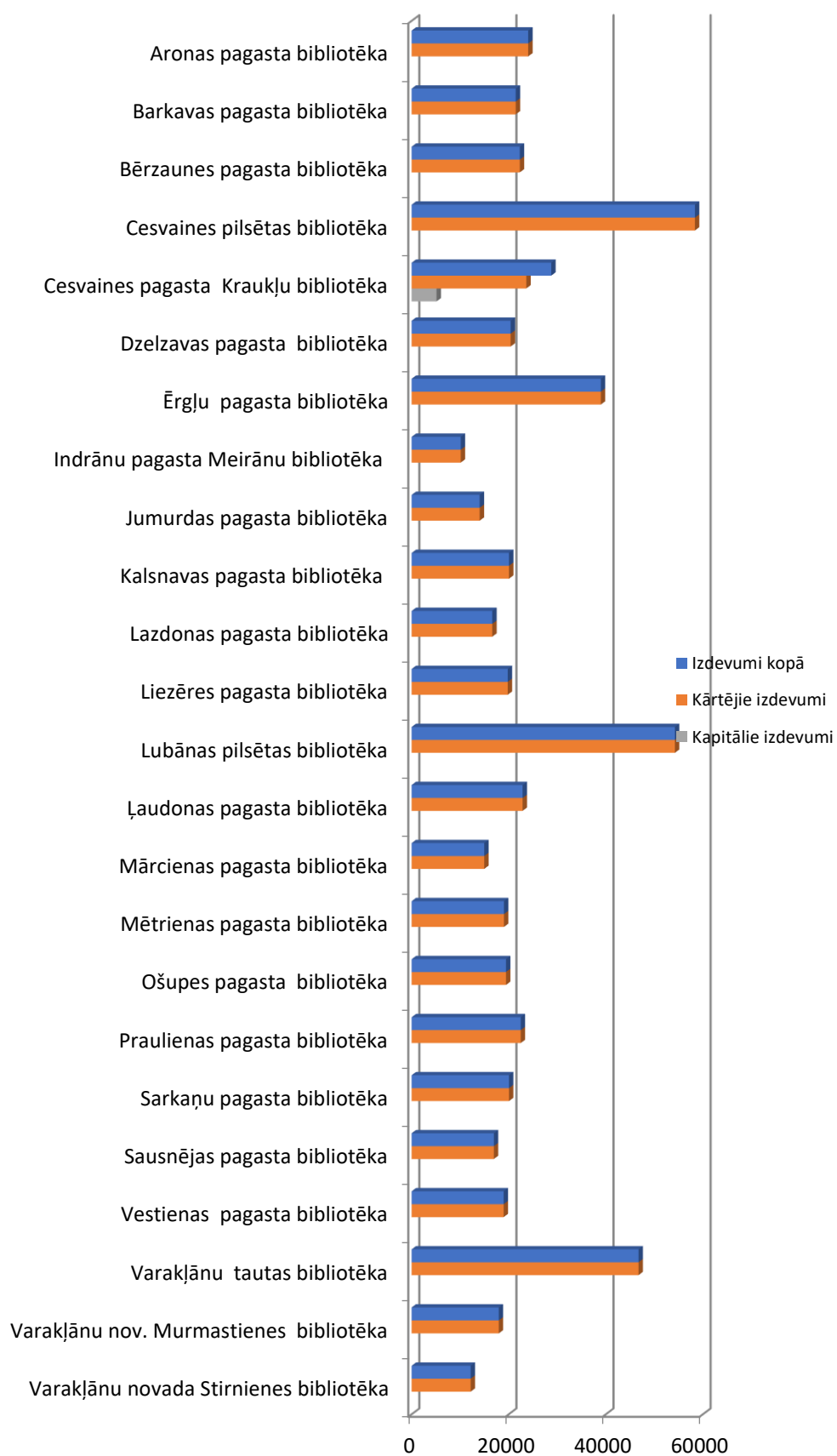
Krājumam kopā palielinājums par 3905 EUR jeb 5,91% (2023.gadā + 769 EUR jeb 1,25%), Finansējums grāmatām samazinājies par 76 EUR, bet palielinājies periodisko izdevumu iegādei par 3981 EUR.

Kārtējie izdevumi

Tabula "Bibliotēku izdevumi"

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)	493175	561916	580703
Kārtējie izdevumi:	493175	554447	575564
t.sk. atalgojums	287675	303738	333686
Darba devēja VSAO iemaksas, pabalsti, kompensācijas	75684	90982	90537
Krājuma komplektēšana	61141	61910	65815
t.sk. grāmatas	44036	44892	44816
t.sk. periodiskie izdevumi	17079	17018	20999
t.sk. elektroniskie dokumenti			
t.sk. citi dokumenti	26		
Preces un pakalpojumi	48878	73602	67420
Inform. tehnoloģiju pakalpojumi	4531	4648	2195
Pārējie kārtējie izdevumi	15269	19900	15911
Kapitālie izdevumi	0	7469	5139

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

- **Jaunu ēku būvniecība-** nav.
- **Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām, ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi**

Pārskata periodā turpinās bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa pakāpeniski uzlabojumi - vairākās bibliotēkās veikti remontu, uzlabots aprīkojums, iegādātas jaunas mēbeles vai atjaunotas esošās. Jāatzīmē, ka vairākās bibliotēkās plānotie un investīciju plānā iekļautie remontdarbi vairākkārt atlikti un netika veikti nepietiekama finansējuma dēļ.

Remontu izmaksas bibliotēku budžetos ir plānotas, taču precīzas summas nav izdalītas.

Dzelzavas pagasta bibliotēkā remontdarbi pārskata periodā nav veikti, jo turpinās finansējuma meklēšana jaunās īpašuma ēkas "Piesauļotā" renovācijai, kas kardināli uzlabos patreizējo bibliotēkas stāvokli. Mērķis ir iegūt funkcionālu un arhitektoniski augstvērtīgu būvi Dzelzavas muižas apbūves ansablī, ko veido pati muiža, kas ir valsts nozīmes kultūras pieminekļa aizsardzībā.

Kalsnavā būvinspekcija, kas apsekojusi Pārupes ielas 2 ēku renovācijas projekta sagatavošanai atklājusi daudz nepilnību ēkas būvkonstrukcijās un neatbilstības ēkas projektam. Pieļautas patvaļības ēkas atjaunošanas darbos un pārplānotas iekštelpas neatbilstoši drošības prasībām. Pārskata periodā pagasta pārvaldes darba prioritāte bijusi siltumapgādes sistēmas sakārtošana, ēka ir iekļauta pašvaldības siltināmo ēku sarakstā.

Tabula "Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi"

Nr. p.k.	Bibliotēka	Veiktie remontu	Izmaksas EUR	Plānotie / nepieciešamie remontu
1.	Barkavas pagasta bibliotēka	Grīdas seguma maiņa bērnu literatūras nodaļā, sienu krāsojums, LED griestu lampas	753	
2.	Cesvaines pilsētas bibliotēka			Iesniegta tāme ēkas cokola remontam, pamatu hidroizolācijai
3.	Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēka	Sarīkojumu zāles skatuves remonts-griesti, sienas, grīda; neapdzīvotā dzīvokļa griestu dēļu demontāža, pārseguma siju remonts	4025	
4.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	Uzlabota elektroinstalācija, apgaismojums, Krāšņu, skursteņu apkope	364	
5.	Ērgļu pagasta bibliotēka			Plauktu nomaiņa - 7000 EUR

6.	Indrānu pagasta Meirānu bibliotēka			Kosmētiskais remonts – ieeja uz bibliotēku
7.	Liezēres pagasta bibliotēka			PSV Ozolos nepieciešamas bērnu mēbeles, papildus telpas.
8.	Lubānas pilsētas bibliotēka	Ierīkota automātiskā ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma.		
9.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	LED lampu nomaiņa vienā telpā		PSV Sāvienā kapitālais remonts
10.	Mārcienas pagasta bibliotēka			Remonts krātuves telpā
11.	Mētrienas pagasta bibliotēka			Koridora un ēkas ārpusē remonts kārtējo gadu pārcelts uz nenoteiktu laiku
12.	Varakļānu bibliotēka	Labierīcību remonts		Grāmatu plauktu atjaunošana

- Iekārtas, aprīkojums**

Bibliotēkās veikti tikai nepieciešamākie uzlabojumi. Aļ atvēlēto finansējumu neispēj

Lubānas pilsētas bibliotēkā par bibliotēkas 100-gadē saņemto dāvinājumu iegādāts putekļu sūcējs, projektora ekrāns, dokumentu skeneris.

Ošupes pagasta bibliotēkā iegādāti 3 jauni plaukti bērnu grāmatām.

Vestienas pagasta bibliotēkā – iegādāts projektors, magnētiskā tāfele, laminēšanas iekārta.

Ar biroja tehniku strādā darbinieki. Atšķirīga ir situācija katrā bibliotēkā, taču pakāpeniski tiek veikti uzlabojumi. Vecākie ir 3TD datori atsevišķās bibliotēkās (izmanto bērnu auditorijai spēlēm), jaunākie- 2023.gadā iegādātie datori.

Datortehnikas izmantošana bibliotēkās ir krietni sarukusi, līdz ar to krietnais datoru skaita lietotājiem sarukums ir atbilstošs to izmantojamībai. Interneta ātrums – labs.

2024.gada novembrī uz KISC nogādāti norakstīšanai 5 datorkomplekti, kuri Madonas novada bibliotēkās vēl bija no BMGF projektiem.

Tabula "Bibliotēku telpas"

N.p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Telpu kopplatība (m ²)	Lasītāju apkalpošanas telpas	Krātuves	Pārējās	Lietotāji vietu skaits bibliotēkā	Telpu tehniskais stāvoklis	Pieejamas cilvēkiem ar kust.trauc.
1.	Madonas novada bibliotēka							
2.	Aronas pagasta bibliotēka	188	179		9	43	1	
3.	Barkavas pagasta bibliotēka	177	171		6	39	1,4	
4.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	333	200	56	77	26	0	
5.	Cesvaines pilsētas bibliotēka	308	225	17	66	54	4	x
6.	Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēka	246	66	15	165	18	4	x
7.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	142	130		12		2,1	x
8.	Ērgļu pagasta bibliotēka	145	145			28	4	
9.	Indrānu pagasta Meirānu bibliotēka	58	47		11	10	4	
10.	Jumurdas pagasta bibliotēka	145	145			25	4	x
11.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	164	120	44		16	4	
12.	Lazdonas pagasta bibliotēka	120	102		18	30	4	x
13.	Liezēres pagasta bibliotēka	95	95			15	1	
14.	Lubānas pilsētas bibliotēka	224	184		40	26	0;1	
15.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	204	172	7	25	40	0	
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	183	175		8	9	4;1	
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	103	83		20	15	4;0	x
18.	Ošupes pagasta bibliotēka	87	87			15	1	
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	133	101	14	18	31	0	
20.	Sarkanu pagasta bibliotēka	135	112	7	16	22	4	x
21.	Sausnējas pagasta bibliotēka	84	78		6	16	1;4	x
22.	Vestienas pagasta bibliotēka	82	67	15		8	4	x
23.	Varakļānu tautas bibliotēka	207	186	15	6	20	4	
24.	Varakļānu novada Murmastienes bibliotēka	142	128	9	5	15	4	
25.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	141	77	11	53	10	5	x
	Kopā:	3846	3075	210	561	531		10

0 - apmierinošs

1 - nepieciešams kosmētiskais remonts

2 - nepieciešams kapitālais remonts

3 - avārijas stāvoklī

4 - labs

5 - ļoti labs

Tabula "Informācijas tehnoloģijas"

	Darbiniekiem (skaits) 2024 (2021., 2022., 2023)	Lietotājiem (skaits) 2024 (2021., 2022., 2023)	Piezīmes
Datori	54 (50, 48, 55)	86 (110, 93, 98)	Nepieciešama atjaunošana
Multifunkcionālās iekārtas	43 (45, 44, 44)		Nepieciešama atjaunošana
Printeri	10 (14, 15, 10)		
Kopējamās iekārtas	4 (7, 7, 5)		
Skeneri	3 (1, 1, 2)		

• **Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā**

Ļaudonas pagasta bibliotēkas PSV Sāvienā atrodas pagastam piederošā mūra ēkā, kas celta 1922.gadā. Bibliotēkā ir malkas apkure, divas telpas ar kopplatību 81 kvadrātmetrus. Darba apstākļi ziemas periodā nav patīkami, jo ir neiespējami piekūrināt telpas. Logi veci, čuguna krāsniņa maza, siltums ir tikai tad, kad kurina. Mājai ir vajadzīgs kapitālais remonts, logu nomaiņa. Ļaudonas pagasta bibliotēkas PSV Sāvienā lietotājiem nav pieejami datori zemās temperatūras un slikto apstākļu dēļ. Dodoties uz Sāvienu, darbinieks ņem līdzī darbam portatīvo datoru, nepieciešamības gadījumā palīdzot vietējiem iedzīvotājiem saņemt e-pakalpojumus savā datorā.

Daudzās bibliotēkās ir 10 gadus veca datortehnika un multifunkcionālās iekārtas, kuras tuvākā nākotnē būtu jānomaina, jo IT nodaļas speciālisti novērtē remontu kā dārgu un nerentablu pasākumu. Jāplāno krājuma digitalizācijai piemērota skenera iegāde.

Lielu daļu Lubānas bibliotēkas budžeta līdzekļu tiek tērēti apkures izdevumu segšanai. 23. septembrī, kad bibliotēkā viesojās Madonas novada pašvaldības vadītājs un administrācijas pārstāvji, šo problēmu aktualizējām- runājām gan par bibliotēkas ēkas energoefektivitātes uzlabošanu, gan jumta nomaiņas iespējām.

Tabula "Informācijas tehnoloģijas bibliotēkās"

p.k		Datoru kopskaits	t.sk. darbiniekiem	lasītājiem	Printeru skaits	Skeneru skaits	Kopējamo iekārtu skaits	Multifunkcionālo iekārtu skaits
1.	Madonas novada bibliotēka							
2.	Aronas pagasta bibliotēka	9	4	5	1			3
3.	Barkavas pagasta bibliotēka	6	3	3				3
4.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	5	2	3			1	3
5.	Cesvaines pilsētas bibliotēka	8	4	4	1	1		2
6.	Cesvaines pag. Kraukļu bibliotēka	3	2	1			1	2
7.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	6	3	3				3
8.	Ērgļu pagasta bibliotēka	7	3	4	1		1	2
9.	Indrānu pag. Meirānu bibliotēka	5	2	3	1			1
10.	Jumurdas pagasta bibliotēka	2	1	1				1
11.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	7	2	5			1	1
12.	Lazdonas pagasta bibliotēka	7	3	4				1
13.	Liezēres pagasta bibliotēka	5	1	4				2
14.	Lubānas pilsētas bibliotēka	12	4	8	1	1		4
15.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	5	2	3				1
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	3	1	2				1
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	5	2	3				1
18.	Ošupes pagasta bibliotēka	11	3	8				1
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	6	2	4	2			2
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	5	3	2	2	1		2
21.	Sausnējas pagasta bibliotēka	5	1	4				1
22.	Vestienas pagasta bibliotēka	4	1	3				1
23.	Varakļānu tautas bibliotēka	7	3	4				2
24.	Varakļānu nov. Murmastienes bibliotēka	4	1	3				2
25.	Varakļānu nov. Stirnienes bibliotēka	3	1	2	1			1
	Kopā	140	54	86	10	3	4	43

4. Personāls

- **Personāla raksturojums**

Pavisam vietējās nozīmes pašvaldību bibliotēkās strādā 32 darbinieki, no tiem 31 ir bibliotekārie darbinieki.

Pārskata periodā mācības LNB 160 stundu programmu “Bibliotēku zinību pamati” apguva Bērzaunes pagasta bibliotēkas vadītāja.

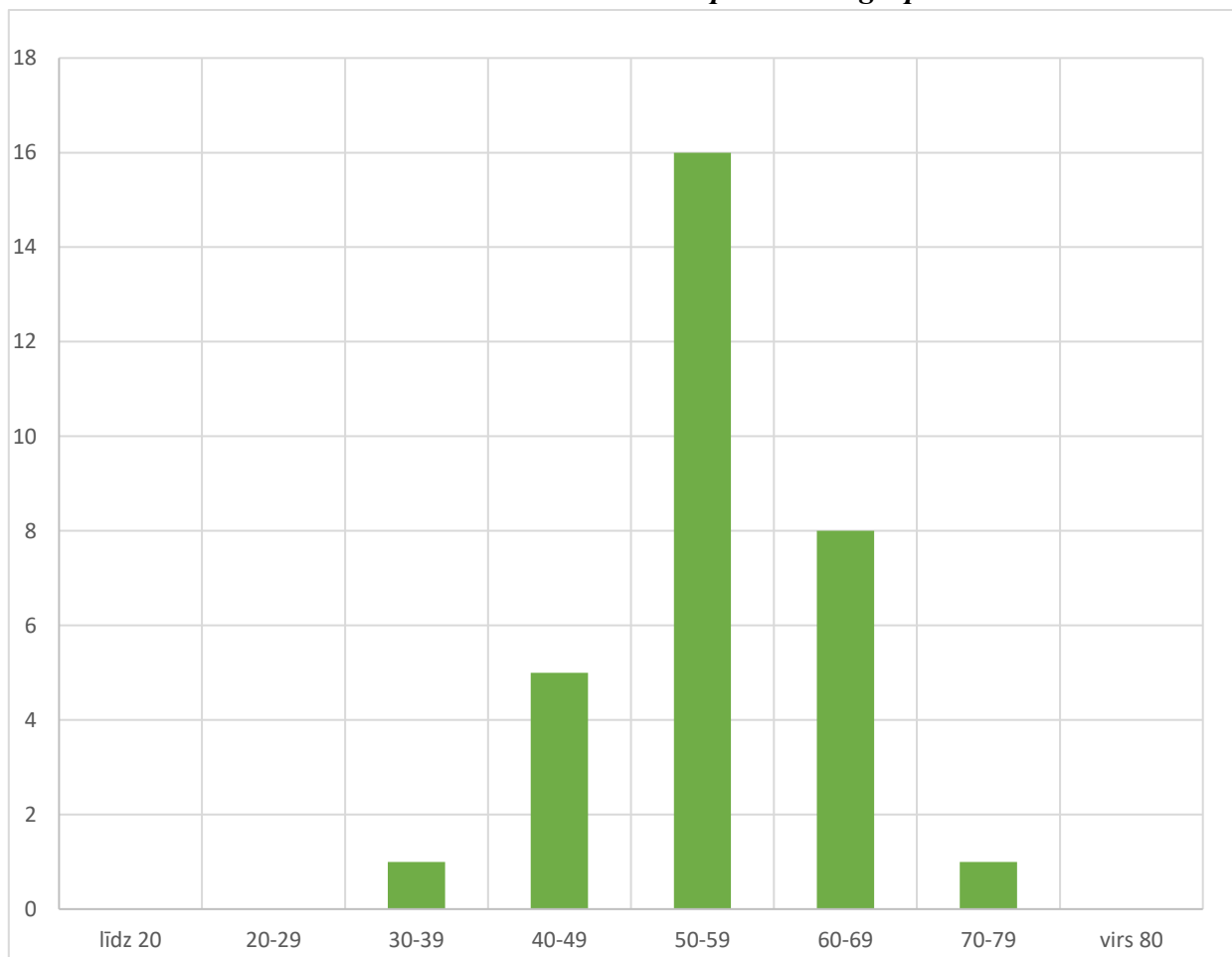
- ***Izmaiņas personāla sastāvā*** – nav.

- ***Darbinieku slodzes un izglītība***

Nepilnas slodzes darbinieki ir 8 Madonas novada pagastu bibliotēkās, 2- Varakļānu novada pagastu bibliotēkās, t.sk. Stirnienes bibliotēkā – 0,4 slodzes bibliotekārā darba nedēļā.

Pārējo darbinieku skaits – 1 Varakļānu tautas bibliotēkā -sieviete ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību.

Tabula “Bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām”

Tabula "Bibliotekāro darbinieku izglītība, slodzes"

DARBINIEKI	Kopā	Pilna slodze	Nepilna slodze
Darbinieku kopskaits	32	21	11
Bibliotekāro darbinieku kopskaits	31	21	10
t.sk. sievietes	30	20	10
t.sk. vīrieši	1	1	
no tiem ar bibliotekāro izglītību	21	13	8
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)			
t.sk. ar bakalaura grādu	2	2	
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	5	5	
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)			
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni	14	6	8
no tiem ar izglītību citās jomās	9	8	1
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	1	1	
t.sk. ar bakalaura grādu	6	5	1
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību			
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)	2	2	
no tiem zinātņu doktori			
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	1		1
no tiem ar pamatizglītību			
Profesionālā pilnveide (no 160 h)	1	1	
Pārējo darbinieku kopskaits	1		1

• **Apbalvojumi un pateicības**

Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēkas vadītājai Larisai Maliginai 2 apbalvojumi:

- Madonas novada Gada balva kultūrā 2023 nominācijā "Gada cilvēks literatūrā un bibliotēku nozarē" februārī Ērgļu kultūras namā.
- Latvijas Bibliotekāru biedrības Atzinības raksts nominācijā "Gada bibliotekārs 2023" aprīlī LNB Ziedoņa zālē.

Jumurdas pagasta bibliotēkas vadītājai Agitai Opincānei

- Atzinība no Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā par dalību "Eiropas eksāmenā" 2024.gada 9.maijā.
- Pateicība no R.Blaumaņa muzeja par sadarbību, organizējot R.Blaumaņa literārās prēmijas 20.konkursu 2024.gada decembrī.

Lubānas pilsētas bibliotēkas vadītājai Ingunai Kaņeponei un Ošupes pagasta bibliotēkas vadītājai Valentīnai Kruškai Madonas novada bibliotēkas Pateicība par atsaucību, enerģiskumu, radošumu, improvizāciju un Velniņa lomas tēlojumu DIGITĒKAS atklāšanas pasākumā 26.02.

Ošupes pagasta bibliotēkas vadītāja 17.11. saņēma apbalvojumu “Ošupes pagasta lepnums – par ieguldījumu pagasta kultūras dzīves bagātināšanā un popularizēšanā un aktīvu darbību Ošupes pagasta bibliotēkas attīstībā”.

Praulienas bibliotēkai Pateicība par aktīvu sadarbību ar PII “Pasaciņa”

- Finansējums personāla attīstībai**

Ceļa izdevumus, kā arī dalības maksas profesionālās pilnveides pasākumiem nodrošina pašvaldība. Ir atsevišķas bibliotēkas, kuru budžetos nav finansējuma personāla attīstībai. Tāpēc tiek izmantotas bezmaksas pasākumu apmeklēšanas iespējas klātienē un attālināti.

Pārskata periodā apmeklēti daudz un dažādi profesionālās pilnveides pasākumi, ne visi arī uzskaitīti. Salīdzinoši ar iepriekšējo gadu, kopīgais dažādu pasākumu skaits sarucis. Iespējams, mazāks tiešsaistes pasākumu piedāvājums.

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

Nr. p. k.	Norises laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti	Dalībnieki
1.	02.-12. 2024.	MNB	Profesionālās pilnveides pasākumi:	11/ 58	10 klātienē 1 attālināti	Visi darbinieki
2.	17.01.	Tietoevry Latvia	“Jaunais Alise lasītāju katalogs un tā demonstrācija”	1	Attālināti	Dacīte Larisa
3.	13.02.	NVO	“Ar rīki iesācējiem, Kā lietot mākslīgo intelektu vizuālo materiālu izveidē	3	Attālināti	Dacīte
4.	12.02. – 17.04.	LNB	Bibliotēku zinību pamati	160	Klātiene	Iveta
5.	15.02.	LNB	Tīmekļseminārs “Kā panākt dubultjaudu lasītveicināšanai”	4	Attālināti	Dacīte Vineta Inga Lilita Biruta Ieva Valentīna Inga Līga Indra Teresija
6.	21.02.	Madonas novada pašvaldība sadarbībā	IT apmācības pašvaldības darbiniekiem “Virtuālā vide. Dzīvo droši, strādā droši”	2	Attālināti	Iveta Larisa Vineta Sarmīte Inga

		ar CERT.LV				Ieva Jolanta Valentīna Lilita Inga Jūsma
7.	26.02.	Madonas novada pašvaldība	Viedie ciemi	5	Klātieņe	Agita
8.	27.02.	LNB DAC	Digitālās bibliotēkas mācības	2	Attālināti	Larisa Iveta Ieva Jolanta Valentīna Lilita Jūsma Līga Indra Teresija
9.	27.02.- 12.03.	Madonas novada pašvaldība TIC	Vizuālo materiālu veidošana ar bezmaksas tiešsaistes rīku "Canva"	12	Klātieņē	Agita
10.	28.02. vai 29.02.	LNB BAC	Tīmekļseminārs "Mākslīgais intelekts un medijpratība: iespējas un izaicinājumi"	4	Attālināti	Dacīte Iveta Vineta Inga Lilita Lilita
11.	Marts		Vadītāju konference "Cilvēkfaktors" Cēsīs		Klātieņe	Vēsma
12.	28.03.		Datu analīzes iespējas ar mākslīgā intelekta palīdzību	0,5	Attālināti	Ieva
13.	04.04.		Microsoft 365 risinājumi efektīvam ikdienas darbam	0,5	Attālināti	Ieva
14.	05.04.	Gulbenes novada bibliotēka	Kā atpazīt nepatiesu informāciju?	2	Attālināti	Larisa Vineta Valentīna Jūsma
15.	23.04.	LBB	Latvijas bibliotekāru kongress "Bibliotēkas un lasīšana"	6	Klātieņē Attālināti	Larisa Vineta
16.	14.05.		Prasmes konkurētspējīgai nodarbinātībai	3,5	Attālināti	Jūsma

17.	15.05.	LNB	Vecāku iesaiste bērnu lasītprīka veicināšanā	4	Attālināti	Dacīte Jūsma Vineta Inga Lilita
18.	27.05.	LNB	Eiropas Parlamenta vēlēšanas: vai katra balss ir no svara?	3	Attālināti	Iveta Ieva
19.	29.05.	LNB, LNerB	Pielāgotās literatūras pakalpojumu nodrošināšana Latvijas bibliotēkās	2	Attālināti	Sarmīte Inga
20.	18.06.	Valsts administrācijas skola	Kā veidot efektīvus sociālo tīklu kontus – ceļvedis tiem, kuri tikai sāk vai mēģina	4	Attālināti	Iveta Larisa
21.	19.06.	LNB	4 ceļi līdz bibliotekāra kvalifikācijai - infoseminārs	1,5	Attālināti	Ieva
22.	31.07.	Eiropas digitālās inovācijas centrs	Publiskā sektora digitalizācijas izaicinājumi	1	Attālināti	Larisa
23.	07.08.	Rīga TechGirls	Emocijas – instruments mērķu sasniegšanai	2	Attālināti	Iveta
24.	21.08.	Rīga TechGirls	Savu vērtību apzināšana – tavs slepenais ierocis	2	Attālināti	Iveta
25.	16.09.	ZZ Dats, Madonas novada pašvaldība	Konsultatīvā stunda par DVS LIETVARIS v20 izmaiņām	2	Attālināti	Iveta Vineta Dina Valentīna
26.	25.09.	LNB	Medijpratība skolās – kā mācīt un mācīties	2,5	Attālināti	Vineta Inga Biruta Lilita
27.	02.10.	Madonas novada pašvaldība	Pilsētu/ pagastu sociālo tīklu administratoru sanāksme	1,5	Klātie	Ieva Valentīna
28.	02.10	Madonas novada pašvaldība	Modulis- materiālās vērtības – darbības, process, jautājumi	1	Attālināti	Dina Ieva Valentīna Lilita

29.	11.10.	Madonas novada pašvaldība	Seminārs par e-inventarizāciju	1	Klātienē	Dina
30.	16.10.		Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 22.konference "Labūtības ceļvedis bibliotekāriem"	6	Klātiene	Līga Sarmīte Jūsma Lilita
31.	25.10.	LNB	Mediji un bibliotēkas informācijas mijiedarbībā	2	Attālināti	Larisa
32.	14.10.-18.12.	BUTS	Vizuālo materiālu veidošana ar bezmaksas tiešsaistes rīku "Canva"	80	Attālināti	Dacīte Iveta Valentīna
33.	30.10.	Mācību centrs Tomega	Izglītības tehnoloģiju izmantošana mācību procesā	6	Klātiene	Līga Larisa Vineta Agita Inguna Ija Jūsma
34.	04.11.	LNB	"Strādāsim kopā! " seminārs darbam ar bērniem un jauniešiem	6	Attālināti	Līga Inga Iluta
35.	07. -08. 11.	LNB	Lasīšanas veicināšanas kompetence un kultūra izglītības iestādē	16	Klātiene	Iveta Lilita
36.	20.11.	Madonas novada pašvaldība	Personas datu aizsardzības aktualitātes	1	Attālināti	Dacīte Iveta Vineta Dina Ieva Jolanta Valentīna Inga
37.	27.11.	Liepājas centrālā zinātniskā bibliotēka	Kā klājas Voldemāra Caunes balvas laureātiem	2	attālināti	Dacīte Larisa Vineta
38.	06.12.	Madonas Biznesa un attīstības centrs	Kaut viss šajā pasaulē būtu tik uzticams kā komunikācija un šokolāde	3	Klātiene	Larisa Vineta Inga
39.	13.12.	UNESCO LNK	Pasaules atmiņa	1,5,	Attālināti	Vineta Inga

40.		Madonas novada pašvaldības Izglītības pārvalde	Manu personīgo finanšu plānošana. Finanšu drošības pamati	21		Vēsma Agrita Dace
41.		Latvijas Nacionālais kultūras centrs	Publiskās runas kursi	4		Līga
42.		LNB	Periodika un novadpētniecība	4	Attālināti	Larisa
43.		Valsts administrācijas skola	Veiksmīga profesionālā attīstība digitālā laikmetā	4	Attālināti	Larisa
44.		BUTS	Bērnu uzraudzības pakalpojumi	40	Attālināti	Larisa
45.		Fonds atvērtais sabiedrībai DOTS	Diskusija “Bibliotēka kā trešā vieta”	1,5	Attālināti	Sarmīte
46.		LNB	“Ilustrētā pasaule” laikraksti un žurnāli vizuālajā pasaulē	4	Attālināti	Sarmīte
47.		Mācību centrs ĀLFA	Jaunākās prezentāciju sagatavošanas un prezentēšanas metodes	80		Iluta
48.		Latvijas stāstnieku asociācija	IX Latvijas stāstnieku konference “Stāstniecība: teksts, performance, kopiena”	6	Klātie	Lilita
49.		LNB	Latvijas kultūras kanons astoņās nozarēs	12		Dace
50.		Mācību centrs “BUTS”	68K Angļu valoda ar priekšzināšanām	100	Attālināti	Biruta
51.		LNB	Dzeja, ar ko sākt”	8	Klātie	Maija
52.			Datu aizsardzība			Indra Līga
53.			Digitālā darba ar jaunatni sistēmas attīstība pašvaldībās			Indra Līga
54.			Digitālo prasmju mācību programma pasniedzējiem – mentoriem			Indra

Cesvaines bibliotēkas abonementa vadītāja bija Cesvaines Vēlēšanu iecirkņa Vēlēšanu komisijas sekretāre, bērnu literatūras nodaļas vadītāja vada Svētdienas skolu Cesvaines ev. lut. baznīcas draudzē, gatavo mielastus Grašu pilī.

Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēkas vadītāja Eiropas Parlamenta vēlēšanās bija Kraukļu Vēlēšanu iecirkņa komisijas locekle, iecirknis atrodas bibliotēkas sarīkojumu zālē.

Lai gan attālinātajiem pasākumiem ir savas priekšrocības, tomēr jāatzīst, ka krietni kvalitatīvāk un efektīvāk informāciju var uztvert klātienē notikušajos pasākumos - satīties ar kolēģiem, nodibināt kontaktus un arī izbraukt/iziet no savas ikdienas un ierastās vides, kas nebūt nav mazsvarīgi, tā paplašinot savu redzes loku un sajūtot, redzot, uzņemot informāciju par to- kā notiek citur, ko var paņemt kā labas prakses piemēru un ieviest savā bibliotēkā. Dažkārt ir grūti apvienot tiešsaistes pasākumus, jo paralēli notiek apmeklētāju apkalpošana.

- **Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošana**

Darbinieki piedalās profesionālās pilnveides aktivitātēs, saistītās ar bērnu un jauniešu lasītprasmes attīstīšanu. */skat tabulu par apmeklētājiem profesionālās pilnveides pasākumiem*

Kraukļu bibliotēkas vadītāja apguvusi mācību centra “BUTS” programmu “Bērnu uzraudzības pakalpojumi”, kurā apgūtās zināšanas būs noderīgas darbā ar bērniem.

Ošupes pagasta bibliotēkas vadītājas pamatizglītība ir pirmsskolas pedagogs, zināšanas un pieredze vairāk kā 10 gadu garumā noder arī bibliotekārajā darbā.

- **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

Problēma ir personāla novecošana.

Joprojām nav atrisināts telpu uzkopšanas un apkures jautājums atsevišķās pagastu bibliotēkās, kur šo darbu veic bibliotekāri, nesaņemot par to atalgojumu.

Joprojām aktuāli ir regulāri apgūt dažādas e-prasmes un e-pakalpojumu sniegšanas prasmes, kā arī šo prasmju pielietošanā un nodošanā lietotājiem.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

- Galvenie rādītāji**

Publiskā bibliotēka, būdama vietējais zināšanu ieguves avots, nodrošina apstākļus mūžizglītībai un iespējai celt savu kultūras līmeni, tai ir nozīmīga vieta cilvēku dzīvē kā profesionālo, intelektuālo un kultūras vajadzību nodrošinātājam. Bibliotēka ar savu darbību vērsta uz klientorientētas bibliotēkas veidošanu, kā arī uz lasīšanu veicinošu darbību, turpinot arī attālināti sniegt pakalpojumus.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2022*	2023*	2024*	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	9562	9658	9138	-1%; -5,69%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	2763	2806	2902	+1,55%; +3,3%
Bibliotēkas apmeklējums	119645	124448	126124	+3,86%; + 1.33%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	23061	27377	32937	+15,77%; +16,89 %
Virtuālais apmeklējums	375016	523531	1051391	+ 28,37%; +50.21%
Izsniegums kopā	187043	201905	182131	+7,37%; - 9,8%
<i>t. sk. grāmatas</i>	114364	119387	108262	+4,21%; -9,32%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	71212	64114	57792	- 9,97%; -9,87%
<i>t. sk. bērniem līdz 18 g.</i>	24651	21157	21190	- 14,18%; +0,16%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	28,73	30,10	29,06	+1,37; -1,04
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	51,38	53,48	56,92	+2,10; +3,44
Iedzīvotāju skaits	32761	32078	31438	-2,09%; -2%

*dati uz 01.01.(2023-2025) - avots- www.pmlp.gov.lv .

*Šajā nodaļā, analizējot kopējos nozīmīgākos darba rādītājus – lietotāji, apmeklējumi, izsniegums- iekļauti arī dati par Madonas novada bibliotēku.

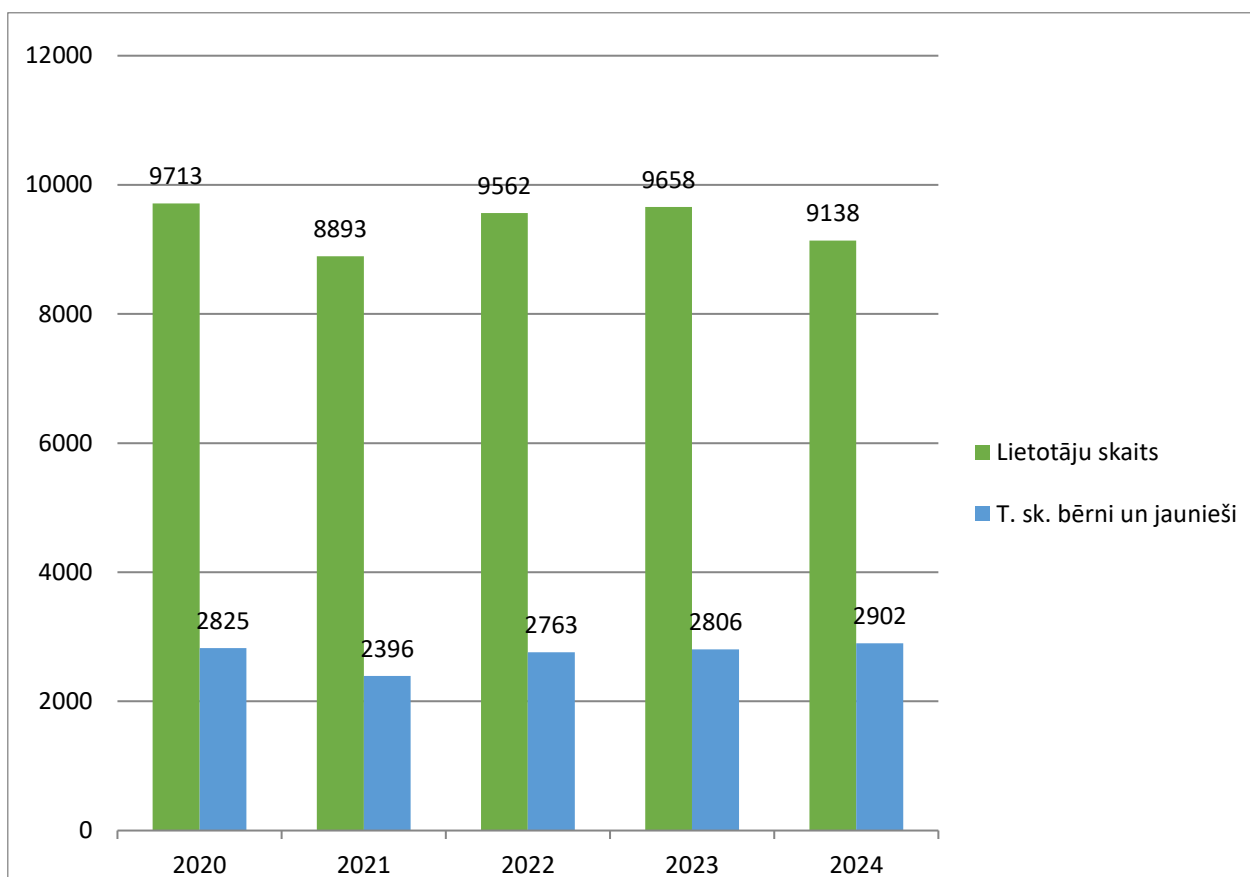
Analizējot galvenos darba pamatrādītājus, vērojams lietotāju- bērnu, gan fizisko, gan virtuālo apmeklējumu skaita, nedaudz arī izsniegumu skaita bērniem palielinājums. Samazinājies kopējais lietotāju, izsniegumu skaits. Iepriecinoši ir visu rādītāju bērniem palielināšanās kopumā. Katrā konkrētā bibliotēkā tendences mainīgas.

Arvien aktīvāka ir sociālo tīklu izmantošana un informācijas, aktivitāšu izplatīšana tajos. Digitālais izsniegums- 12264, salīdzinoši ar 2023. gadu - sarucis par 3975 vienībām.

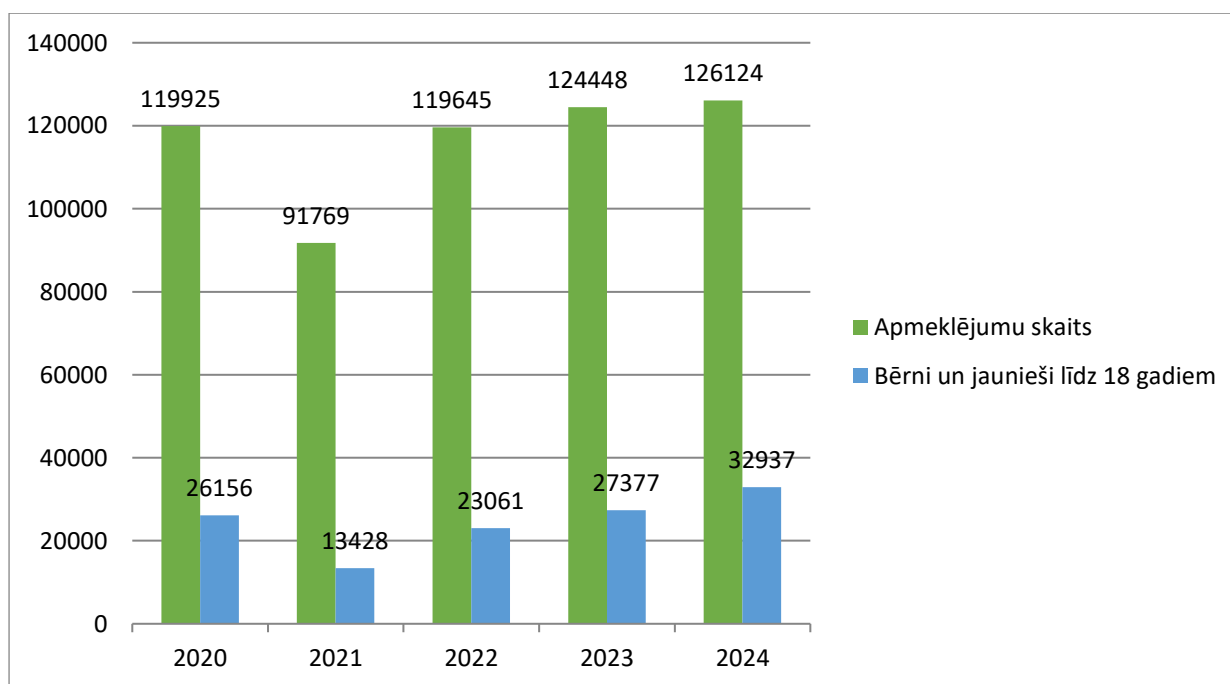
Tabula “Bibliotēku darba pamatrādītāji – 2024”

Nr.p.k		Lietotāji	t.sk. bērni un jaunieši	Apmeklējums kopā	Fizisko apmeklējumu skaits	t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Virtuālais apmeklējums	Izsniegumu kopskaits	t.sk. bibliotēkas krājums (fiziskais)	t.sk. bērniem un jauniešiem līdz 18.gadiem
1.	Madonas novada bibliotēka	2436	935	1014918	45007	9476	969911	53223	45401	8613
2.	Aronas pagasta bibliotēka	356	103	26317	4941	1418	21376	6315	6228	619
3.	Barkavas pagasta bibliotēka	332	114	6646	3469	1155	3177	4218	4082	474
4.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	153	47	3466	2422	487	1044	4404	3531	250
5.	Cesvaines pilsētas bibliotēka	804	332	20964	19196	8509	1768	14283	13497	2634
6.	Cesvaines pag. Kraukļu bibl.	158	31	4168	2556	335	1612	2066	2059	109
7.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	318	90	5516	3020	396	2496	6979	6895	293
8.	Ērgļu pagasta bibliotēka	567	196	5113	4646	1502	467	7011	6961	1109
9.	Indrānu pag. Meirānu bibl.	59	3	1020	842	7	178	2485	2439	1
10.	Jumurdas pagasta bibliotēka	201	43	5237	2226	588	3011	3842	3749	573
11.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	336	89	7645	2204	312	5441	7202	6936	249
12.	Lazdonas pagasta bibliotēka	193	60	3633	2731	555	902	5331	5279	243
13.	Liezēres pagasta bibliotēka	145	25	5966	1713	102	4253	3558	3534	84
14.	Lubānas pilsētas bibliotēka	742	209	13406	8683	2939	4723	14344	14210	2636
15.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	247	85	3851	2712	749	1139	4722	4538	404
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	133	29	6463	2532	736	3931	2652	2556	146
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	141	25	2503	1375	67	1128	3558	3517	60
18.	Ošupes pagasta bibliotēka	190	71	5494	1543	340	3951	4678	4617	402
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	231	68	6773	2173	725	4600	2779	2643	231
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	171	17	2358	2214	101	144	6206	5867	256
21.	Sausnējas pagasta bibliotēka	130	17	1288	985	106	303	1843	1748	104
22.	Vestienas pagasta bibliotēka	235	50	5480	2805	736	2675	4870	4714	198
23.	Varakļānu tautas bibliotēka	566	210	16870	3791	1262	13079	8673	8245	938
24.	Varakļānu nov. Murmastienes bibliotēka	203	47	1452	1402	274	50	4545	4332	503
25.	Varakļānu nov. Stirnienes bibliotēka	91	6	968	936	60	32	2344	2295	61
	Kopā:	9138	2902	1177515	126124	32937	1051391	182131	169873	21190

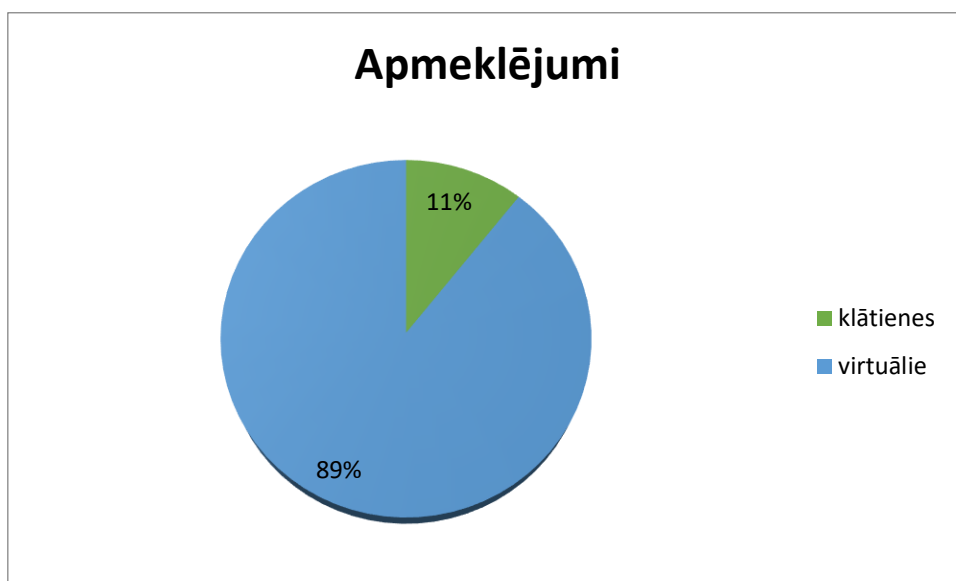
Lietotāju skaita dinamika 2020-2024

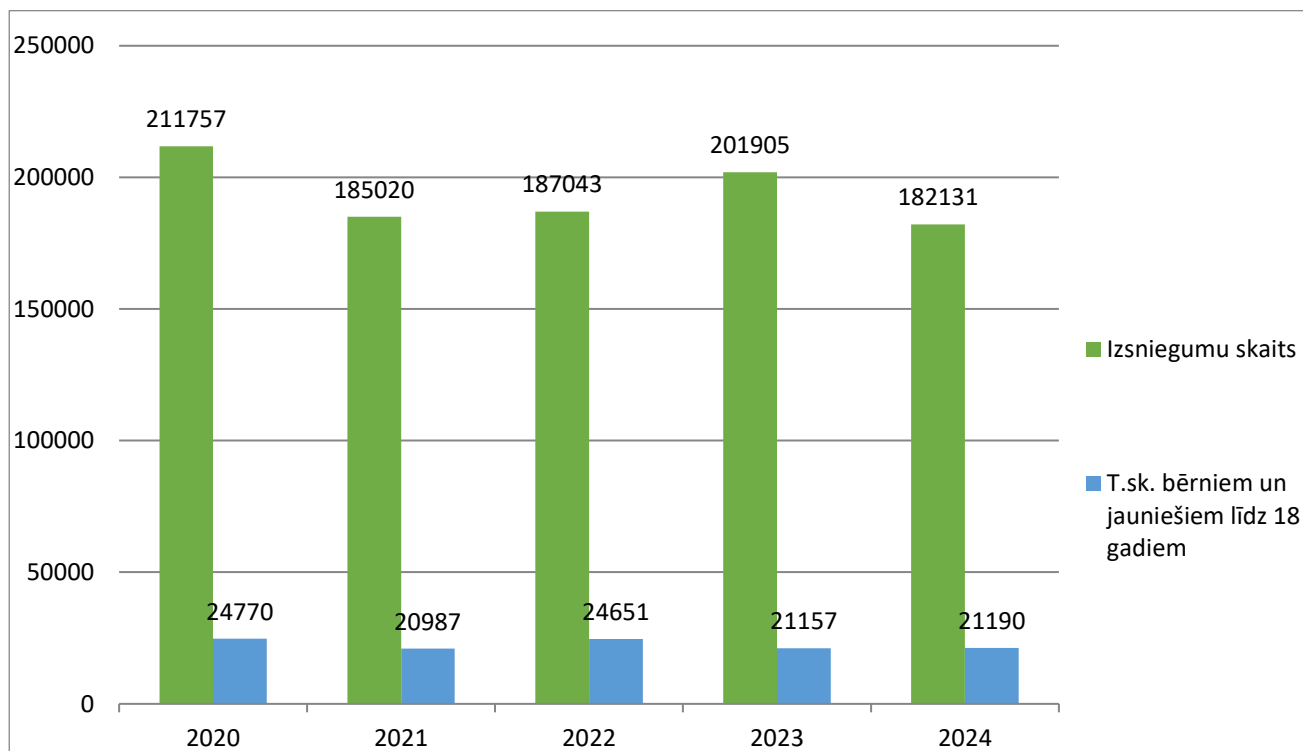
Apmeklējumu (fizisko) skaita dinamika 2020- 2024

Apmeklējumi -2024

Izsniegumu skaits 2020-2024

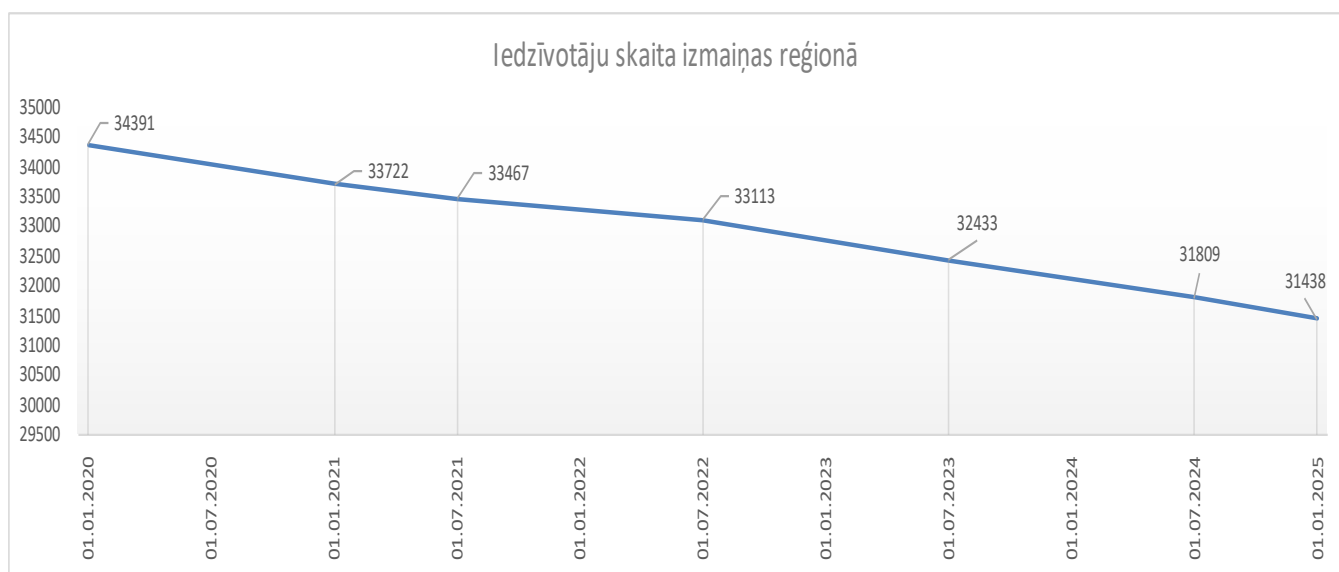
Tabula “Bibliotēku lietotāju procentuālais aptvērums”

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Iedz. skaits	Lietotāj i % no iedz. sk.	Iedz. skaits	Liet. % no iedz. sk.	Iedz. skaits	Liet.% no iedz. skaita
		2022	2022	2023	2023	2024	2024
1.	Aronas pagasta bibliotēka	790	27.84	1261	28,47	1238	28,76
2.	Barkavas pagasta bibliotēka	825	25.45	1176	27,44	1162	28,57
3.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	1387	10.02	1381	10,14	1357	11,27
4.	Cesvaines pilsētas bibliotēka	2377	33.9	1305	18,97	2289	35,12
5.	Cesvaines pag. Kraukļu bibliotēka	1020	15,09	1049	12,68	1004	15,74
6.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	1111	28	1091	32,08	1029	30,9
7.	Ērgļu pagasta bibliotēka	1836	30,9	1803	31,11	1807	31,38
8.	Indrānu pag. Meirānu bibliotēka	342	14	337	16,62	317	18,61
9.	Jumurdas pagasta bibliotēka	241	44	238	57,14	248	81,05
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	1530	23.4	1555	22,6	1513	22,21
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	623	40	617	39,38	622	31,03
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	1066	14.3	1128	13,7	1111	13,05
13.	Lubānas pilsētas bibliotēka	1685	38.3	1511	49,37	1478	50,2
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	1219	21.2	1173	21,91	1155	21,39
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	921	18.68	917	18,97	869	15,3
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	666	24	654	22,57	639	22,07
17.	Ošupes pagasta bibliotēka	889	18	866	28,99	839	23,09
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	1452	14.8	1420	19,37	1396	16,55
19.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	609	27	1246	15,49	1209	14,14
20.	Sausnējas pagasta bibliotēka	441	28	434	29,03	429	30,3
21.	Vestienas pagasta bibliotēka	578	42	558	40,5	542	43,36
22.	Varakļānu tautas bibliotēka	1763	29	1711	34,19	1693	33,43
23.	Murmastienes bibliotēka	703	29.4	693	29,73	671	30,25
24.	Stirnienes bibliotēka	220	52	626	15,97	583	15,61

- Dati – www.pmlp.gov.lv uz 01.07.
- Tabulā dati par 2022.gadu – pirms bibliotēku reorganizācijas. No 2023.gada pēc bibliotēku reorganizācijas pagastā viena bibliotēka ar pakalpojumu sniegšanas vietām.
- Ērgļu pagasta bibliotēkas dati no Oficiālā statistikas portāla.

Tabula "Iedzīvotāju skaits reģionā pēc PMPL datiem"

Novads	01.01. 2025	01.07. 2024	01.07. 2023.	01.07. 2022.	01.07. 2021.	01.01. 2021.	01.01. 2020.
Cesvaines novads					2403	2398	2444
Ērgļu novads					2777	2805	2875
Lubānas novads					2245	2258	2314
Madonas novads	28499	28839	29375	29959	23005	23182	23585
Varakļānu novads	2939	2970	3058	3154	3037	3079	3173
Kopā	31438	31809	32433	33113	33467	33722	34391

29,06 % no visiem reģiona iedzīvotājiem izmanto bibliotēku pakalpojumus.

Salīdzinoši 2023.gadā - 29,78%

2022.gadā- 28,87%

2021. gadā- 26,57% ,

2020.gadā- 28,80%,

Iedzīvotāju skaits reģionā turpina vienmērīgi līgani sarukt. Kā liecina PMLP statistika (dati pieejami uz 01.01.2025.), pusotra gada laikā tas sarucis par nepilniem 1000 iedzīvotājiem.

- **Pakalpojumu attīstība, jauninājumi**

Bibliotēkas turpina sniegt tradicionālos bezmaksas un maksas pakalpojumus.

Bibliotēku reorganizācijas rezultātā 2023.gadā izveidotajās 7 pakalpojumu sniegšanas vietās – bijušo bibliotēku vietā: Zelgauskā, Lauterē, Stalīdzānos, Aizpurvē, Sāvienā, Saikavā, Sarkanos sniegti visi pakalpojumi kā bibliotēkās, tikai ierobežotā laika periodā- galvenokārt 1 dienu nedēļā. Turpina darboties PSV Ozolos, Aiviekstē, Ošupē. Mēneša 2. nedēļā piektdienas pēcpusdienā Kalsnavas bibliotēka piedāvā bezmaksas pakalpojumus Jāņukalna vecajā pagastmājā.

Darba laiki atbilstoši vietējās kopienas, pagastu pārvalžu, doktorātu un citu iestāžu darba laikiem, lai ērti apmeklētājiem. Sestdienās pārskata periodā atvērtas 7 bibliotēkas: Dzelzavas, Mētrienas, Praulienas, Kraukļu, Ērgļu pagastu, Lubānas, Varakļānu pilsētu bibliotēkas. Izmaiņas Lubānas, Mētrienas un Ērgļu bibliotēkās vasaras periodā.

Jauni pakalpojumi:

- palīdzība iedzīvotājiem izmantot “Latvijas Pasts” pakomātu, elektroniski noformējot sūtījumus un tos nosūtīt Barkavas bibliotēkā
- sākot ar 2024. gada decembri Lubānas pilsētas bibliotēkā pieejams jauns maksas pakalpojums – A3 izmēra laminēšana
- āra lasītava vasarā Lubānas bibliotēkā
- aktivitātes ģimenēm ar bērniem Ļaudonas pagasta bibliotēkā
- aktivitāte “Izlaušanās no bibliotēkas” Vestienas pagasta bibliotēkā
- “Vecums nav šķērslis līdzdarbībai un sadarbībai” - bezmaksas mācības senioriem un citiem interesentiem, tiešsaistes seminārs ZOOM platformā „Finanšu prasme un medijprasme” un „Drošība digitālajā vidē” Murmastienes bibliotēkā

Bibliotēkas sniedz bezmaksas un maksas pakalpojumus

<https://biblioteka.madona.lv/lv/pakalpojumi1>

<https://biblioteka.madona.lv/lv/maksas>

Ar Madonas novada pašvaldības domes 27.10.2022. lēmumu Nr.712 (Prot. Nr.24,25.p) apstiprināti *Madonas novada vietējās nozīmes bibliotēku lietošanas noteikumi*. Vienota pieeja, vienoti maksas pakalpojumu izcenojumi visās novada bibliotēkās.

Uzziņas, konsultācijas par bibliotēkas izmantošanas iespējām, tematisku un faktogrāfisku uzziņu izpilde, konsultācijas par informācijas meklēšanas iespējām, e- pakalpojumi.

Bibliotēkās nodrošinātas dokumentu e-paraksta iespējas.

Aktivitātes bibliotēkas sociālo tīklu profilos -gan par bibliotēku darbību, krājumu, aktivitātēm.

Tradicionāli uzmanība veltīta lasītāju apkalpošanas kvalitātei, darbam ar bibliotēkas krājumu, uzziņu un informācijas, novadpētniecības darbam.

Bibliotēku darbinieki aicināja izmantot bezmaksas digitālās kolekcijas un datubāzes www.letonika.lv, www.periodika.lv, www.filmas.lv, LNB datu bāzes, cu.c.

Bibliotēkārā apkalpošana tiek organizēta, piemērojoties vietējiem apstākļiem, apmeklētāju vajadzībām saskaņā ar plānošanas dokumentiem. Bibliotēkas līdzdarbojas pilsētu, pagastu rīkotajās aktivitātēs līdzās bibliotēkārājam darbībai.

Sākoties siltajai sezonai, Lubānas pilsētas bibliotēkas terasē tika atvērta āra lasītava, kur ikviens interesents varēja atnākt, atpūsties, atveldzēties ar glāzi ūdens, palasīt sev tīkamu literatūru vai izmantot internetu. Apmeklētāju atsaucība bija liela un to izmantoja dažādu vecumu cilvēki. Šo āra lasītavu plāno saglabāt un pilnveidot arī nākamajā gadā.

Bibliomāts

– šāds pakalpojums Madonas un Varakļānu bibliotēkās netiek nodrošināts.

E-grāmatu bibliotēka

Bibliotēkas turpina popularizēt “3td E-GRĀMATU bibliotēka” iespējas, tostarp ārzemēs dzīvojošajiem tautiešiem. Sarunās ar lasītājiem, uzklausīts viedoklis, ka priekšroka ir drukātajai grāmatai. To atzīst arī vidusskolu jaunieši, jo strādāt stundās, analizēt darbus ir ērtāk, izmantojot tradicionālo grāmatu.

Te bibliotēkām joprojām aktīvs darbības lauks, popularizējot šo iespēju.

Tabula “E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati” reģionā

	2022	2023	2024
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	473	518	550
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	38	45	32
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	3884	4564	5260
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	743	680	696

- **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti; jaunu lasītāju piesaiste**

Sabiedrības viedoklis par bibliotēkas darbību, apmeklētāju vajadzību apzināšana galvenokārt tiek noskaidrota individuālās sarunās ar lietotājiem, iedzīvotājiem un pagasta iestādēm. Vietējās kopienas intereses ņemtas vērā, plānojot tematiskās aktivitātes, krājuma komplektēšanā, arī izstrādājot projektus interešu izglītības jomā. Bibliotēkās ir atsauksmju/ viesu grāmatas. Tajās ir pateicības par pasākumiem, izstāžu rīkošanu.

- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums.**

Piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem ir 10 bibliotēkās: Dzelzavas pagasta, Lazdonas, Mētrienas, Sarkanu, Vestienas, Cesvaines, Kraukļu, Jumurdas, Sausnējas, Stirnienes bibliotēkās, daļēji – Aronas PSV Zelgauskā, Kalsnavas PSV Aiviekstē, Liezēres PSV Ozolos, Lubānas bibliotēkās, palīdzot bibliotēkas darbiniekam.

Bibliotēkas apzina to mikrorajonā dzīvojošos cilvēkus ar īpašām vajadzībām un tālāk dzīvojošos vecos cilvēkus un, iespēju robežās, nodrošina viņu vajadzības pēc bibliotēkas pakalpojumiem, piegādājot literatūru mājās vai sadarbībā ar sociālo darbinieku, samariešiem, pastnieku, radniekiem, kaimiņiem.

Arī šajā gadā praktizēta tāda bibliotekārā darba forma kā *lasītāju apkalpošana mājās*, piesot pieprasīto literatūru veciem, slimiem, vientuļiem cilvēkiem, kuri vēlas, bet nevar nokļūt bibliotēkā. Šī darba forma ir 17 bibliotēkās: Ērgļos (2), Jumurdā (6), Sausnējā (21), Stirnienē (3), Varakļānos (3), Murmastienē (7), Meirānos (3), Lubānā (8), Cesvainē (2), Kraukļos (2), Vestienā (6), Praulienā (1), Sarkanos (9), Ļaudonā (3), Kalsnavā (8), Ošupē (4) un Aronā (12).

Barkavas bibliotēkas apmeklējumi vairākus gadus cilvēkiem ar kustību traucējumiem nav pieejami, jo vairs nav iespēju izmantot pansionāta liftu. Pansionātā dzīvojošie bibliotēkā lietotāji var brīvi pārvietoties ratiņkrēslos, jo atstarpes starp plauktiem ir pietiekami lielas. 3 pansionāta klientiem grāmatas tiek piegādātas ar aprūpētāju palīdzību, bet 4 apmaina paši.

Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēkā nepieciešamības gadījumā bibliotēka ir aprīkota ar pārvietojamu koka uzbrauktuvi, kura vairāk tiek izmantota organizējot vēlēšanu iecirkņa darbu sarīkojumu zālē. Bibliotēka ir izvietota ēkas 1. stāvā un nepieciešamības gadījumā ir iespēja iekļūt bibliotēkā, palīdzot uznest, iestumt ratiņus u. c. palīgierīces, jo ir viens pakāpiens. Durvis ir divpusējas un pa tām var iekļūt ar visa veida palīgierīcēm.

Dzelzavas bibliotēka ir pieejama cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Dzelzavas Pakalnu pamatskolas audzēkņi, tāpat arī Dzelzavas Sociālās aprūpes centra seniori ratiņkrēslos ar pavadītājiem apmeklē bibliotēkas izstādes, bibliotekārās stundas, lieto datorus. Centrā tiek lasītas bibliotēkas grāmatas un periodika. Aizpurves pakalpojumu sniegšanas vieta atrodas daudzdzīvokļu mājas pirmajā stāvā, kur viens no 2 istabu dzīvokļiem pielāgots bibliotēkas vajadzībām, tāpēc grūtības ierīkot uzbraucamo celiņu.

Ērgļu bibliotēka nav pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem, jo atrodas ēkas otrajā stāvā. Šiem lasītājiem vajadzīgos izdevumus nogādā uz pirmo stāvu, vai arī, piegādājot pieprasīto izdevumu lasītājam dzīvesvietā, ja tas ir nepieciešams. Arī Varakļānu bibliotēka atrodas Saieta namā, analogi izvietotās telpās, apkalpošana notiek līdzīgi. Ērgļu bibliotēka sadarbībā ar Ērgļu sociālās aprūpes centra personālu, centra iemītniekiem piegādā grāmatu kopas, pārskata periodā sagatavotas 11 grāmatu un preses izdevumu kopas.

Lubānas pilsētas bibliotēkai atklāt līdz bibliotēkai šobrīd rada pašvaldības izvietotās ceļa zīmes "Apstāties un stāvēt aizliegts" O. Kalpaka ielas posmā gar bibliotēku. Stāvlaukums atrodas gana tālu un līdz ar to cilvēkiem gados un ar kustību traucējumiem atklāšana līdz bibliotēkai sagādā grūtības.

Ļaudonas pagasta bibliotēka nav aprīkota atbilstoši personu ar īpašām vajadzībām piekļuvei (nav uzbrauktuves /nobrauktuves ratiņkrēsliem un bērnu ratiņiem), kas apgrūtina komunikāciju un pakalpojumu sniegšanu atsevišķiem bibliotēkas lietotājiem. Lai atrisinātu šo problēmu, darbojas sociālais darbinieks, ar kura starpniecību notiek informācijas un grāmatu apmaiņa.

Vestienas bibliotēkā personām ar invaliditāti un māmiņām ar bērnu ratiņiem pieeja ir apgrūtināta, bet ar darbinieka palīdzību ir iespējama- ir labi pielāgota vide līdz ārdurvīm, arī koridorā veikti

labiekārtošanas darbi, samazinot sliekšņu augstumu. Nav speciāla aprīkojuma redzes invalīdu apkalpošanai, bet apmeklētājiem ar mazākiem redzes traucējumiem ir pieejama lupa.

Sausnējas bibliotēkai jaunu lasītāju piesaiste sadarbībā ar SAC (sociālā atbalsta centrs) “Kastaņas” un lasītāju apkalpošanu mājās.

Stirnienes bibliotēka literatūru piegādā blakus esošajā Varakļānu Veselības aprūpes centrā mītošajiem klientiem, kuri paši nevar ierasties bibliotēkā.

- **Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā**

2024.gada novembrī Madonas novada bibliotēkai ar visām struktūrvienībām ir noslēgta vienošanās ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku par sadarbību starpbibliotēku abonementa ietvaros. Ar nolūku sekmēt un pilnveidot bibliotekāro un informacionālo pakalpojumu nodrošināšanu pielāgotā formātā personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām. Lasītājiem ar īpašām vajadzībām – cilvēkiem ar redzes traucējumiem bibliotēkas nav piemērotas. Madonas novada bibliotēkās pieejamas lūpas.

Pielāgotās literatūras piedāvājums bibliotēkās nav populārs, tikai atsevišķas bibliotēkas domā par šāda veida pakalpojuma attīstīšanu. Novada sociālās aprūpes centriem ir noslēgti sadarbības līgumi ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku.

- **Tabula “Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā”**

	Grāmatu skaits
Grāmatas palielinātā drukā	7
Grāmatas vieglajā valodā	3

- **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām**

Pakalpojumi un pasākumi pārsvarā tiek veidoti un organizēti īpaši neizceļot kādu iedzīvotāju grupu, jo mazā kopienā tiek uzrunāti visi, tikai katram individuāli tiek pastāstīts, parādīts vai ieteikts.

Galvenokārt pasākumos, izstādēs veidoti, lai popularizētu literatūras lasīšanu.

Piemēri no bibliotēku darbības:

Barkavas, Meirānu, Lubānas bibliotēkas uzņēma Lubānas lietišķā teātra grupas dalībniekus Ilzi Kraukli, Jāni Balodi un Eizabeti Šiklovu, lai performatīvu sarunu veidā runātu par dabu, cilvēku un Lubāna ezeru! Tikšanās ilga vairāk kā 2 stundas. Dalībnieki iejutās dažādās lomās (ezers, niedres, putni utt.) un diskutēja par Lubāna nākotni. Nedaudz neierasti, bet ļoti interesanti un aizraujoši, jo iespēja iejusties dažādu tēlu lomās!

Vairākās bibliotēkās notika tikšanās ar ekspertu dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomā Solvitu Mertenī un lekcijas par alvejas ietekmi cilvēka dzīvē, piemēram, Jumurdā, Lazdonā, Lubānā, Mētrienā, Praulienā, Sausnējā.

Aronas bibliotēkā trešdienās aktīvi darbojas Mīldarbu klubs “Zelgauska”, kura dalībnieku skaits vecums no 33-86 gadi, apgūstot jaunas prasmes, organizējot tematiskas nodarbības.

Barkavas bibliotēkā lielu interesi vienmēr izpelnās dažādas tematiskās izstādes. “Smaržu pudelīšu daudzveidība”, Irēnas Mālnieces fotogrāfijas “Dabā kustoņu tik daudz”, Ivandas Gailumas gleznas “Krāsu karuselis”, rokdarbu “Krustiņš pie krustiņa”, Andra Vētras foto “Dzīves mirklī” un Ilzes Pliskas tekstilmozaīkas darbu izstādes. Ar dvēseli sildošām dzejas rindām un skanīgām dziesmām martā Barkavas bibliotēkā aizritēja literāri muzikāls pasākums “Dvēsele zem varavīksnes”. Pasākumā piedalījās Madonas senioru ansamblis. Bibliotēku nedēļas ietvaros notika pasākums “No grāmatas izkāpj dziesma” -tas bija novadnieces, dziesminieces Aijas Inčas sarakstīto dziesmu radošais vakars.

Barkavas pagasta vecākās paaudzes cilvēkiem nav savas biedrības, nav kopīgu aktivitāšu, kas sekmētu senioru socializēšanos, mazinātu sociālo atstumtību un paaugstinātu viņu dzīves kvalitāti. Viņiem nepieciešamas jēgpilnas satikšanās, darbošanās, kopīgi izbraucieni, kur seniori var dalīties savos dzīves stāstos un pieredzē, lai viņi justos vērtīgi un svarīgi. Tāpēc Barkavas pagasta bibliotēka, biedrības “Mēs –Barkavas pagastam” ietvaros, piedalījās sociālās jomas projektu konkursā un guva atbalstu projektam “Iemācies. Izdari. Izzini”.

Projekta gaitā tika organizētas vairākas aktivitātes. Maijā notika radošā meistarklase “Izšūšana krustdūrienu tehnikā”. Jūnijā tika iekārtota krustdūrienu tehnikā izšūto darbu un informatīvo materiālu par izšūšanu izstāde “Krustiņš pie krustiņa”. Jūnija beigās seniori devās ekskursijā - maršruts Madona-Cesvaine- Madona.

Gada nogalē jau tradicionāli tika rīkots pasākums “Baltais rīts” Barkavā. Senioriem veltītajā pasākumā muzikālus priekšnesumus sniedza pirmsskolas un skolas bērni. Savukārt Barkavas pagasta bibliotēkas PSV Stalīdzānos decembrī notika stāstu vakars “Mans Ziemassvētku stāsts”.

Bērzaunes bibliotēkas telpās regulāri tiek izvietotas izstādes no Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja, kurās atainoti nozīmīgi notikumi novada vēsturē. Tāpat regulāri, pie katra jauna grāmatu pirkuma, ir izveidota jauno grāmatu izstāde. Novadniekiem nozīmīgās jubilejās tiek izveidota jubilāram veltīta izstāde, izmantojot grāmatas, bibliotēkā pieejamos novadpētniecības materiālus un dažādas publikācijas precē un internetā. Organizētas mākslinieku izstādes un arī interesantu hobiju izstāde. Bibliotēka sadarbojas ar jauniešu centru “Dinamika”, organizējot vairākus radošus pasākumus un meistarklases, kā rezultātā jūtami palielinājās bērnu un jauniešu apmeklējums.

Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēkā gida pakalpojums ekskursiju organizēšanai bibliotēkā un 2.stāva ekspozīcijā, statistikas ziņu nodošana Cesvaines Tūrisma centram.

Dzelzavas pagasta bibliotēkā darbā ar pieaugušo auditoriju vispopulārākās ir tikšanās ar radošiem cilvēkiem, radošo darbu izstādes, grāmatu prezentācijas. Šajā pārskata periodā 10 pasākumi pieaugušajiem.

20.martā Dzelzavas sociālās aprūpes centra seniori iepazīst bibliotēku. Ciemiņi tika iepazīstināti ar grāmatu jaunumiem, novadpētniecības materiāliem par Dzelzavu un dzelzaviešiem. Īpaši seniorus aizkustināja dzelzavieša Pētera Petkuna gleznu izstāde.

4.aprīlī Pētera Petkuna gleznu izstādes atklāšana pakalpojumu sniegšanas vietā Aizpurvē.

23.aprīlī dzelzavietes, skolotājas, gleznotājas, laikraksta ”Stars” pielikuma “Stariņš bērniem” lappuses veidotāja Līgas Klusas izstāde Dzelzavas pagasta bibliotēkā priecēja ar ziedu kompozīcijām un gadalaiku ainavām.

13.septembrī Izstāde “Dālija-rudens ziedu karaliene” ar iedzīvotāju līdzdalību. Svetlanas Šavlovskas, Žannas Ļevčenko, Ārijas Grigorjevas, Anitas Stankevičas, Vinetas Truhanovas izstādītie dāliju ziedi priecēja bibliotēkas apmeklētājus ar šķirņu, krāsu, formu daudzveidību.

13.septembrī ”Dzeja, dziesma, deja...” -Dzejas rīts kopā ar Dzelzavas pansionāta senioriem.

17.septembrī Dzelzavas pansionāta senioru rokdarbu izstādes atklāšana Dzelzavas pagasta bibliotēkā. No visdažādākajiem materiāliem tapušas krāsainas glezniņas, sienas dekorī, mīļi rotaļu lācīši u.c. jauki pārsteigumi priecēja bibliotēkas apmeklētājus.

19.septembrī Līgas Klusas izstādes atklāšana Aizpurves pakalpojumu sniegšanas vietā.

22.oktobrī dzelzavietes, pensionējušās svešvalodu un vizuālās mākslas skolotāja Valentīnas Pujates gleznu izstādes atklāšana Dzelzavas bibliotēkā. Izstādītajās gleznās varēja izbaudīt krāsaino Latvijas rudeni, sniegoto ziemu un vasaras ziedu bagātību

24.oktobrī Dzelzavas pansionāta senioru rokdarbu izstādes atklāšana Aizpurves pakalpojumu sniegšanas vietā.

30.decembrī Ziemassvētkus gaidot: Ineses Jansones Ziemassvētku dāvanu / ideju tirdziņš Dzelzavas bibliotēkā.

Indrānu pagasta Meirānu bibliotēkā gada sākumā tikšanās ar Lubānas ziedu veikala vadītāju Dainu Nagli, ielūkojoties sēklu jaunumu klāstā un daloties dārzkopības un puķkopības pieredzē. Augustā bibliotēka uzņēma Skrundas ReTV raidījuma „Tiksimies stacijā!” filmēšanas grupu. TV raidījums ir par bijušo un esošo dzelzceļa staciju vēsturi Latvijā. Šoreiz, 3. sezonā par dzelzceļa maršrutu Madona-Visagals- Meirāni- Lubāna. Par cik Meirānu bibliotēka atrodas Meirānu dzelzceļa stacijas bijušajā uzgaidāmajā zālē, te notika filmēšana un intervijas, kā arī filmēšana un darbības ēkas ārpusē. Piedalījās Ieva Benefelde un Skrundas TV un uzņemšanas grupas dalībnieki, Genovefa Čaikovska- Stacijas iedzīvotāja un Dina Sestule- b-kas vad. Raidījums skatāms Re Tv 16.oktobrī 2024.g. <https://www.youtube.com/watch?v=UCCDS38IZIE&t=2s>

Decembrī notika bibliotēkas gada noslēguma pasākums ar muzikālu sveicienu un sadziedāšanos kopā ar Silviju Bērziņu, Jauno grāmatu apskats un sirsnīgā atmosfērā nosvinēti bibliotēkas 20 gadu pastāvēšanas svētki Meirānu stacijas ēkā. Šajā gadā izveidojās veiksmīga sadarbība ar biedrību „Vienā solī”, kas organizēja 8 nodarbības, kurās pulcējās rokdarbnieces, apgūstot jaunas iemaņas plecu lakatu adīšanā, istabas čību tamborēšanā, aromātisko sojas sveču liešanā un mezglošanā.

No janvāra līdz augustam bibliotēkā notika akcija „Ziedo korķi!” kā atbalsts Ukrainas brīvības cīnītājiem), kur savāktos plastmasas korķītus nodeva pārstrādei, pārkausēšanai un bezpilotu dronu izgatavošanai atbalstam Ukrainas bruņotajiem spēkiem. Bibliotēkā tika savākti 868 korķīši.

Jumurdas pagasta bibliotēkas vadītāja piedāvā ekskursiju ciklu “Vakar un šodien Jumurdā”, lai iepazītu pagasta personības, tradīcijas, dabas vērtības, folkloru. Kopā ar vietējās kopienas aktīvistiem devās pieredzes apmaiņas braucienos uz Jaunpiebalgas un Pļaviņu bibliotēkām. Decembrī nodarbību ap Adventes vainagu gatavošanu vadīja Kalsnavas arborētuma speciālisti.

Kalsnavas PSV Aiviekstē notikušas 10 jauno grāmatu izstādes, 2 novadnieku kolekciju izstādes, sadarbībā ar jauniešu centru „Up`s” noorganizēti Baltā galdauta svētki, orientēšanās Aiviekstē, veidojot kartē pieturas punktus QR kodu veidā ar atbilstošu vietas vai notikuma aprakstu.

Lazdonas bibliotēkā turpinot darboties “Stāstu bibliotēku” tīkla stāstnieku kopa. Šai kopai un citiem interesentiem organizētie stāstu pasākumi: “Brīnumi notiek”, “Ballīšu stāsti”, “Draugos ar grāmatu”, “Kāzu stāsti”, “Spoku stāsti”, “Lazdona un lazdonieši”, “Gada spilgtākie notikumi”.

Organizētas foto un gleznu izstādes, lai sekmētu pieejamību vietējai sabiedrībai.

Lubānas pilsētas bibliotēkā jaunu lasītāju piesaiste notika arī caur makulatūras vākšanas akciju, kura Lubānā ir gadu gaitā plaši izvērsusies. Ļoti aktīvi decembrī lietotāji apmeklēja Ziemassvētku izstādi-tirdziņu, tad iepazīstinot ar izstādītajiem darbiem, stāstīti arī par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem un aicinājums izteikt idejas pasākumiem, kādus viņi vēlētos apmeklēt.

Ļaudonas bibliotēkā sadarbībā ar Madonas novadpētniecības un mākslas muzeju, Dabas aizsardzības pārvaldi, vietējiem iedzīvotājiem, rokdarbniekiem, māksliniekiem tiek piedāvātas izziņošas un tīkamas izstādes.

Mētrienas pagasta bibliotēkā Bibliotēku nedēļā literāri -muzikāla pēcpusdiena “Sauls dzīparos”, veltīta broņislavas Martuževas 100.jubilejai ar amatieru teātra “MaskaRāde” un tautas mūzikas kopas “Ramana” koklētāju dalību.

Ošupes pagasta bibliotēkā tika veidots izstāžu cikls “Latviešu grāmatai-500. Iepazīsti Latvijas izdevniecības!” Gada laikā bibliotēkas apmeklētāji iepazīstināti ar 11 Latvijas izdevniecībām un apskatei izlikta vairāk kā 160 grāmatas, no kurām vismaz 30 izsniegtas lasītājiem. Sadarbībā ar Lubāna mitrāja informācijas centru organizētas 2 radošās darbnīcas.

Praulienas bibliotēka organizēja 9 dažādu pasākumus, 11 izstādes. Ar grāmatām un žurnāliem bibliotēkas vadītāja vienu reizi mēnesī dodas pie pagasta pensionāriem Saikavas tautas namā.

Sausnējas pagasta bibliotēkai sadarbība ar SAC “Kastaņas” iemītniekiem un darbiniekiem. Jaunos lasītājus izdevies piesaistīt pateicoties rokdarbu izstādei “Vaļasprieks”, kuru apmeklēja arī cilvēki, kas ilgi nebija vai nekad nebija bijuši bibliotēkā.

Varakļānu tautas bibliotēkā apskatāmas literatūras izstādes veltītas rakstniekiem, grāmatu jaunieguvumi un tematiskās literatūras izstādes. Kopā 20 literatūras izstādes apskatāmas bibliotēkā, 6 virtuālas izstādes un 8 dzejas dienām veltīti ieraksti, skatāmi www.facebook.com Varakļānu tautas bibliotēkas profilā.

Tāpat bibliotēkas telpās notika neformāla tikšanās ar kosmetoloģēm “Skaistuma diena”.

Oktobrī patīkama tikšanās noritēja ar rakstnieci Ingu Ābeli. Šī iespēja tika dota pateicoties, Madonas Novada bibliotēkas izstrādātajam un Valsts Kultūrkapitāla atbalstītajam projektam “Lasu. Domāju. Satieku.”

• **Uzziņu un informācijas darbs**

Šajā pārskata periodā lietotāji saņēmuši kvalitatīvu, uz zināšanām pamatotu un uz indivīdu orientētu informāciju. Darbinieki ir veltījuši uzmanību katra lietotāja konkrētajai situācijai, lai apmeklētājs arī turpmāk atgrieztos bibliotēkā.

Reģiona publiskajās bibliotēkas tradicionāli notikuši jaunākās literatūras apskati, bibliotēkārās stundas.

Joprojām vietējās nozīmes bibliotēkās atrodamas tematiskās mapes, tiesa, ar lielu atlasu, lai gan tās pakāpeniski zaudē savu nozīmi un to skaits sarūk, kā arī novadpētniecības tematikai veltītas 533 mapes.

Galvenais uzziņu un informācijas darba uzdevums - profesionāli orientēties plašajā resursu klāstā, nodrošināt bibliotēkas lietotājiem informācijas pieejamību un attīstīt viņu prasmes pašiem meklēt informāciju, sekmēt informācijas kvalitātes un ticamības izvērtēšanu.

Bibliotēkā iespējams strādāt e - vidē visām vecuma grupām, izmantojot interneta resursus un abonētās datubāzes. Lasītāji ievērojami uzlabojuši savas prasmes informācijas tehnoloģijās un ikdienā lieto privātos datorus, mobilās aplikācijas, tāpēc arī konsultācijas ir mazāk nepieciešamas par informācijas tehnoloģijām, tomēr joprojām ne visi ir pietiekami zinoši.

Salīdzinoši uzziņu skaits krietni sarucis.

Uzziņu meklētāji ir dažādi: lasītāji, skolēni, studenti, bezdarbnieki, pensionāri, interneta lietotāji. Jāpiebilst, ka ne visas dienā sniegtās uzziņas tiek reģistrētas BIS Alise.

Uzziņas un konsultācijas vietējās nozīmes reģiona bibliotēkās -

○ 2024. - 5973

2023. - 6507

2022. - 8734

2021. - 10473

2020. – 1333

2019. - 11168

Bibliotēkas darbinieki uzziņu iegūšanai visbiežāk izmanto abonētās datu bāzes un meklētājus: Letonika.lv, Lursoft laikrakstu datu bāzi; LNB kopkatalogu un datu bāzes, Madonas un Varakļānu novadu bibliotēku kopkatalogu, kā arī citu reģionālo bibliotēku kopkatalogus, jebkuru pieejamo informācijas resursu internetā. Protams, arī tradicionālos informācijas avotus – uzziņu literatūru, periodiskos izdevumus utt. Raksturīga uzziņu darba tendence ir pāreja no tradicionālajām uzziņām uz e-uzziņām, kuras tiek pieprasītas un sniegtas attālināti..

Pēc lietotāju pieprasījuma bibliotēkās sniedz konsultācijas un padomus grāmatu un dažādu informācijas materiālu meklēšanā, elektronisko resursu izmantošanā. Lietotāju apmācības visbiežāk saistītas ar dažāda veida rēķinu apmaksu, TET, Electrum, LAD, VSAA, NVA, apdrošināšanas kompānijas, Valsts meža dienests, portāla latvija.lv un VID pakalpojumu izmantošanas iespējām, e-pasta izveide. Pēc lietotāju pieprasījuma notiek individuālas datorapmācības, arī viedierīču lietošanas konsultācijas.

Kalsnavas pagasta bibliotēkā pārskata periodā sevišķi ir ieteikts un labiem rezultātiem veicies digitalizēto seno grāmatu meklēšana komercdarbības studentei, pašvaldības pansionāta sociālās aprūpes speciālistei SIVA studentei, Rēzeknes tehnikuma audzēknei. Šajos pakalpojumos izmantotas arī MI programmas ChatGPT sniegtās iespējas literatūras avotu meklēšanā par izdegšanas sindromu un uz personu tendētu aprūpi sociālajā un medicīnas jomā.

Bibliotēku pārskatos atrodama informācija par sniegtiem 5030 **e-pakalpojumiem**, kas ir salīdzinoši ar 2023.gadu krietni palielinājies (2023.gadā – 2933 e-pakalpojumi). Uzskaitē tiek veikta, izmantojot BIS Alise - ierīču pārvaldību.

- **Bibliotēkas izglītojošā darbība**

Reģiona bibliotēkās nav izstrādātas licencētas mācību programmas, mācību kursi tiek organizēti sadarbībā ar pašvaldību.. Bibliotēkas savu izglītojošo funkciju veic ar atsevišķu lekciju, tematisku pasākumu, nodarbību, konsultāciju, izstāžu starpniecību.

Barkavas bibliotēkas apmeklētājiem 2024.gadā tika organizēta radošā meistarklase “Izšūšana krustdūrienu tehnikā” projekta “Iemācies. Izdari. Izzini” ietvaros. Tajā piedalījās 8 cilvēki.

Cesvaines pilsētas bibliotēkā 12 cilvēku grupa tika nodrošināta Madonas novada pašvaldības Izglītības pārvaldes projektā “Kļūsti par naudas pratēju” organizēto programmu “Manu personīgo finanšu plānošana” apguvei 21 stundas ietvaros. Ērgļu pagasta bibliotēkā - 9 apmācību dalībnieki.

Arī Liezēres pagasta bibliotēkā apgūta neformālās izglītības programma “Finanšu drošības pamati” 21 stundas apjomā.

Lielu atsaucību guva Varakļānu novada projekts “Neformālās izglītības programma “*Finanšu drošības pamati*””, kur pasniedzējas lomā iejutās bibliotekāre Indra Broka, programmas ietvaros informāciju par krāpšanas veidiem apguva 8 Varakļānu novada iedzīvotāji.

- **Medijpratība**

Medijpratības veicināšanai bibliotēkas piedāvā materiālus par medijpratību, bukletus “Kā rīkoties krīzes gadījumā”, facebook lapās tiek vērsta uzmanība uz sabiedrības sociālās, ekonomiskās un politikas sfēras aktualitātēm, aicinot bibliotēkas lietotājus analizēt situāciju ārpus viņu profesionālajām interesēm. Individuālās apmācībās, galvenokārt ar senioriem, pārrunāts par to, kā kritiski analizēt pieejamo mediju saturu un tml. Apmeklētāji rosināti kritiski vērtēt dažādu portālu un mediju sniegto informāciju, ievērot datu drošību internetā, neuzķerties krāpnieciskiem e-pastiem, saziņu ar “uzmanīgajiem” ārzemju vīriešiem utt.

Digitālās nedēļas laikā organizētas individuālās apmācības, konsultācijas, iespējas skatīties tiešsaistes lekcijas. Lazdonas bibliotēkā konsultatīva saruna “Droša interneta lietošanas pamatnoteikumi”.

Murmastienes bibliotēkā “Vecums nav šķērslis līdzdarbībai un sadarbībai” - bezmaksas mācības senioriem un citiem interesentiem, tiešsaistes seminārs ZOOM platformā „Finanšu pratība un medijpratība” un „Drošība digitālajā vidē”.

- **Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums**

Kopš 1999. gada reģiona – Madonas un Varakļānu novadu bibliotēku elektroniskajā kopkatalogā tiek iekļauta informācija par jaunieguvumiem bibliotēkās, tā ir pieejama ikvienam interesentam. Visās bibliotēkās strādā ar BIS Alise: veikts rekatalogizācijas process, lasītāju apkalpošana moduļi *Cirkulācija*, krājuma inventarizācija un citas iespējas. Ar BIS Alise nestrādā Kristiāna Dāvida pamatskolas bibliotēka.

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēk u skaits	Cik bibliotēka s strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Pasūtīts (Web) Eksemplāru
			Cirkulāci ja	SBA	Komplektēša na	
Madonas un Varakļānu novadi	44, t.sk. 25 publ., 19-skolu	1, 42	43	43	43	1066 (2023 – 1158) (2022.- 1107)

Turpinās bibliotēku darbs autorizācijas datu izsniegšanā, piedāvājot iespēju strādāt ar katalogu attālināti, rezervējot, pagarinot nepieciešamo literatūru, Motivējošs faktors – ierobežotas pieejamības tradicionālajai grāmatai apstākļos - alternatīva lasīt e-grāmatas www.3td.lv.

No visiem 2055 autorizētiem lietotājiem 810 ir Madonas novada bibliotēkā. Pakalpojums, kas bibliotēkās jāturpina aktīvi piedāvāt apmeklētājiem!

Tabula “Autorizētie lietotāji kopā”

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	9562	9658	9138	+1%; -5,7%
Autorizētie lietotāji kopā	2015	1966	2005	-2,5%'+ 1,95%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	208	201	255	- 3,37%; +21,18%

Tabula “Autorizētie lietotāji bibliotēkās”

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Autorizēti lietotāji kopā/ pārskata periodā (2022)	Autorizēti lietotāji kopā/ pārskata periodā (2023)	Autorizēti lietotāji kopā/ pārskata periodā (2024)	% salīdzinot ar iepr. gadu
1.	Aronas pagasta bibliotēka	32/0	51/4	58/2	
2.	Barkavas pagasta bibliotēka	45/5	76/12	76/10	
3.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	29/4	30/1	36/8	
4.	Cesvaines pilsētas bibliotēka	181/21	167/10	162/18	
5.	Cesvaines pag. Kraukļu bibliotēka	48/1	43/0	46/6	

6.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	52/3	67/3	102/42	
7.	Ērgļu pagasta bibliotēka	108/12	80/15	103/37	
8.	Indrānu pag. Meirānu bibliotēka	4/0	5/1	2/6	
9.	Jumurdas pagasta bibliotēka	25/2	15/2	47/8	
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	39/2	43/5	38/6	
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	48/2	46/1	51/16	
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	35/2	49/1	39/0	
13.	Lubānas pilsētas bibliotēka	41/3	54/7	54/3	
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	34/8	44/17	56/13	
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	16/2	30/3	24/2	
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	23/0	23/6	25/3	
17.	Ošupes pagasta bibliotēka	23/4	22/2	25/2	
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	29/2	35/1	44/7	
19.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	43/18	102/12	101/12	
20.	Sausnējas pagasta bibliotēka	9/1	9/0	13/5	
21.	Vestienas pagasta bibliotēka	46/9	51/12	68/11	
22.	Varakļānu tautas bibliotēka	101/9	62/7	80/24	
23.	Murmastienes bibliotēka	23/0	27/4	23/0	
24.	Stirnienes bibliotēka	8/1	8/1	8/1	

- **Iekšzemes un starptautiskais SBA**

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	2044	1534	1449
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1012	722	705

Starptautiskais SBA arī šajā gadā nav izmantots.

Aktīva ir pagastu bibliotēku sadarbība ar Madonas novada bibliotēku (kopā MNB- SBA 1197, no tiem – no citām bibliotēkām – 139, uz citām bibliotēkām- 10580 dokumenti), kā arī ģeogrāfiski tuvāk esošo bibliotēku starpā. Aktīvāk SBA pakalpojums realizēts Aronas, Barkavas, Bērzaunes, Cesvaines, Lazdonas, Mārcienas, Ošupes, Ērgļu, Jumurdas, Lubānas bibliotēkās. Ne visas bibliotēkas savā darba praksē pietiekami aktīvi pielieto šo pakalpojumu, daļēji atzīstot, ka nav bijis nepieciešamais

pieprasījums vai kā iemeslu minot tuvu ģeogrāfisko atrašanās vietu Madonai. Mazāk izmantots šis pakalpojums ir Dzelzavas, Mētrienas, Liezēres, Sarkanu, Sausnējas, Meirānu, Murmastienes, Stirnienes bibliotēkās. SBA reģiona robežās ir bez papildus maksas, apzinoties sadarbības potenciālu.

Tabula “SBA izmantošana bibliotēkās”

Nr.p.k		Iekšzemes SBA kopā	t.sk.no citām Latvijas b – tēkām saņ. dok.	uz citām Latvijas b - tēkām nos. dok
1.	Madonas novada bibliotēka			
2.	Aronas pagasta bibliotēka	101	74	27
3.	Barkavas pagasta bibliotēka	108	74	34
4.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	207	159	48
5.	Cesvaines pilsētas bibliotēka	117	78	39
6.	Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēka	40	16	24
7.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	13	4	9
8.	Ērgļu pagasta bibliotēka	284	153	131
9.	Indrānu pagasta Meirānu bibliotēka	6	5	1
10.	Jumurdas pagasta bibliotēka	153	120	33
11.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	71	54	17
12.	Lazdonas pagasta bibliotēka	129	101	28
13.	Liezēres pagasta bibliotēka	14	13	1
14.	Lubānas pilsētas bibliotēka	256	88	168
15.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	65	49	16
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	139	124	15
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	19	14	5
18.	Ošupes pagasta bibliotēka	147	141	6
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	61	32	29
20.	Sarkanu pagasta bibliotēka	29	18	11
21.	Sausnējas pagasta bibliotēka	30	22	8
22.	Vestienas pagasta bibliotēka	79	76	3
23.	Varakļānu tautas bibliotēka	35	15	20
24.	Varakļānu nov. Murmastienes bibliotēka	25	17	8
25.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	26	2	24
	Kopā:	2154	1449	705

• Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Lai popularizētu bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu klāstu, bibliotēkas aktīvi izmantoja sociālo tīklu profilus. Aktuāls aizvien jautājums par bibliotēku telpu pieejamību cilvēkiem ar īpašām

vajadzībām. Ierobežotie finansiālie resursi Madonas novada bibliotēkās ietekmēja pasākumu organizēšanu, lai piesaistītu apmeklētājus.

Ērgļu bibliotēkas problēma - joprojām nav atrisināts jautājums par vispusīgas informācijas ievietošanu Ērgļu apvienības mājas lapā, līdz ar to ir saņemti pārmetumi no iedzīvotājiem par informācijas trūkumu, jo sociālos tīklus daudzi vecāka gadu gājuma cilvēki izmanto maz vai nemaz. Ērgļos ir problemātiski izvietot papīra formāta informāciju – informācijas dēļi tiek nolīmēti ar komerc reklāmām (pārdod/pērk). Par kultūras pasākumiem informācijas tiek izvietotas Ērgļu saietā mana vestibilā, kā arī pagasta pārvaldes ēkā.

“Problēmas var radīt atsevišķu lasītāju negodprātīga rīcība, gadījumā, ja tomēr zuduši dati laikā, kad bija LNB datu centra problēmas. Iespējams, zuduši dati par SBA citām bibliotēkām nosūtītajiem dokumentiem”, atzīst Vestienas pagasta bibliotēkas vadītāja.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

6. Krājums

- Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:**

- ✓ ***krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā***

Prioritātes nemainīgas - komplektējot krājumu tiek ņemts vērā lasītāju sastāvs, vecums, intereses. Izvēloties jaunas grāmatas, tiek izskatīti izdevniecību piedāvājumi, salīdzinātas cenas un izvēlēts izdevīgākais piedāvājums. Pārskata periodā krājumu papildināja jauno grāmatu iepirkumi – pašvaldības budžeta finansējums un dāvinājumi. Jaunieguvumi galvenokārt ir latviešu valodā, svešvalodās, piemēram, angļu, komplektē pēc pieprasījuma, šajā periodā - arī atsevišķi izdevumi ukraiņu valodā. Pieņemot bibliotēkā lasītāju dāvinājumus, tiek izvērtēta to saturiskā un fiziskā kvalitāte, kā arī izmantošanas iespējas – vai konkrētais izdevums tiks izmantots.

- ✓ ***informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu***

Krājuma attīstības politikas pamatā ir bibliotēkas galvenais uzdevums - veidot universālu un aktuālu, dažādam lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošu, dažādu veidu, nozaru un valodu dokumentu krājumu, lai varētu sniegt mūsdienīgus informācijas pakalpojumus un veicināt sabiedrības mūžizglītību. Bibliotēkas krājums tiek veidots tā, lai maksimāli apmierinātu visu lietotāju vajadzības.

2019.gadā izstrādāti *Krājuma komplektēšanas politikas dokumenti 2019-2021*. Dokumentu bija plānots atjaunot 2024.gadā, vienotu visām Madonas novada bibliotēkām. Tas tiks izstrādāts 2025.gadā 1. ceturksnī.

- Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:**

Finansējums krājuma komplektēšanai ir pietiekams. Madonas novada bibliotēkām tas tiek piešķirts atbilstoši iedzīvotāju skaitam – “nauda seko iedzīvotājam” -2,50 EUR uz 1 iedzīvotāju pagastā/pilsētā. Tabulā 1.ailē iekļauts kopīgais pašvaldības finansējums kopā ar Madonas novada bibliotēkai piešķirto, lai iezīmētu kopīgo finansējumu uz 1 iedzīvotāju, tālāk grāmatām un periodikai un komplektēšanai kopā- bez Madonas novada bibliotēkai piešķirtā finansējuma.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2022	2023	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	71507	76977	83649
<i>t. sk. grāmatām</i>	44036	44892	44816
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	17079	17018	20999
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībās kopā	2.15	2.37	2.66
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	61141	61910	65815

- Krājuma pārbaude**

Krājuma kārtējā pārbaude veikta 10 Madonas novada un 2 Varakļānu novada bibliotēkās.

Tabula “Krājuma inventarizācijas bibliotēkās”

Nr. p.k.	Bibliotēka	Laiks
1.	Barkava	13. maijs
2.	Cesvaine	10. jūnijs
3.	Jumurda	15. maijs
4.	Kraukļi	19. marts
5.	Lazdona	5. novembris
6.	Meirāni	20.maijs
7.	Mētriena	12. jūnijs
8.	Murmastiene	4. novembris
9.	Sarkaņi (Biksēre)	10. septembris
10.	Sausnēja	22. maijs
11.	Stirniene	16.aprīlis
12.	Vestiena	10.jūlijs

Tradicionāli sniegta metodiski praktiska konsultācija un palīdzība, uzsākot krājuma inventarizāciju uz vietas.

Tāpat konsultācijas sniegtas Varakļānu vidusskolas, Madonas Valsts ģimnāzijas, Degumnieku, Barkavas un Ļaudonas pamatskolu bibliotēkām.

- **Krājuma rādītāji**

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2022	2023	2024
Jaunieguvumi kopā	16686	14688	13965
<i>t. sk. grāmatas</i>	6136	5037	4928
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>			
<i>t. sk. bērniem</i>	683	802	717
Izslēgtie dokumenti	19898	12870	18615
Krājuma kopskaits	241350	243343	238556
Grāmatu krājuma apgrozība			
Periodisko izdevumu apgrozība			

✓ **situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi**

Atbilstoši bibliotēku noteiktajiem mērķiem, notiek sistemātisks, regulārs darbs ar krājumu. Finansējums krājuma komplektēšanai nepalielinās proporcionāli cenu kāpumam, likumsakarīgi - samazinās jaunieguvumu skaits. Elektroniskie jeb digitālie krājumi – papildinās ar abonēto datubāzu skaitu.

Tabula "Citi jaunieguvumi"

Gads	Audioviz. dokumenti	Karto grāfiskie	Attēldok.	Pārējie	Elektro niskie
2024		1		1	
2023			2	99	
2022	3		1	32	
Kopā krājumā	295	4	37	567	79

Komplektēšanas avoti:

Bibliotēkām izveidojusies laba sadarbība ar vietējiem grāmatu veikaliem Madonā: *Globuss (Latvijas Grāmata)*, *Zvaigzne ABC*, kur pastāvīgajiem klientiem ir 5-15% atlaides. Cesvaines bibliotēka izvēlas jauno literatūru grāmatu vairumtirdzniecības bāzē "Latvijas Grāmata" Rīgā.

Grāmatas tiek iegādātas izdevniecību izbraukuma grāmatu galdā semināru laikā. IK *Virja* ir lielisks sadarbības partneris semināros, gan grāmatu piegādē bibliotēkās uz vietas. Bibliotēkas izmanto iespēju internetā salīdzināt cenas, izvēlēties optimālāko literatūras iepirkšanas vietu.

Liela loma ir preses izdevumiem, jo ir pieprasījums to izmantošanai. Vidēji bibliotēkās tiek abonēti aptuveni 10-15 dažādi preses izdevumi. Bagāts preses izdevumu klāsts ir Ērgļu, Cesvaines) un Lubānas pilsētas, arī Vestienas un Aronas pagastu bibliotēkās, kur pārsniedz 20 dažādu nosaukumu preses izdevumus. Bibliotēkas preses pasūtīšanu veic elektroniskā formā, izmantojot akciju laiku, izdevēju mājaslapas, www.pasts.lv, tādējādi krietni ietaupot. Periodisko izdevumu izsniegums

bibliotēkās galvenokārt pārsniedz grāmatu izsniegumu, kas apliecina nepieciešamību pēc daudzveidīga periodisko izdevumu piedāvājuma bibliotēkās. Krājumu papildināšanā nozīmīgi ir arī dāvinājumi, ko bibliotēkas saņem gan no iedzīvotājiem, gan caur LNB ienākošo institūciju dāvinājumu sadali. Tendence – samazinās preses izdevumu skaits bibliotēkās, pieaugot to cenām, bet finansējumam nepalielinās..

Bibliotēkas arī šajā gadā nopietni strādājušas pie *krājuma rekonplektēšanas* darba, izslēdzot no krājuma ievērojamu daudzumu dokumentu, tādējādi veikts nopietns darbs pie krājuma kvalitātes izvērtēšanas.

Tabula “Bibliotēku krājumi”

		Dokumentu kopskaitis Jaunieguvumi	izslēgtie dokumenti	krājums pārskata perioda beigās	t.sk. dokumentu (fizisko vienību) skaits	t.sk.grāmatas Jaunieguvumi	izslēgtie dokumenti	krājums pārskata perioda beigās	seriālizdevumi Jaunieguvumi	izslēgtie dokumenti	krājums pārskata perioda beigās
1.	Madonas novada bibliotēka										
2.	Aronas pagasta bibliotēka	963	1152	13157	13150	304	158	10386	659	994	2712
3.	Barkavas pagasta bibliotēka	530	963	10323	10320	197	191	9190	333	772	1107
4.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	625	1067	11152	11148	223	396	8550	402	671	2588
5.	Cesvaines pilsētas bibliotēka	939	2101	20342	20340	335	735	17156	604	1366	3128
6.	Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēka	224	351	6195	6193	87	118	5428	137	233	754
7.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	950	1251	11277	11275	264	300	9022	686	951	2184
8.	Ērgļu pagasta bibliotēka	882	758	16641	16638	374	269	12382	508	489	4157
9.	Indrānu pagasta Meirānu bibl.	286	340	4381	4379	67	73	3883	219	267	481
10.	Jumurdas pagasta bibliotēka	243	42	6726	6724	81	42	5225	162		1487
11.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	683	572	9963	9958	215	74	7889	468	498	2041
12.	Lazdonas pagasta bibliotēka	508	547	8146	8144	164	389	7254	344	158	878
13.	Liezēres pagasta bibliotēka	442	548	5879	5877	153	199	4170	289	349	1646
14.	Lubānas pilsētas bibliotēka	1162	1641	18863	18861	421	615	15289	741	1026	3502
15.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	531	370	12563	12561	216	140	9453	315	230	3053
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	431	918	5862	5860	155	326	4619	276	592	1228
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	438	795	7485	7483	122	141	5745	316	654	1693
18.	Ošupes pagasta bibliotēka	467	477	5002	5000	169	180	4400	298	296	566
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	718	910	13149	13145	270	186	10567	447	724	2523
20.	Sarkanu pagasta bibliotēka	486	485	10100	10098	202	139	8570	284	345	1504
21.	Sausnējas pagasta bibliotēka	275	454	6554	6550	118	225	5126	157	229	1405
22.	Vestienas pagasta bibliotēka	693	631	6454	6450	174	78	5245	518	553	1177
23.	Varakļānu tautas bibliotēka	689	444	12572	12570	297	49	11202	392	395	1256
24.	Varakļānu nov. Murmastienes bibliotēka	454	822	6362	6360	194	264	6069	260	555	276
25.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	346	976	9476	9472	126	756	8643	220	220	810
	Kopā	13965	18615	238624	238556	4928	6043	195463	9035	12567	42156

Turpinās darbs pie krājuma kvalitātes izvērtēšanas. Izvērtēt kvalitāti rosina arī zemā grāmatu krājuma apgrozība.

Tabula “Krājuma apgrozība bibliotēkās”

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Grāmatu	Period. izdev.	Grāmatu	Period. izdev.	Grāmatu	Period. izdev.
		2022	2022	2023	2023	2024	2024
1.	Aronas pagasta bibliotēka	0.29	1.07	0.29	1.09	0.11	1.14
2.	Barkavas pagasta bibliotēka	0.33	1.19	0.48	1.10	0.33	1.18
3.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	0.26	0.33	0.31	0.35	0.31	0.36
4.	Cesvaines pilsētas bibliotēka	0.5	1.58	0.53	1.34	0.53	1.45
5.	Cesvaines pag. Kraukļu bibl.	0.30	1.05	0.26	0.59	0.18	0.14
6.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	0.36	2.9	0.28	1.98	0.27	1.89
7.	Ērgļu pagasta bibliotēka	0.4	0.82	0.37	0.52	0.42	0.54
8.	Indrānu pag. Meirānu bibl.	0.2	3.5	0.18	4.05	0.16	2.11
9.	Jumurdas bibliotēka	0.32	0.54	0.35	1.38	0.33	1.25
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	0.39	2.72	0.39	2.54	0.36	1.98
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	0.39	4.85	0.31	3.75	0.36	2.96
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	0.56	1.2	0.47	1.2	0.43	1.6
13.	Lubānas pilsētas bibliotēka	0.59	1.67	0.63	1.11	0.66	1.14
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	0.46	0.66	0.33	0.52	0.30	0.57
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	0.36	1.14	0.21	0.56	0.25	0.86
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	0.29	1.09	0.27	0.91	0.29	1.11
17.	Ošupes pagasta bibliotēka	0.55	6.5	0.68	3.92	0.59	2.4
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	0.27	0.54	0.16	0.48	0.13	0.47
19.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	0.43	2.18	0.28	1.99	0.31	2.17
20.	Sausnējas pagasta bibliotēka	0.2	0.9	0.2	0.6	0.2	0.6
21.	Vestienas pagasta bibliotēka	0.36	2.83	0.31	3.02	0.29	2.68
22.	Varakļānu tautas bibliotēka	0.7	2.1	0.5	2	0.52	1.9
23.	Murmastienes bibliotēka	0.46	2.2	0.62	2.84	0.42	6.38
24.	Stirnienes bibliotēka	0.14	1.8	0.14	1.82	0.13	1.43

- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā. Jauniegvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u. c.)**

Komplektējot bērnu grāmatas, tiek domāts par visām vecuma grupām atbilstoši iedzīvotāju vecumam, lai krājums būtu daudzpusīgs un interesants gan mazākiem, gan lielākiem bērniem. Tiek komplektētas daiļliteratūras izdevumi, enciklopēdiskie izdevumi, arī spēļu grāmatas, dažādas izzinošas un attīstošas grāmatas, kā arī spēles. Bibliotēkas proporcionāli iedzīvotāju skaitam bērnu, jauniešu vecumam nodrošina grāmatu iepirkumu.

Liela nozīme ir “Bērnu žūrijas” grāmatām. Ļoti liela atzinība un pateicība par iespēju saņemt pilnu komplektu B/J/V žūrijas grāmatu kolekciju. “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” projektā saņemti Madonas un Varakļānu novados kopā saņemti 840 eksemplāri 8515.39 EUR vērtībā. Salīdzinoši 2023.gadā- 672 grāmatu eksemplāri 6507.08 EUR vērtībā. Salīdzinoši 2022.gadā- 660 grāmatu eksemplāri 5453,74 EUR, 2021. gadā - 486 grāmatu eksemplāri 3792,29 EUR, 2020. gadā - 198 grāmatu eksemplāri 1579,92 EUR vērtībā. Tas ir ļoti nozīmīgs bibliotēku krājuma papildinājums, ko atzinīgi novērtējuši arī lasītāji.

Taču joprojām jāsaprot, ka kopumā ekonomiski saspringtajā laikā diemžēl nepietiek līdzekļu, lai spētu veidot kvalitatīvu, plašu jauniegvumu piedāvājumu, risinājums tam- SBA pakalpojums.

Krājumu komplektē proporcionāli mērķauditorijas skaitam apdzīvojamā teritorijā. Salīdzinoši neliels jauniegvumu skaits (1-15) ir Aronas, Kraukļu, Jumurdas, Mētrienas un Murmastienes bibliotēkās. Bērnu grāmatu jauniegvumu arī 2024.gadā nav Meirānu un Stirnienes bibliotēkās, kā arī Ošupes bibliotēkā. Kraukļu, Jumurdas, Mētrienas, Meirānu un Murmastienes bibliotēkas ir tās, kuru pagastos vai apdzīvotās vietas tuvumā nav skolu. Notiek SBA sadarbība literatūras nodrošinājumam.

Jaunajiem lasītājiem ir savi grāmatu vērtēšanas kritēriji – tām jābūt jaunām, skaistām, krāsainām, ar daudzām ilustrācijām. Pakāpeniski, iespēju robežās, tiek veikta bērnu grāmatu krājuma uzlabošana.

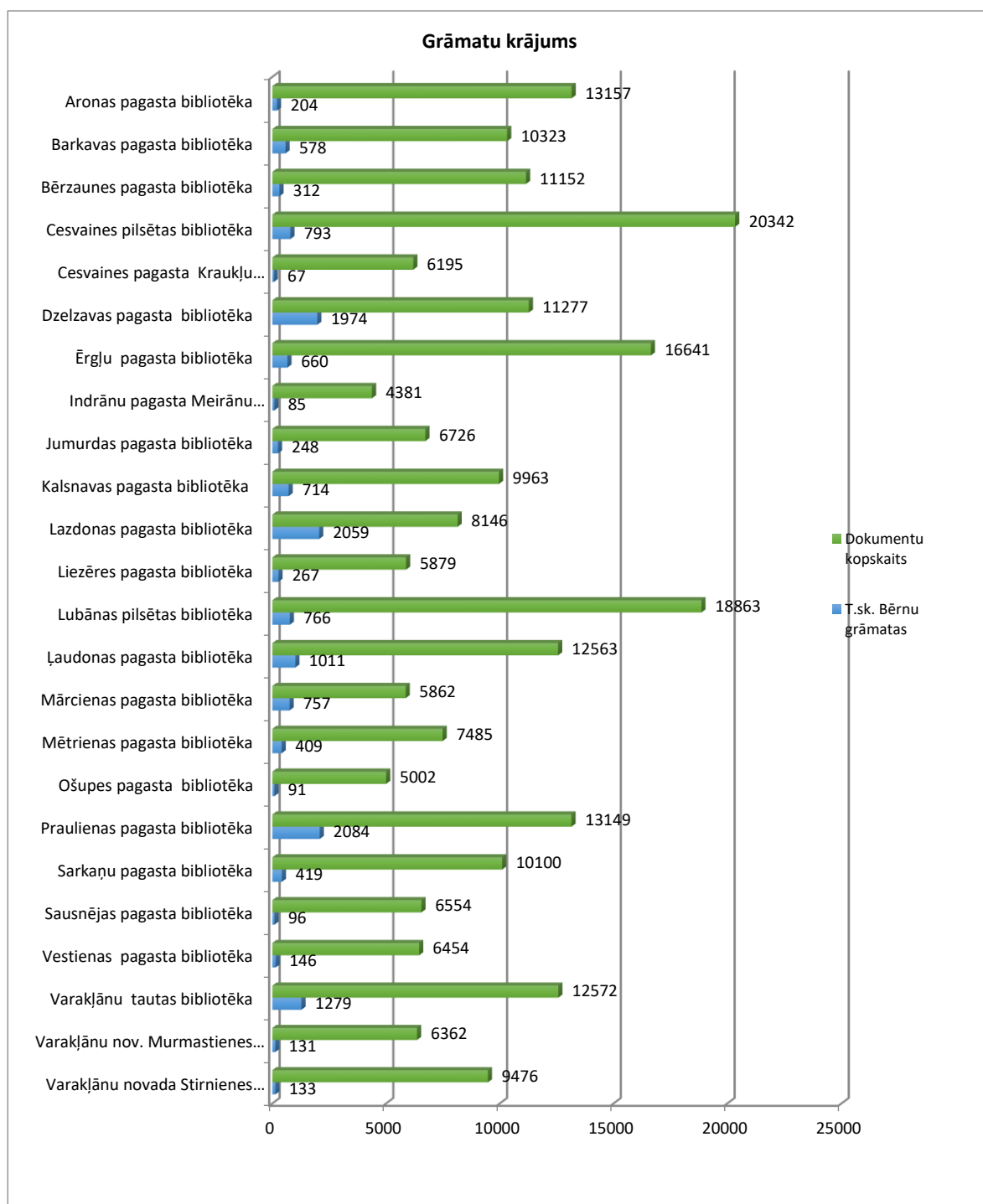
Bērniem un jauniešiem abonēti preses izdevumi – “Avene”; “Ilustrētā junioriem”; “Kā tas strādā”; “Kids”; Little Kids”; “Mazajam floristam”; jauniešiem - “Ilustrētā pasaules vēsture”; “Ilustrētā zinātne” u.c. izdevumi. Netiek paralēli komplektēti pieejamie preses izdevumi skolas bibliotēkā.

Alternatīvo lietu komplektēšana notiek pakāpeniski. Bibliotēkās ir puzzles un spēles, tās tiek izmantotas atbilstoši telpu iespējām. Bet, ja bibliotēkas telpas nav piemērotas plašām aktivitātēm, tad speciāli netiek plānots papildināt alternatīvo lietu komplektēšanu. Ir rotaļlietas dažādu vecumu bērniem. Bibliotēkas, kuru tuvumā ir jauniešu centri, nekomplektē alternatīvās lietas, notiek sadarbība.

Jauniegvumu skaits – 717, salīdzinoši 2023.gadā - 802 grāmatas, 2022.gadā - 683 grāmatu vienības. No kopīgā grāmatu jauniegvumu skaita bērnu grāmatas sastāda 14,55%; salīdzinoši 2023.gadā- 15,92 % , 2022.gadā - sastāda 11,13 %,.

Bērnu grāmatas no grāmatu krājuma kopā – 7,82%, salīdzinoši 2023.gadā - 7,62%, salīdzinoši 2022.gadā- 7,69%.

Tabula "Grāmatu krājums bibliotēkās"

- Datubāzes**

✓ *abonētās tiešsaistes datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām)*

Bibliotēkās tiek piedāvāta iespēja strādāt ar abonētajām datubāzēm (KISC) – Letonika un Lursoft laikrakstu datubāzi. Izmantotas tiek LNB datubāzes, filmas.lv.

Attālināto Letonika.lv piekļuvi izmanto Kalsnavas, Liezēres, Vestienas un Murmastienes bibliotēku klienti.

✓ *pašu veidotās datubāzes*

Madonas reģionā datubāzes veido tikai Madonas novada bibliotēka.

✓ *datubāzu izmantojuma rādītāji*

Datubāzu kopējais izmantošanas skaits palielinājies.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2022	2023	2024
Letonika			
Skatījumi/ lejuplādes	2689	2656	4487
piekļuves sesiju skaits	2479	1738	
News lejuplādes (bez MNB)	3183	729	3671

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Letonika skatījumi, lejuplādes/ sesijas			News lejuplādes		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
1.	Aronas pagasta bibliotēka	262/499	92/67	83	1046	45	4
2.	Barkavas bibliotēka	42/41	44/40	133	2	4	3
3.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	94/406	395/425	830	54	50	43
4.	Cesvaines pilsētas bibliotēka	36/110	127/177	786	0	0	0
5.	Cesvaines pag. Kraukļu bibliotēka	22/3	14/8	7	0	11	0
6.	Dzelzavas pagasta bibliotēka	2/6	78/106	84	126	4	0
7.	Ērgļu pagasta bibliotēka	17/18	125/40	46	136	143	4
8.	Indrānu pag. Meirānu bibliotēka	18/15	45/5	36	1	10	10
9.	Jumurdas pagasta bibliotēka	22/58	146/74	86	0	27	7
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	16/7	118/36	91	187	149	175
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	125/38	29/19	52	24	0	0
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	27/20	53/20	18	59	15	6
13.	Lubānas pilsētas bibliotēka	23/24	162/45	125	24	21	9
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	47/106	178/59	49	6	52	135
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	30/34	55/46	96	23	1	0
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	5/11	6/1	32	156	35	9
17.	Ošupes pagasta bibliotēka	38/30	49/35	59	43	8	2
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	57/31	91/54	136	60	5	0
19.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	298/132	267/80	339	63	2	0
20.	Sausnējas pagasta bibliotēka	1/3	126/18	64	74	8	31

21.	Vestienas bibliotēka	42/30	96/54	87	Nav piekļuv es	64	75
22.	Varakļānu tautas bibliotēka	139/266	172/196	339	117	75	89
23.	Murmastienes bibliotēka	12/14	25/21	213	0	0	0
24.	Stirnienes bibliotēka	28/57	27/35	0	0	0	0

- Krājuma un datubāzu popularizēšana**

Grāmatas popularizētas grāmatu apskatos, izliekot literatūras izstādes par dažādiem autoriem-jubilāriem un publicēta informācija par jaunieguvumiem pagasta, novada informatīvajos izdevumos, pašvaldību mājas lapās, sociālajos tīklos. Bibliotēkās regulāri izlikta jaunumu izstādes, veidotas literatūras izstādes, to vidū rakstnieku un mākslinieku jubilejām un atceres dienām veltītas izstādes un dažādas tematiskas izstādes. Jubilāriem veltītajās izstādēs tiek akcentēta www.letonika.lv pieejamā literatūra par jubilāru. Sociālajos tīklos un novada/ pagasta mājas lapās regulāri tiek ievietotas jaunieguvumu un lasītāko grāmatu TOP “virtuālās izstādes”. Dzejas dienās tiek popularizēti bibliotēku krājumi, literatūra. Atsevišķi izvietoti TV raidījuma “Literatūra” autoru grāmatu piedāvājumi. Visās bibliotēkās uzsākta grāmatu marķēšana ar autorzīmēm.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

Barkavas bibliotēkā Bibliotēku nedēļas ietvaros tika izlikta grāmatu izstāde “Vienādi nosaukumi- dažādas grāmatas”. Grāmatu plauktos atrodamas dažādu autoru vienādu nosaukumu grāmatas! Izstādē izlikta dažas no tām. Arī facebook lapā šī izstāde tika izlikta digitālā veidā.

Sarkanu pagasta bibliotēkā visa gada garumā labdarības akcija ”Dāvinu prieku Tev”- lasītāju atnestās literatūras apmaiņa.

Ošupes pagasta bibliotēkā 53 literārās izstādes. Gan jubilāru izstādēs, gan “Latviešu grāmatai 500.Iepazīsti Latvijas izdevniecības! “ īpaši uzsvērts, ka plašākus materiālus par minētajām personām vai vietām var atrast www.letonika.lv.

Praulienas pagasta bibliotēka sagatavojusi 8 krājumu popularizējošas izstādes un 7 pasākumus.

Izstādes:

Margaritai Stārastei 120

Kārlim Grigulim 140

Vilis Plūdons

Praulienas autori latviešu grāmatniecībai

Bērnu/jauniešu un vecāku bērnu žūrijas 2024 kolekcija

Baltijas ceļam 30

Rūdolfis Baltaisvilks

Ziemassvētki un Jaunais gads daīlliteratūrā

Pasākumi:

Bērnu Žūrijas 2023 noslēguma pasākums “Bitītēm”

Modras Selgas grāmatas “Rakstos ievijušās domas” atvēršanas svētki

Novadniekam, dzejniekam Aivaram Aiviekstam 80

Dzejas dienu pasākums PII “Pasaciņa”

Tikšanās ar dzejnieci, rakstnieci, publicisti Kristīni Ilziņu
Pasākums Saikavā “Rudens košums dzejā, dabā, dārzā..”
Tikšanās ar Ievu Branti, grāmatas “Laimes putekļi autori”

Bibliotēkās pie datoriem izvietota informācija par abonētajām datubāzēm, kā arī informācija par dažādiem interneta resursiem, tajā skaitā par pieejamību pašvaldības resursiem. Aktīvāk jāizmanto arī Letonikas attālinātās pieejas iespēju piedāvājums, jo statistika liecina, ka joprojām ir maza izmantojamība. Informatīvais darbs jāturpina.

- **Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”**

Pateicoties KM atbalstam LNB projektā “Grāmatu iepirkuma programma Latvijas publiskajām bibliotēkām”, Madonas novada bibliotēka saņēmusi 306 eksemplārus 3712,10EUR vērtībā. Salīdzinoši 2023. gadā- 300 grāmatu eksemplārus 3763,09 EUR vērtībā, 2022. gadā- 737 grāmatu eksemplāri 43984,77 EUR vērtībā. Aptuvenais ieguvums katrai bibliotēkai 168 eiro vērtībā. Šīs grāmatas tika sadalītas visām novada publiskajām bibliotēkām, ņemot vērā bibliotēku vēlmes.

Varakļānu novada bibliotēkas saņēmušas 43 grāmatu eksemplārus 504,15 EUR vērtībā, salīdzinoši 2023.gadā- 37 grāmatas 513,12 EUR vērtībā, 2022.gadā - 74 grāmatu eksemplārus 797,05 EUR vērtībā.

Bibliotēkas un lasītāji ļoti atzinīgi novērtējuši šī projekta grāmatas. Iespēja izdarīt izvēli nozīmē arī aktīvu grāmatu izmantošanu. Atsevišķi izmantošanas statistika nav apkopota. Par šo projektu sociālajos tīklos un presē tika informēta sabiedrība. Bibliotekāri atzinīgi novērtē to, ka bibliotēkām tika dota iespēja pašām izvēlēties grāmatas, kuras tika piedāvātas projektā. Tādējādi radot iespēju, ka pie lasītājiem nokļūs grāmatas, kuras nav konkrētajā bibliotēkā un kuras būs saistošas konkrētai mērķauditorijai. Uz tām veidojas rindas.

- **Darbs ar parādniekiem**

Regulāri tiek veikts darbs ar parādniekiem. Ar skolēniem, sadarbojoties ar klašu audzinātājām, tiek iesniegti atgādinājumi. Problemātiskāka ir sadarbība ar Madonas pilsētas vidusskolas absolventiem, kuri ir parādnieki pagastu bibliotēkās un, skolu beidzot, grāmatas netiek atgrieztas bibliotēkās. Ar pieaugušajiem ir sarunas pa telefonu, SMS, WhatsApp, sarakste e-pastos vai sociālajos tīklos, satiekoties. Pie šī jautājuma tiek strādāts regulāri.

Gadās, ka izņemto grāmatu lasītājs atceras atnest tikai tad, ja rodas nepieciešamība pēc kādas citas literatūras vai bibliotēkas pakalpojuma.

- **Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības**

Krājumu iegādei finansējums ir dažāds, tas ir piesaistīts iedzīvotāju skaitam, tomēr vērtējams kā zems. Izdevumu cenas ir ļoti augušas, tāpēc iepirkto grāmatu skaits nepalielinās proporcionāli finansējumam. Krājuma attīstībā vairāk tiek domāts par krājuma kvalitāti, nevis kvantitāti. Lai apmierinātu lasītāju pieprasījumu, izmantotas SBA iespējas.

Bibliotēkās grāmatas cenšas iegādāties, veicot cenu apskatu dažādās grāmatu iegādes vietās un izvēloties lētāko, kā arī akciju laikā iepērkot agrāk izdotus izdevumus. Labs atbalsts ir projektu

iepirkumi, kas papildina krājumu ar vērtīgām grāmatām kā pieaugušajiem, tā bērniem. Arī makulatūrā atvestajās var atrast labas grāmatas, ar ko papildināt vai aizvietot nolietoto krājumu.

Jādomā par krājumu popularizējošiem pasākumiem kopā ar grāmatu autoriem – šobrīd šādiem pasākumiem trūkst finansējuma. Risinājums – jādomā par projektu līdzekļu piesaisti.

Galvenā problēma vēl joprojām ir finansējums. Lai gan pašvaldības piešķirtais finansējums ir pietiekams, tomēr bibliotēkas krājuma vēlamo saturu un piedāvājumu lasītājiem tas apmierina tikai daļēji. Risinājums – aktīvāka SBA izmantošana.

Krājumos pietiekami daudz vēl ir maz izmantotās literatūras, jāveic atlase, norakstīšana. Aktīvāk jāpopularizē datubāzes. Jāveic aptaujas par lasīšanas paradumiem, krājuma piedāvājumiem.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

• Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Galvenais mērķis darbā ar bērniem – atgriezt bērnus un jauniešus bibliotēkā. Tas ir izdevies pārskata periodā. Bērnu literatūras nodaļas ir Ērgļu, Cēsaines un Lubānas bibliotēkās.

Analizējot galvenos darba rādītājus, tie ir iepriecinoši – bibliotēkas atkal kļūst piepildītas ar šo mērķauditoriju.

Procentuāli palielinājušies lietotāju un apmeklējumu skaits, nedaudz arī izsniegumu skaits (skat. tabulu 23.lpp.).

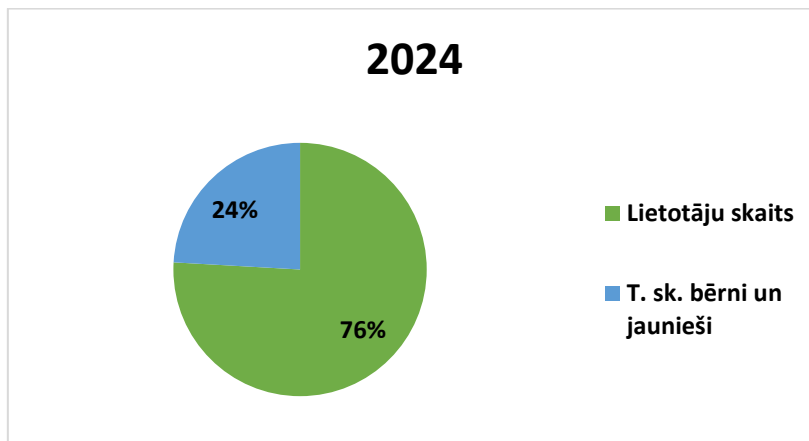
Tehnoloģiju ienākšana bērnu dzīvē bērnus interesē par grāmatu nav veicinošs faktors.

Tomēr Bērnu/ jauniešu žūrijas popularitāte apliecina, ka aktīva ir bērnu daļa, kas lasa labprāt, ar ieinteresētību.

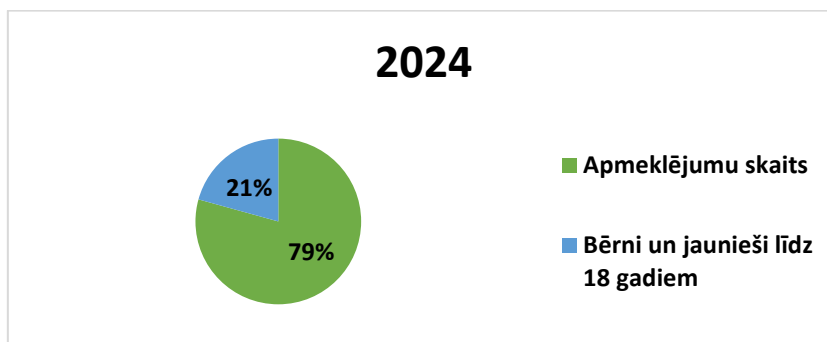
Mazo lasītāju piesaistīšanai ļoti svarīgs ir vizuālais tēls – tādēļ ļoti svarīgi ir izveidot vidi, kur bērns jūtas patīkami, komfortabli un ērti. Iespēju robežās bibliotēkas pilnveido bērnu, jauniešu zonas, stūrīšus.

Skolu reformu rezultātā Lubānas un Ērgļu vidusskolās vairs nav 10. un 11. klašu grupu.

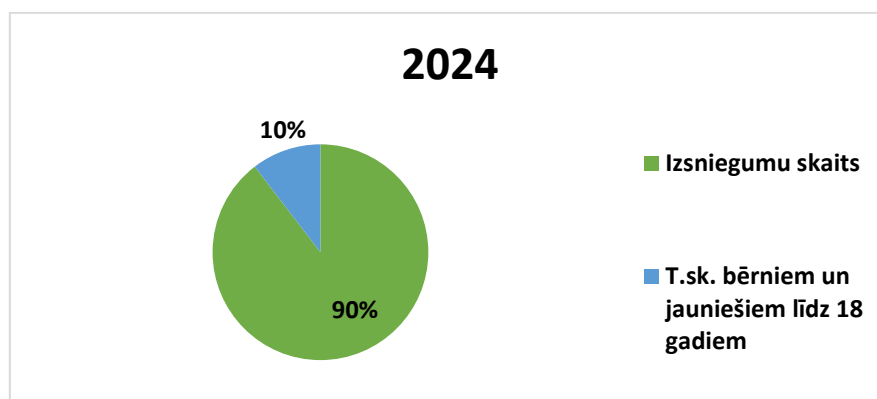
Lietotāji (2023.-23/77,
2022.- 22/78,
2021. – 21/79 %)

Apmeklējumi (2023.- 18/82
2022. - 16/84,
2021. - 13/87 %)

Izsniegums (2023. – 9/91,
2022. - 12/88,
2021 .- 10/90 %)

- **Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām**

Tradicionāla darba forma bibliotēkās ir bibliotekārās/ informācijpratības stundas, kad atbilstoši bērnu vecuma posmiem tiek runāts par darbu ar uzziņu literatūru, par informācijas meklēšanas avotiem, pirmsskolas izglītības iestāžu bērni, mazāko klašu skolēni dodas ekskursijā uz bibliotēku, veidoti grāmatu apskati, iepazīstināti ar bibliotēku elektroniskajiem katalogiem, datu bāzēm, apmācīti meklēt informāciju, runāts par drošu interneta lietošanu, medijpratību. Pasākumos, kuri norisinās bibliotēkās, bērniem tiek attīstītas gan lasīšanas prasmes, gan klausīšanās, gan stāstīšanas, gan radošās darbošanās prasmes.

Bibliotekārās stundas vadītas pirmsskolas vecuma bērniem – pamatskolas vecuma skolēniem.

2024. gadā- 54 bibliotekārās stundas

2023.gadā – 49

2022.gadā - 43

2021.gadā - 16

2020.gadā - 39

Bērnu žūrijas grāmatu kolekcija skolās kļūst par ieteicamās literatūras grāmatām. Uzziņu literatūra stabilās pozīcijas mācību satura apgūvē ir zaudējusi.

Uzziņu skaita apkopošanu šajā mērķgrupā statistika neparedz. Bibliotēkas to, protams, dara, lai analizētu savu darbību.

Bibliotēkās ir materiāli, ko izvēlas jaunākie bērni, piemēram, spēlēt galda spēles, zīmēt, krāsot, pildīt krustvārdu mīklas, minēt mīklas, lasīt anekdotes – vienmēr pa rokai ir kaut kas ar ko nodarbināt bērnus – praktiskām, prātu attīstošām nodarbēm.

Lai gan šķiet, ka bērni ļoti labi pārzina jaunākās tehnoloģijas, tomēr nākas secināt, ka prasmes lielākoties ir saistītas tikai ar izklaidi – sociālajiem tīkliem, datorspēlēm u.tml. Bērnu prasmes dokumentu izveidē vai informācijas meklēšanā ir salīdzinoši vājas, tādēļ bibliotekārēm nākas šajos jautājumos palīdzēt arī jaunākajai paaudzei.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

Aronas pagasta bibliotēkā 2024. gadā 18 izstādes, 18 pasākumi:

Izstādes:

2. februārī grafiķei, bērnu grāmatu ilustratorei, rakstniecei Margaritai Stārastei - 110.

23. februārī vācu rakstniekam Ēriham Kestneram -125.

9. martā dzejniekam Vilim Plūdonim - 150.

Liieldienas klāt!

Klausījosi, brīnījosi, kas aiz kalna gaviļēja: Liieldieniņa braukšus brauca, asnus veda vezumāi.

29. maijā dzejniecei, tulkotājai Mārai Cielēnai -70.

24. jūlijā – Jānim Baltvilkam – 80 “Zib ik zarā, slēpjas katrā ēnā vārdos nenosaukti dzejolēni”.

Zinību diena.

17. septembrī - Rakstniecei un māksliniecei Mirdzai Kļavai – 100.

Silvijas Čurkstes piena lejamo krūzīšu kolekcija.

7. novembrī rakstniekam, pasaku autoram Kārlim Skalbem – 145.

Mana Latvija. Mana Atbildība.

Mana zeme Latvija.

Latvijai – 106.

Ziemassvētku un Jaunā gada apsveikumu kartiņu izstāde.

Ziemas saulgrieži.

Ziemassvētku laiks.

Tu un es pie eglītes.

Bibliotēkārās stundas (5) ar Kusas pamatskolas skolēniem:

13.februāris – bibliotēkārā stunda. Kusas pamatskolas 6.klase piedzīvojumu grāmatu meklējumos bibliotēkā.

23. februāris – Zīļuka darbnīca – bibliotēkārā stunda 2., 3. klasei.

23. februāris – Zīļuka darbnīca - bibliotēkārā stunda. Bibliotēkā ciemojās Kusas pamatskolas 2., 3., 9. klases skolēni un skolotājas Iveta, Maija, Ilona. Apbrīnojām Margaritas Stārastes grāmatas - to ir tik daudz! Brīnišķīgo bērnu grāmatu autore un ilustratore šogad svinētu 110. jubileju. Klausījās pasakas no "Pasaku kalendāra" skolotājas Ivetas izpildījumā, minēja mīklas, izgatavoja Zīļukam draugus.

9. maijs – bibliotēkārā stunda 8.klasei. 8.kl. skolēni un projekta "Nord plus" dalībnieki no Lietuvas un Igaunijas iepazīstas ar bibliotēku, darina papīra tulpes. Kusas pamatskolas bērni pilda Eiropas eksāmenu.

23. maijs – bibliotēkārā stunda 5. klasei. Lasīšanas prieks. Sižetā par Kusas pamatskolu Re TV redzama arī Aronas pagasta bibliotēka.

Pasākumi (13):

22. marts –Lieldienu radošā darbnīca. Bibliotēkā ciemojās bērnodārza bērni, skolotājas Egija un Daiga. Pēc M. Stārastes pasakas " Lieldienas!" noklausīšanās un pārrunāšanas kopīgi marmorēja olas un papīru. Bērni šo procesu nosauca par” murmošanu” un “marmelēšanu”. Tā nu "samurmojās" katram sava Lieldienu ola! Ieraksts Facebook.

31. marts - Lieldienu viltībiņas! LKN pasākumā līdzdarbojās Lieldienu zaķis no bibliotēkas (bibliotekāre Ina Cimore).

3) 20. aprīlī – Putnu būrīšu darbnīca. Aprīlī daudzviet visā valstī norisinās Putnu dienas. Arī bibliotēkā 20. aprīlī norisinājās Putnu būrīšu darbnīca. Putnu vērotāja Ilze Zvēra dalījās savās zināšanās par putnu būrīšiem... izgatavošanu, uzstādīšanu, tīrīšanu. Iepazīna mazo zīriņu, kas šogad ir gada putns Latvijā. Viktorīna par putniem.

2. septembrī – Zinību diena - Lauteres KN pasākumā līdzdarbojās bibliotekāre Ina Cimore.

5) 25. septembrī - Sēņu dienas/ grozs. Sarunu par sēnēm ar Ausmu Pirogu - mikoloģi amatieri, dabas zinību skolotāju.

31. oktobris – Helovīnu disenīte. Lauteres KN pasākumā līdzdarbojās bibliotekāre Ina Cimore.

Bērzaunes pagasta bibliotēkas 2024. gadā bibliotēkai izvērtās ļoti laba sadarbība ar Bērnu un jauniešu iniciatīvu centru “Dinamika”, kopā noorganizējot 7 pasākumus - taisīja konfekšu pušķus māmiņām, vāca rudens ražu, veidoja formiņas no māla, vārīja ziepes, taisīja atstarojošus piekariņus patriotiskās noskaņās, veidoja adventes dekorus,taisīja telpiskās sniegpārslas. Ir ļoti laba sajūta, kad redzi, ka bērni pamazām aizraujas ar darbošanos un rezultātā paši ir pārstiegti un iepriecināti par to, ko spēj izgatavot pašu rokām. Šāda darbošanās bibliotēkas telpās dod iespēju bērniem apjaust, ka šeit ir labi un no šo bērnu pulciņa četras meitenes ir kļuvušas par grāmatu lasītājām.

Skolēni lasa nedaudz, bet tie, kas ir iesākuši lasīt jaunākajās klasēs to turpina darīt arī vēlāk. Vairāki bērni piedalījās lasīšanas veicināšanas projektā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024”. Nav viegli bērnus iesaistīt grāmatu lasīšanas projektā, to var izdarīt tikai ar skolotāju vai vecāku atbalstu. Pozitīvs faktors bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanā ir arī tas, ka Bērzaunes pamatskolas literatūras skolotāji noteiktā laika periodā liek skolēnam prezentēt izlasītu grāmatu, tādējādi paaugstinot

novērtējumu šajā mācību priekšmetā. Arī vasarā skolēniem ir izsniegts saraksts ar ieteicamo literatūru lasīšanai, kas pārsvarā ir iepriekšējā gada “BJV žūrijas” grāmatas.

Cesvaines bibliotēkā pirmsskolas „Brīnumzeme” audzēkņu grupiņas un sākumskolas skolēni ar savām audzinātājām nāk iepazīties ar bibliotēkas struktūru, pakalpojumu daudzveidību, grāmatu meklēšanas iespējām un lasītāju pienākumiem., kā arī papildināt zināšanas par dažādiem tematiem. 2024.gadā vadītas 4 bibliotekārās stundas. Kopīgi lasītas grāmatas.

Janvārī sākās kārtējais “Burtu spēļu” maratons, kad jaunā paaudze vairākās vecumu grupās lasa grāmatas, piedalās radošajās pēcpusdienās, izsaka savas pārdomas par grāmatām un vērtē tās. Februārī un martā organizētas 4 šim projektam veltītas radošās pēcpusdienas. ‘Burtu spēlēs’ iesaistījās 66 bērni un jaunieši, taču visus nosacījumus izdevās izpildīt 22 dalībniekiem. 28.maijā centīgākie lasītāji devās izzinošā ekskursijā uz Smiltenes pilsētas veco parku un interaktīvo centru “Dzelzceļš un tvaiks” Gulbenē. Izstaigājot objektus skaistajā parkā, atradām vietu, kur paziņot lasīšanas pasākuma rezultātus un ar nelielām dāvaniņām atzīmēt čaklākos lasītājus. Dienas otrajā pusē visu vecumu dalībnieki ar aizrautību iesaistījās interaktīvā centra uzdevumu veikšanā.

Ēnu dienā 3 Cesvaines vidusskolas audzēkņi tuvāk iepazīna darbu bibliotēkā.

Septembrī Dzejas dienu ietvaros izglītības iestādes “Brīnumzeme” audzēkņiem tika organizētas bibliotekārās stundas “Uzzīmē dzejoļi!” – iepazīstinot bērnus ar Ineses Zanderes, Jāņa Raiņa un dzejoļu izlases “Garā Pupa” dzejoļiem. Dzejas iedvesmotie zīmējumi pēc tam bija aplūkojami izstādē.

Novembrī patriotiskajā nedēļā spēles veidā noritēja nodarbība “Latvija manā sirsnībā”, bet decembrī sākumskolas audzēkņi papildināja zināšanas bibliotekārajā stundā “No Adventa līdz Ziemassvētkiem”. Skolēnu rudens brīvdienų nedēļā bija iespēja katru rītu klausīties pasaku un pēc tam radoši darboties.

Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēkā darbs ar bērniem notiek ekskursijās uz bibliotēku, apmeklējot izstādes, 2.stāva muzeja ekspozīciju un apciemojot blakus esošo VUGD posteni.

Ērgļu pagasta bibliotēkā maz ir strādāts ar 7.-9. klašu skolēniem, jo pietrūkst prasmju un ideju, kā iesaistīt šos jauniešus gan bibliotēkas aktivitātēs, gan lasīšanai. Jāsaka, ka liela loma bērnu intereses rosināšanai par lasīšanu, ir arī skolotāju ieinteresētībai, atbalstīt bibliotēkas piedāvātās iniciatīvas, jo tieši jaunāko klašu audzinātājas ir atbalstošas.

Regulāri tiek pārrunāti grāmatu lietošanas noteikumi, jo bērniem ātri aizmirstas, ka grāmatas ir laikā jāatdod bibliotēkā un jātur tās tīras, nesabojātas. Katru pavasari tiek noskaidroti to grāmatu saraksti, kuras ir ieteicams izlasīt vasaras brīvdienās, un tās tiek izliktas atsevišķā plauktā, lai bērniem vieglāk atrast.

Lai rosinātu interesi par bibliotēku, tiek organizētas bibliotekārās stundas PII “Pienenīte” audzēkņiem, kurās kopā tiek lasītas grāmatas, izlasītais pārrunāts un notiek arī radošas nodarbības, pārskata periodā notikušas 5 šādas aktivitātes.

4 bibliotekārās stundas 1.-4. klašu skolēniem. Tiek pārrunāti bibliotēkas lietošanas noteikumi un citas tēmas, kas saistītas ar aktuāliem jautājumiem, piem. attiecībām skolēnu vidū, pieklājību.

Medijpratību nedēļā bērnodārza grupiņām, tika novadītas bibliotekārās stundas, kurās tika runāts par drošību – bērnodārzā, uz ielas, mājās.

Pārskata periodā notikuši trīs pasākumi – tikšanās ar grāmatu autori Lauru Dreizi – jauniešiem 7.- 9. un 12. klasēm. Skolēni uzzināja, kā autore sākusi rakstīt grāmatas un uzzināja interesantus faktus par grāmatu tulkošanu no citas valodas.

Tikšanās un nodarbība ar grāmatu ilustratori Inesi Valteri 2. klases un sagatavošanas grupiņas bērniem, kur autore sniedz informatīvu un izzinošu informāciju, kā rakstīt pasakas.

Indrānu pagasta Meirānu bibliotēkā pasākums ‘Iepazīsti Lubāna ezera putnus, dzīvniekus un kukaiņus’.

Jumurdas pagastā pārskata periodā deklarēti 24 bērni vecumā līdz 18 gadiem (neieskaitot), savukārt bibliotēkas aktīvie lasītāji – 43 bērni. Ar skolas vecuma lasītājiem bibliotēkā vairāk sadarbojas skolēnu brīvlaikos, mācību gada laikā, un visintensīvākā rosīšanās sanāk vasaras brīvlaikā, no jūnija līdz augustam, no plkst.13, trīs dienas nedēļā, bibliotēka ir bērnu varā. Tad bibliotēkā notiek nodarbības ar grāmatu lasīšanu, zīmēšanu, atjautības uzdevumiem, radošiem darbiem, sarunām, galda spēlēm. Bērnu izveidotie darbiņi tiek izstādīti izstādēs, kuras var aplūkot katrs bibliotēkas apmeklētājs. Bērnu klātbūtne bibliotēku dara jauneklīgāku, radošāku, visai sabiedrībai pievilcīgāku. dekorēšanā, gatavo dažādus dekorus gadskārtu svētkiem un jautrām ballītēm, kuras patstāvīgi organizē paši bērni. Bērnu radošums un darboties prieks sajūsmina bibliotēkas apmeklētājus. 2024.gadā bibliotēka organizēja pasākumus ģimenēm ar bērniem – janvārī – nodarbības bērniem „Nāc un rodi prieku bibliotēkā”, februārī - radošā darbnīca ģimenēm „Ak, šīs sirsniņas”, martā - pasākums ģimenēm „Ar raibām oliņām”, maijā koncerts „Es savai māmiņai”, jūnijs- augusts – nodarbības bērniem „Kopā jautrāk”, oktobrī – brīvlaika nodarbības bērniem, decembrī – Adventes vainagu gatavošana ģimenēm, Ziemassvētku pasākums ģimenēm. Bērni ar prieku veido dažādās tehnikās veidotu darbu izstādes.

Lubānas pilsētas bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā sniegtas 99 dažāda veida uzziņas, no tām 5 – attālinātās. Lietotāju apmācība un konsultēšana Bērnu literatūras nodaļas krājuma lietošanā notika individuāli - lietotāji tika apmācīti datora lietojumprogrammu apgūšanā un dažādu datu bāzu izmantošanā. Lai veicinātu kvalitatīvu skolēnu zinātniski pētniecisko darbu izstrādi, bibliotēkā palīdzēja izveidot literatūras sarakstus to vajadzībām. Piemēram, par tēmām “Putnu izplatība Latvijā”, “Motosports”, “Ārstniecības augi”, “Krāsošana ar augu krāsvielām”, “Lasīšanas paradumi jauniešiem.” 2024. gadā notika 22 dažādas aktivitātes - bibliotēkārās stundas, pārgājiens, grāmatu apskati par interesējošām tēmām.

Sadarbībā ar PII Rūķīši skolotājām un Lubānas vidusskolas skolotājām iesaistījās LNB rosinātajā kustībā Restarts lasīšanai. Lai veicinātu bērnu un jauniešu lasītprasmi, ir notikušas 12 bibliotēkārās stundas, kurās dalībnieki iepazīs gan jaunāko literatūru, gan grāmatu piedāvājumu dažādiem vecumiem un gaumēm. Šogad 40 lietotāji iesaistījās arī Lasīšanas veicināšanas programmā Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024. Prognozē, ka grāmatas izlasīs un novērtēs 22 no šiem bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem.

Kopā ar PII “Rūķīši” skolotājām Gunitu Strodi un Jolantu Žvagiņu, kā arī Sandu Ķēniņu- Ārendi, Lidiiju Mičuli un Sandru Puķīti veidojam dažādas aktivitātes pirmsskolas vecuma bērniem (6).

Ļoti veiksmīga ir skolotājas Gunitas Strodes veidotā “Grāmatu bingo” spēle, jo bērni ar aizrautību izvēlas un lasa Bingo grāmatas. Viena no nodarbībām – “Mana izlasītā grāmata” notika bibliotēkā. Bērni stāstīja par izvēlēto grāmatu, atbildēja uz klausītāju jautājumiem un saņēma uzlīmes par padarīto darbu. Sadarbībā ar Lubānas vidusskolas sākumskolas skolotājām Astrīdu Līcīti, Astru Šķēli, Vitu Paeglīti un Guntu Brici notika gan bibliotēkārās stundas Lasīšanas restartam par Bērnu žūriju 2024, gan novadpētniecības pasākumi- “Pilsētas stāsti caur fotoobjektīvu”- “Lubānas pilsētas bibliotēkai – 100” (8).

Latviešu valodas skolotājas Sanita Barane, Iveta Cakule un 5.klases audzinātāja Maija Opincāne, rosinot pusaudžus un jauniešus lasīt, apmeklēja bibliotēkārās stundas, kā arī vasaras brīvlaikā mudināja savus audzēkņus izvēlēties grāmatas no Bērnu žūrijas kolekcijas. 5.,7. un 8. klases skolēniem notika grāmatu

apskati un nodarbības par lasītprasmes nozīmi. Pusaudži bibliotēkā tika konsultēti arī individuāli, palīdzot izvēlēties katra interesēm atbilstošu literatūru.

Izzinoša izdevās bibliotēkā stunda Lubānas visdusskolas 11. Klasei., kurā runāja par grāmatu sēriju MĒS XX gadsimts.

19. novembrī sadarbībā ar Madonas novada bibliotēku projekta “Lasu. Domāju. Satieku” ietvaros Lubānas vidusskolas 7.,8.,9. un 12. klases skolnieki tikās ar rakstnieci, dzejnieci un tulkotāju Ievu Melgalvi. Šīs tikšanās laikā rakstniece ne tikai iepazīstināja ar sevi, bet arī praktiski parādīja, kā rodas stāsts.

Mārcienas bibliotēkā pasākumi rīkoti sadarbībā ar jauniešu centru. Pasākumos izmantota interaktīvā tāfele.

Mētrienas pagasta bibliotēkā 2024. gadā bibliotēkā 8 izstādes bērniem. Atzīmējot bērnu autoru jubilejas, bibliotēkā bija skatāma izstādes “Grafīķei, bērnu rakstniecei Margaritai Stārastei – 110”, “Bērnu rakstniecei Evijai Gulbei – 45”, “Vikam - 85”, “Burtumājā ieejot...” (M. Cielēnai – 70), “Dzejnieka Jānim Baltvilkam – 80”, “Agitas Stakas krāsu pasaule grāmatās”.

“Pavasaris Mētrienā” PII “Pasaciņa” Taurenīšu un Mārīšu grupiņu bērnu darbu izstāde
”Apskāviens” - Tatjanas Griškjanas darbu ceļojošā izstāde.

Bibliotēkā pieejamos datorus bērni nav izmantojuši. 1 bibliotēkā stunda “Vai pazīsti dzīvniekus un vai vari tos nosaukt?” PII Pasaciņa Mētrienas filiāles grupiņas bērniem.

Ošupes pagasta bibliotēkā bērnu un jauniešu apmeklējums ir sarucis par 48%, bet izsniegums – par 54%. Darbs ar bērniem notiek, organizējot konkrētus pasākumus ar konkrētu klasi un skolotāju. Kaut arī pagājušajā gadā izdevās noorganizēt vairākus pasākumus, tomēr to skaits nav pietiekams. Ārpus stundām bērni un jaunieši praktiski bibliotēku neapmeklē, jo Degumnieku centrā dzīvo maz bērnu un pārējie tiek nogādāti mājās ar pagasta transportu uzreiz pēc stundām. Aktīvākie bērni apmeklē arī mūzikas un mākslas skolas, jauniešu centrus un bibliotēkas apmeklējumiem laika nepietiek.

2024. gadā bērniem tika izveidotas 17 literārās izstādes, kurās jaunākie bibliotēkas apmeklētāji tika gan informēti, gan izglītoti. Katru mēnesi tika veidotas izstādes “Grāmatu jaunumi”, periodiski pieminēti bērnu rakstnieki vai mākslinieki – jubilāri un veidotas izstādes īpašiem notikumiem. Kā katru gadu arī 2024. gadā tika veidots viens izstāžu cikls “Zini, mini vai uzzini!” Apskatot šo izstādi un izvēloties no tā grāmatas, bērni varēja uzzināt par dažādām tēmām – gaisu, kosmosu, gaismu u.c.

Bibliotēkā 2024. gadā notikuši 11 pasākumi un bibliotēkārās stundas. Kaut arī pasākums ar vienu nosaukumu ticis organizēts vairākiem vecumposmiem, to saturs ir būtiski atšķiries, tāpēc katra tikšanās tiek uzskatīta par atsevišķu pasākumu. Šo pasākumu ietvaros notikusi arī radoša darbošanās.

Praulienas pagasta bibliotēkā:

Izstādes:

Margaritai Stārastei 120, Kārlim Grigulim 140, Vilis Plūdons, Bērnu/jauniešu un vecāku bērnu žūrijas 2024 kolekcija, Irēnas Mālnieces foto izstāde: Dabā kustoņu tik daudz..., Ziemassvētki un Jaunais gads daiļliteratūrā, Modras Selgas foto izstāde, Enijas Brizgas darbu izstāde, Jekaterinas Griškjanas izstāde “Apskāviens”.

Pasākumi:

Bērnu Žūrijas 2023 noslēguma pasākums “Bitītēm” - pārrunāja izlasīto, darbojās praktiski – meklēja, kura grāmata pazaudējusi lapas, lika puzzles, mielojās un teica viens otram paldies par paveikto.

Bibliotēkas stafete – Bibliotēku nedēļas laikā - Veiklības un zināšanu uzdevumi lieliem un maziem, arī tiem, kas vēl nelasa – jāizlasa pupas no auzām, jāsatin kamols, jāsaliek Disneja multfilmu varoņu puzles, jāsaliek tautasdziesmas un jāsaliek vārds spēlē Scrabble.

Divas nodarbības par dabu Irēnu Mālnieci – 2.-3. klasei un 1.klasei - Irēna izstāsta par savu hobijs fotografēt, par mīlestību uz dabu, iesaista bērnus aktivitātēs ar jautājumiem un praktisku darbošanos.

Praulienas bibliotēkas svētku diena - ar Praulienas bērnu sagatavoto koncertu atzīmējām bibliotēkas 100 gadus.

Dzejas dienu pasākums PII “Pasaciņa”- tradicionāli viesojos Praulienas bērnudārzā Dzejas dienās. Šoreiz dzeju lasīt palīdzēja Madonas novada bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas lelle Šarlote.

Tikšanās ar dzejnieci, rakstnieci, publicisti Kristīni Ilziņu - tikšanās organizēta Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītā Madonas novada bibliotēkas projektā “Lasu. Domāju. Satieku.”

Sausnējas bibliotēkā konkrēti bērnu auditorijai tika izliktas 3 literatūras izstādes, kas popularizēja grafiķes, bērnu rakstnieces Margaritas Stārstes, dzejnieces, tulkotājas Māras Cielēnas un dzejnieka Aivara Neibarta daiļradi.

Konkrētām, atsevišķām grupām pasākumi parasti netiek organizēti, bet ir pasākumi, kurus bērni mēdz apmeklēt vairāk. Pārskata periodā tādi bija 2 pasākumi.

Kā ierasts vis kuplāk bērni apmeklē Lieldienu pasākumu. Jau par tradīciju kļuvis pasākums Sausnējas pagastā ir Lieldienu svinēšana kopā. Otrajās Lieldienās laiks bija vasarīgi silts un saulains, piemērots svinēšanai un lustēšanai dabā. Pulcējas Sausnējas pagasta muzeja pagalmā, lai iesaistītos dažādās aktivitātēs. Pasākumā varēja apskatīt Lieldienu kompozīcijas ar krāsainām olām. Notika dažādas aktivitātes un spēles, bērni meklēja paslēptās olas parkā, bija krosiņš dažāda vecuma grupām, notika spēle Lieldienu zaķa ķeršana, varēja darboties radoši un veidot Lieldienu rotājumus. Un, protams, tradicionālā olu ripināšana. Neizpalika Lieldienu izsole, kas noritēja veikli, piešķirot tirgošanās azartam humora dzirksti. Lustēšanās noslēgumā baudīta sātīga uz īstas uguns vārīta zupa, kuru pagatavot, kā ierasts bija uzticēts bibliotekārei Ingai.

15. decembra pēcpusdienā pulcējāmies Sausnējas muzejā, jo tur ir virtuve ar malkas plīti un cepeškrāsni. Gaidot Ziemassvētkus Sausnējā jau par tradīciju ir kļuvusi “Piparkūku ballīte”, kuras laikā tika mīcīta un rullēta piparkūku mīkla, veidotas dažādu figūru piparkūciņas. Šajā vakarā darba bija daudz, tādēļ prieks, ka cepēju pulciņš neiet mazumā un sausnējiešiem patīk šāds vakarēšanas pasākums. No 17 pasākuma dalībniekiem 8 bija bērni, tātad bērniem patīk darboties pašiem, radoši un kopā.

Sausnējas pagasta bibliotēka iesaistījās lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu, vecāku žūrija” kā atbalsta bibliotēka Ērgļu pagasta bibliotēkai. No kolekcijas Sausnējas bibliotēkā jau bija iegādāta tikai 1 kolekcijas grāmata, tāpēc jo liels prieks bija iegūt visas 28 kolekcijas grāmatas.

Varakļānu tautas bibliotēkā bibliotēkā uz bibliotekārajām stundām bibliotēku nedēļā ieradās PII “Sprīdītis” četras dažāda vecuma grupiņas, kopā gandrīz 80 bērni, kas būs nākamie bibliotēkas lasītāji. Ar bērniem kopā iepazīna bibliotēku, dažādas grāmatas (lielas, mazas, ar skaņām, mīkstas, ar šņorēm, puzlēm un luksoforu). Klausījās priekšā lasīto grāmatu, pēc tam paši sev izgatavoja grāmatzīmi, ilustrēja bērnu grāmatas vāku pēc nosaukuma.

Stirnienes bibliotēkā skatāmas 4 Varakļānu mūzikas un mākslas skolas audzēkņu zīmētas un rūpīgi veidotas darbu izstādes.

- Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

Lai piesaistītu bērnus lasītāju un apmeklētāju lokam, bibliotēkās tradicionāli tiek organizēti dažādi pasākumi- tikšanās, konkursi, radošās darbnīcas, burtu spēles, sportiski pasākumi, kuros atbilstoši tēmām piedalās dažādu vecumu bērni..

Kopā pārskata periodā no visiem vietējās nozīmes bibliotēkās organizētajiem pasākumiem 185 ir pasākumi šai auditorijai, izlikta 162 dažādas izstādes - tematiskās, literārās, bērnu darbu un citas.

Salīdzinoši:

2024.gadā - 188 pasākumi, 162 izstādes

2023.gadā - 131 pasākums, 145 izstādes

2022.gadā - 172 pasākumi, 151 izstādes

2021.gadā – 57 pasākumi, 136 izstādes.

2020.gadā – 84 pasākumi, 175 izstādes

Konkursu “Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības” organizēja bibliotēkas Madonas novada skolās un Varakļānu vidusskolā. Reģiona konkurss notika Madonas novada bibliotēkā. Varakļānu bibliotēkas pārstāve ieguva 2.vietu. 1. vietu ieguva Madonas pilsētas vidusskolas pārstāv

Nemainīgi svarīga nozīme lasīšanas veicināšanā ir „Bērnu žūrijas” projektam, kurā iesaistījās 29 bibliotēkas, t.sk. 3 atbalsta bibliotēkas: Sarkaņu, Sausnējas un Dzelzavas pamatskolas bibliotēkas. Bibliotēkas pozitīvi novērtē iespēju papildināt krājumus ar augstvērtīgu literatūru un iespējām pulcēt vienotai programmai savus lasītājus visās vecuma grupās.

Ikvienā bibliotēkā notiek radošās aktivitātes, konkursi, spēles gan uzsākot kārtējo žūrijas darbu, iepazīstoties ar grāmatu klāstu, gan arī dažādi noslēguma pasākumi visām ekspertu grupām kā pirmsskolas izglītības iestādēs, tā arī skolās vai arī sapulcējot bibliotēkās vienuviet.

Tabula „Bērnu žūrija” bibliotēkās”

Nr. p.k.	Bibliotēka	2024 (29)	2023 (29)	2022 (28)	2021 (26)	2020 (22)	2019 (18)	2018. (19)	2017. (23)	2016. (24)	2015. (25)	2014. (24)
1.	Madonas novada	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2.	Lubāna	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.	Varakļānu vsk.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.	Arona	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
5.	Barkava	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
6.	Bērzaune	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
7.	Dzelzava	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
8.	Ērgļi	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
9.	Lazdona	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
10.	Murmastiene	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
11.	Ošupe	x	x	x	x							
12.	Prauliena	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

13.	Mārciena	x	x	x	x	x			x- sk	x-sk.	x-sk.	x-sk.
14.	Vestiena	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
15.	Saikava- PSV	x	x	x	Atb.	Atb.	Atb.					
16.	Sarkaņi	Atb.	Atb.		x	x	x	x	x	x	x	x
17.	Stirniene									x	x	x
18.	Kalsnava					x	x	x	x	x	x	x
19.	Meirāni								x	x	x	x
20.	Kalsnavas psk.	x					x	x	x	x	x	x
21.	Madonas V. ģimn.	x	x	x	x	Atb.						
22.	Bērzaunes psk.	x	x	x	x	x			x		x	
23.	Praulienas psk.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
24.	Cesvaines internātpsk. (likv.)									x	x	x
25.	Liezēre											x
26.	Liezēres psk.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
27.	Ļaudona	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x-vsk
28.	Madonas pils. vsk.	x	x	x	x				x	x	x	x
29.	Mētrienas psk.(likv)							x	x	x	x	
30.	Ērgļu vsk.		x	x	x							
31.	Cesvaines vsk.	x	x	x	x							
32.	Degumnieku psk.	x	x	x								
33.	Jumurdas bibliotēka	x	x	x								
34.	Kr.Dāvida psk.			x								
35.	Dzelzavas psk.	Atb.	Atb.	Atb.	Atb.							
36.	Sausnēja	Atb.	Atb.	Atb.								
37.	Kusas psk.	x	x									

Barkavas bibliotēkā atzīmējot Margaritas Stārastes jubileju, pirmsskolas izglītības grupiņās grupās "Kāpēcīši" un "Āboliši" iepazīnās ar rakstnieces grāmatām. Kopā izlasīja un izveidoja "Mazās eglītes" pārvērtības visos gadalaikos.

Barkavas un Ošupes bibliotekāres tika aicinātas piedalīties pirmsskolas grupu konkursa "Starp tevi un mani ir valoda" žūrijas darbā un vērtēt mazos konkursa dalībniekus.

Barkavas pamatskolas 5.klasei notika "Skaļās lasīšanas" sacensības. Barkavas bibliotēkas vadītāja tika uzaicināta par žūrijas locekli un vērtēt lasīšanu. Sacensību dalībniekiem bibliotēka sagatavojusi pateicības grāmatzīmes.

Bibliotēkā tika izlikta fotogrāfes Irēnas Mālnieces foto izstāde “Dabā kustoņu tik daudz”. Šo izstādi skatīties nāca gan pirmsskolas, gan pamatskolas bērni. Pasākumā “Pavasaris klāt” piedalījās “Kāpēcīšu” bērni: Savukārt pamatskolas skolēniem notika divas izzinošas nodarbības “Izzini dabu” 1./2. klasei un 3./4.klasēm kopā ar dabas fotogrāfi Irēnu Mālnieci.

Daudzi pasākumi ar bērniem notika Dzejas dienu ietvaros. Mūsu novadniecei dzejniecei Anitai Skrjabei šogad jubilejas gads, tāpēc Dzejas dienas tika veltītas viņas daiļradei. Bibliotēkā viņas dzeju lasīja 4.,6. un 7.klases skolēni. Šos pašus dzejoļus viņi centās glīti pārrakstīt un tad tie tika izlikti izstādē. Savukārt jaunāko klašu skolēniem tapa zīmējumi pēc Anitas Skrjabas dzejas rindām. Izstāde ar glīti pārrakstītajiem dzejoļiem un zīmējumiem bibliotēkā bija skatāma visu septembra mēnesi.

Septembra beigās skolā notika Dzejas dienu pasākums, uz kuru tika aicināta bibliotēka kopā ar dzejnieci. Šajā pasākumā klausījās dzeju skolēnu un autore izpildījumā, kā arī skolēni bija sagatavojuši jauku pārsteigumu dzejniecei- izpildīja dziesmu, kuras vārdu autore ir Anita Skrjabe. Savukārt no bibliotēkas puses pasniedza dzejnieces simpātiju balvas glītrakstīšanas uz zīmējumu autoriem.

VKKF projekta "Lasu. Domāju. Satieku" ietvaros, ko realizēja Madonas novada bibliotēka, sadarbībā ar Barkavas pamatskolu un Barkavas bibliotēku 1.oktobrī notika tikšanās ar ornitologu un rakstnieku Viesturu Ķerus. Bērniem tā bija interesanta un ļoti izzinoša tikšanās ar rakstnieku. Uz tikšanos pulcējās 2.-6. klašu skolēni.

Turpinās arī vizuālās mākslas stundas, kad skolotāja Aija Gailuma uz bibliotēku ved klašu grupas, lai iepazīstinātu ar mākslas izstādēm, šogad I.Gailumas gleznām “Krāsu karuselis”.

Ļoti interesants pasākums pirmsskolā bija “Ar grāmatām labākās spēles un mīļākās sarunas”, kad kopā lasīta “Bērnu žūrijas” grāmata “Kas aug parkā” un izlasīto pārbaudīja izzinošā spēlē.

Un kur nu bez pirmsskolas un skolas bērnu palīdzības jaukā gada nogales pasākumā, kurš domāts senioriem “Baltais rīts”. Skanēja dzeja, dziesmas, akordeona un flautas spēle bērnu izpildījumā.

Dzelzavas pagasta bibliotēkā

- 25. janvārī Dzelzavas PII “Rūķis” audzēkņi: zīmējumu izstādes ”Mani mīļākie grāmatu varoņi” atklāšana Aizpurves pakalpojumu sniegšanas vietā;
- 6. februārī Dzelzavas Pakalnu pamatskolas 9. klase projektu nedēļā: profesija –bibliotekārs;
- 15.februārī Dzelzavas PII “Rūķis” audzēkņi nostiprina zināšanas par gadalaikiem; jaunāko grāmatu apskats Aizpurves pakalpojumu sniegšanas vietā;
- 19. martā Dzelzavas pamatskolas 1-9.klases eksperti tiek bibliotēkā Bērnu žūrijas noslēguma pasākumā;
- 26. martā Dzelzavas pamatskolas 4.klase - lasīšanas tehnika; iepazīs un izvēlas Jura Zvirgzdiņa un Astridas Lindgrēnas stāstus;
- 11.aprīlī Dzelzavas PII “Rūķis” audzēkņi iepazīstas ar P.Petkuna gleznu izstādi, jaunāko grāmatu apskatu Aizpurves pakalpojumu sniegšanas vietā ;
- 25. aprīlī Dzelzavas PII ”Rūķis” Bērnu Žūrijas ekspertiem noslēguma pasākums;
- 24. maijā Dzelzavas Pakalnu pamatskolas 1.klases galda spēļu stunda bibliotēkā;
- 5. septembrī Aizpurves bibliotēkā PII ”Rūķis” audzēkņi iepazīstas ar jauno Bērnu žūrijas grāmatu kolekciju un uzsāk lasīšanas un vērtēšanas darbu.
- 15. oktobrī Dzelzavas Pakalnu pamatskolas 1.-2.klase iepazīst dzelzavietes Līgas Klusas ilustrētās dzejoļu grāmatas;

Ērgļu pagasta bibliotēkā “Bērnu/jauniešu 2023” žūrijas noslēguma pasākums ekspertiem notika sadarbībā ar Vestienas bibliotēku, kura uzņēma draugus no Ērgļu bibliotēkas un vienojās kopīgās aktivitātēs. Ciemojās pie rotu mākslinieka Jura Leitāna darbnīcā – “gredzenus vija, sudrabu lēja”. Tautas

nama vadītāja iepriecināja ar stāstu un filmiņām, par lelļu režisora, mākslinieka Arnolda Burova darbiem.

Aprīlī bērniem tika noorganizēta pēcpusdiena “Čaklais lasītājs”, uz kuru tika aicināti bērni, kuri gada laikā ir izlasījuši vairāk kā 10 grāmatas. Katrs pastāstīja par grāmatu, kura visvairāk patika un saņēma pārsteiguma dāvaniņu. Sadarbībā ar bērnodārzu kopā lasa grāmatiņas, par dažādām tēmām.

Lazdonas bibliotēkā organizēts “Lasi, iepazīsti, darini”, kas sapulcināja aktīvākos bērnus lasītājus. Pasākuma īpašais viesis mākslinieks Zigmunds Lauriņš vadīja radošo darbnīcu, stāstīja par kokiem, koku veidiem, ko no tā var pagatavot un kopā ar bērniem gatavoja dažādas lietišķas- atslēgu piekariņus, brošiņas, krellītes.

Literārs pasākums: “Iepazīšanās ar lasi un vērtē’24 jauno grāmatu kolekciju”. Pasākums īstenots ar radošo darbnīcu, lai piesaistītu lielāku interesi, kopīgi tika šūtas grāmatu somiņas un apģērbs rotaļlietām., dalībnieki tika iepazīstināti ar jaunajām grāmatām, skaļā priekšā lasīšana.

Lai veicinātu bērnu stāstīt prasmes, tiek organizēts ikgadējais spoku stāstu stāstīšanas pasākums, izglītojamo rudens brīvdienās “Spoku stāsti”.

Liezēres pagasta bibliotēkā 2024. gadā bija 18 patstāvīgie lietotāji, bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem. Ierobežotā finansējuma dēļ nav abonēts neviens preses izdevums bērniem vai jauniešiem.

1 izstāde bērniem un jauniešiem - decembrī “Gabaliņš Latvijas – Liezēre!” Izstāde veidota sadarbībā ar Liezēres pamatskolas PII audzēkņiem. Bērni no papīra izgatavoja katrs savu māju, kuras kopīgi izvietojām telpiskā modelīti, ar ielām, sniega bumbām, kokiem un dzīvniekiem.

Organizēti 7 pasākumi bērniem.

Sadarbībā ar SARC Ozolos bērniem:

Sarunas par Barikāžu laiku. – janvārī.

Kolāžu veidošanas meistarklase – martā. Katrs bērns izveidoja savu kolāžu “Taurenis”.

Spēļu pēcpusdiena – maijā. Lielformāta spēļu un pužļu salikšana. Piedalījās arī bērni ar īpašām vajadzībām.

Šūšanas meistarklase – 30.oktobrī. Šuva atslēgu piekariņus, adatu spilventiņus. Bērniem ir katram sava pieceļa šiem priekšmetiem, patīk īstenot tieši savas ieceres.

Konkurss “Latvijai 106 !” – 27.novembrī. Konkursa jautājumu atbilde bija meklējamas internetā. SARC Ozolos centra bērni prasa īpašu attieksmi, sapratni un pacietību, lai ar viņiem veiksmīgi strādātu. Jāprot ieinteresēt, neaizskart pašcieņu un izdomu.

2024.gada rudenī uzsāka sadarbību ar Liezēres pamatskolas PII vecāko grupiņu.

30.oktobrī tikās, lai apspriestu tēmu par rudenī dabā, mežā, par kokiem rudens periodā. Cienājās ar cepumiem koka lapas formā, no šķīvja, kas izveidot kā koka lapa.

27.novembrī tikās patriotiskās noskaņas, jo kopā sāka veidot Liezēres modeli. Bērniem bija jāizpilda mājas darbs – no papīra jāsalīmē savas mājas modelītis. Telpiskais Latvijas gabaliņš parādījās izstādē decembrī. Sadarbība turpināsies arī 2025.gadā.

Ļaudonas pagasta bibliotēkā 14. oktobrī A. Eglīša Ļaudonas pamatskolā notika tikšanās ar bērnu grāmatu autori Ievu Samausku. Autore iepazīstināja ar savām grāmatām, izspēlēja ar bērniem teātrīti. Tikšanās ar bērnu grāmatu autori organizēta projekta “*Lasu. Domāju. Satieku*” ietvaros.

Pārskata periodā rīkoti vairāki spēļu vakari. Viens no spēļu vakariem notika kultūras namā, sadarbībā ar kultūras nama vadītāju un biedrību “Liograde”, Kopā ar atnākušajām ģimenēm spēlētas dažādas galda spēles un kopā jautri pavadīts laiks.

Ošupes pagasta bibliotēkā par veiksmīgākajiem lasīšanas pasākumiem var uzskatīt dzejnieces Māras Cielēnas dzimšanas dienas svinības un Dzejas dienu pasākumu “Par ko sapņo 7 vārnas”. Gan vienā, gan otrā pasākumā piedalījās visi Degumnieku pamatskolas sākumskolas posma skolēni un PIG vecākā posma bērni. Abiem pasākumiem iepriekš tika sagatavoti dzejoļi, notika dzejoļu lasīšana uz vietas, notika apsveikumu gatavošana dzejniecei Mārai Cielēnai jubilejā. Pēc pasākuma Ineta Strode un Elīna Aleksa Ločmele sagatavoja 2 video rullīšus, kuri kā apsveikums tika nosūtīti Mārai Cielēnai. Tika saņemta arī sirsnīga pateicības vēstule no dzejnieces, kura iepriecināja gan bērnus, gan skolotājas, gan bibliotēkas vadītāju. Gandarījums bija arī par to, ka gan sākumskolas skolēni, gan pirmsskolas grupas audzēkņi, ierodoties rudenī uz Dzejas dienu pasākumu, atcerējās par pavasarī notikušajām Māras Cielēnas jubilejas svinībām bibliotēkā.

Madonas novada bibliotēkas un VKKF projekta “Lasu. Domāju. Satieku” ietvaros Degumnieku pamatskolā notika tikšanās ar rakstnieci Ievu Melgalvi, kurā piedalījās 22 7.-9. klases skolēni.

Sadarbību ar vietējo Degumnieku pamatskolu 2024. gadā var uzskatīt par ļoti veiksmīgu.

Vestienas pagasta bibliotēka katru mēnesi kopīgi ar “Bērnu un jauniešu iniciatīvu centrs “Saulesstars” Vestienā” veidoja uzdevumu lapu *Gudrinieks*, kas veicināja bērnu prasmes orientēties bibliotēkas krājumā un izmantot interneta meklētājprogrammas. Noslēdzot 2023. gada BJ/V žūriju, kopīgi ar Ērgļu bibliotēku rīkoja pasākumu Lasošie “rullē”!!! Runājās par grāmatām, ciemojās mākslinieka Jura Leitāna darbnīcā- gredzenus vija, sudrabu lēja, daudz jauna iepazīna. Atgriežoties bibliotēkā, tautas nama vadītāja Jolanta iepriecināja ar stāstu un filmiņām par mūsu leļļu mākslinieka Arnolda Burova aizraujošo darbu Tālākais ceļš visus veda uz Bērnu un jauniešu iniciatīvu centru “Saulesstars” Vestienā”, kur vadītājas Ilutas uzmundrināti, Ērgļu un Vestienas bērni tuvāk iepazīnās.

Gada nogalē visiem, kuri vēlējās atpūsties un pārbaudīt savu loģisko domāšanu, sadarbībā ar “Bērnu un jauniešu iniciatīvu centrs “Saulesstars” Vestienā”, bibliotēka piedāvāja aktivitāti “Izlaušanās no bibliotēkas”, kurā bija jāatrisina pieci literāri uzdevumi.

Lasīšanas veicināšanas aktivitātes ļoti atbalsta arī pirmsskolas izglītības iestāde, ar kuru notiek regulāra sadarbība - lasa grāmatiņas, krāso, skatās filmiņas gan par zvēriņiem, gan uzvedību, gan drošību...

• **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

Ir bibliotēkas, kurās samazinās bērnu skaits – iedzīvotāju skaita ziņā, līdz ar to arī bibliotēkas lasītāju skaits samazinās. Taču daudzās bērni atgriežas kā lasītāji. Diemžēl lasīšanas aktivitātes nav primārās, ir citas nodarbes brīvā laika pavadīšanai. Risinājums – bibliotēkas apmeklēšana veicināma no mazotnes, līdzās grāmatai dodot pievienoto vērtību- pasākumus, izstādes, radošas darbnīcas, jaunas galda spēles, interaktīvas spēles, tikšanās ar sabiedrībā zināmām personībām un citas saistošas aktivitātes. Vēlams lielāks finansējums jaunu spēļu uz puzļu iegādei.

Vecāko klašu skolēnus ir grūti iesaistīt lasīšanā, jo noslogoti mācībās, dažādos pulciņos, mājās. Risinājums – ciešāka sadarbība ar vecākiem un jauniešu centriem.

No bibliotēku pārskatiem:

Bērzaunes pagasta bibliotēka - bērnus un jauniešus ir grūti motivēt lasīt grāmatas, jo ikdiena ir piepildīta ar dažādām aktivitātēm skolā, ārpus stundu nodarbībām (dejas, dziedāšana, sports, teātris u.c.), kā arī daudz laika velta informācijas tehnoloģijām. Liela nozīme bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanā ir vecāku un skolotāju atbalstam. Tikai strādājot kopā, var radīt nosacījumus un vidi bērna interesei par grāmatām un lasīšanu.

Ērgļu bibliotēkā lielākā problēma ir lasītprasmes un lasītpatikas mazināšanās tieši jauniešu vidū. Lai novērtētu bērnu lasītprasmes, bibliotekāre piedalījās klasēs notikušajās skaļās lasīšanas stundās. Izbrīnu radīja tas, ka vecāko klašu skolēni lasa sliktāk par jaunāko klašu bērniem. Notika ciemošanās pie 3.kl. un 5.kl. bērniem, lai izpētītu un ieklausītos bērnu viedokļos par grāmatu lasīšanu un pasniegšanu. Kā jau katru gadu aktuāla problēma ir – lasītāji parādnieki. Regulāri tiek uzrunāti vecāki, tiek atgādināts bērniem.

Lazdonas pagasta bibliotēka – īslaicīgi Lazdonas pagasta slēgtajās PII telpās ir izvietotas Madonas pilsētas PII “Kastanītis” bērnu grupas. Sagatavošanās grupas bērni sadarbībā ar skolotāju iesaistījās BŽ’24 5+ kolekcijas lasīšanā. Ir kopīgi lasīšanas veicināšanas pasākumi bibliotēkā “Iepazīšanās”, “Palasīsim kopā”, sadarbība turpināsies līdz 2025.gada pavasarim.

Ošupes pagasta bibliotēka - problēmas sagādā tas, ka Degumnieku pamatskolas skolēni nedzīvo centrā, bet gan laukos, Lubānā un citās vietās. Pēc stundām skolēnus uz mājām nogādā sabiedriskais transports, kas parasti nepieļauj bērnu aizkavēšanos. Visi pasākumi jāorganizē stundu laikā.

Varakļānu tautas bibliotēkā nereti darbiniecēm nākas pildīt arī sociālo funkciju, mācot bērnus pieklājīgi uzvesties un risinot viņu savstarpējos konfliktus.

8. Novadpētniecība

- **Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes, jauninājumi novadpētniecības darbā**

Novadpētniecība - bibliotēku darbības virziens lokālās kultūrvides apzināšanā un popularizēšanā, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā, aktualizējot digitalizējo materiālu klāstu. Pārskata perioda prioritātes nemainīgas: turpināt vākt, sistematizēt un popularizēt materiālus par novadniekiem, ievērojamām vietām, notikumiem, rīkojot izstādes, organizējot pasākumus, vadot ekskursijas. Bibliotēku tematiskajās mapēs joprojām turpina krāties materiāli par pilsētām, pagastiem – to ļaudīm, dabu, norisēm sabiedrībā un politikā. Bibliotēkās ir vieta novadpētniecības krājumam, materiāliem, kas nemitīgi tiek pilnveidots un papildināts.

Novadpētniecības darbs tiek veikts, balstoties uz “Madonas reģiona bibliotēku novadpētniecības koncepciju”.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēka veido pagasta nozīmīgāko notikumu gada hroniku.

Praulienas pagasta bibliotēkā izveidota izstāde “Ilzes Indrānes dzīves dzirkstis” uz 8 planšetēm.

- **Novadpētniecības krājums:**

- ✓ ***komplektēšana, ietvertu materiālu veidi***

Bibliotēkas turpina papildināt tematiskās un novadpētniecības mapes par pagastu, pilsētu vēsturi un novadniekiem. Pamatā tās ir rakstu kopijas no preses izdevumiem, izdrukas no interneta resursiem, grāmatas par novadu un novadniekiem. Pieejamas 533 novadpētniecības (2023.gadā -.528, 2022.gadā- 563; 2021.gadā- 556; 2020. gadā-557) tematikai veltītas mapes, arī albumi, dzīvesstāsti izdevumi, akti par zemes piešķiršanu lauksaimniecības zemēm, arī iedzīvotāju atmiņas rokrakstos, dažādi nepublicētie materiāli.

Materiāli papildināti ar Lursoft atlasītajām publikācijām, izmantojot Lursoft digitālā aģenta kartīti. Bibliotēkas izmanto MNB Novadnieku datubāzi, Periodika.lv.

Aronas pagasta bibliotēka sākusi veidot mapi par VPDK (deju kolektīvu) “Ritsolis”, kuram 10 gadu jubileja.

Ērgļu pagasta bibliotēkā no Ērgļu arodvidusskolas saņemto dokumentu kārtošana, turpinās darbs pie novadpētniecībai veltītās zonas bibliotēkas lasītavā izveidošanas un noformēšanas.

Liezēres pagasta bibliotēkas novadpētniecības krājumu sastāda 39 vienības – mapes, albumi, dzīvesstāstu izdevumi, akti par zemes piešķiršanu lauksaimniecības saimniecībām.

Lubānas bibliotēkā novadpētniecības krājumā ir gan CD materiāli, gan grāmatas, gan tematiskās mapes (36), kuras joprojām papildina ar jauniem materiāliem. Šajā pārskata periodā krājumu papildināja 3 grāmatas- lubānieša Ē. Leona dzejas grāmata “Meža elpa”. No izdevniecības Milda Books dāvanā saņēmām grāmatu "Mātes zeme. Tālu prom aiz polārā loka". Gatavojot šo grāmatu, autors apmeklēja Lubānas bibliotēku un iepazinās ar lubānietes Valijas Kampiņas atmiņām, kas ir izmantotas šīs grāmatas tapšanā. Bet programmas “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” ietvaros krājumu papildināja Daces Lambertas grāmata “Rūdolfs Pinnis”.

- ✓ ***krājuma organizācija un glabāšana***

Novadpētniecības materiāli sistematizēti tematiski mapēs, izvietoti atsevišķos plauktos, brīvi pieejami apmeklētājiem. Vairākās bibliotēkās grāmatas marķētas ar oranžas/ zaļas krāsas uzlīmi (Barkava). Dažādi materiāli saglabāti diskos, ārējā diskā, USB zibatmiņās, darbinieku datoros..

- ✓ ***digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana***

Bibliotēkas neveido digitālās kolekcijas. Esošie foto, rokraksti un dokumenti tiek skenēti un glabāti atsevišķās mapēs datorā.

✓ *krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums*

Novadpētniecības darbs ir nebeidzams process, darbs ar krājuma pārskatīšanu, papildināšanu, izvērtējumu, sistematizēšanu turpinās. Turpinājās novadpētniecības mapju aprakstu veidošana Novadpētniecības datubāzē reģiona bibliotēku kopkatalogā. Jāturpina mapju kvalitātes izvērtēšana. Jādokumentē šodienas notikumi, jo rīt tā jau būs vēsture!

“Latviešu Grāmatai 500” – materiālu apzināšana un apkopošana par grāmatizdevējiem un literātiem-novadniekiem, vairākās bibliotēkās veidotas izstādes.

✓ *izmantojums*

Novadpētniecības materiāli izmantoti, veidojot izstādes, organizējot pasākumus, iesaistoties vietējās kopienas aktivitātēs. Tos izmanto pagastu iedzīvotāji, darbinieki, pedagogi, arī studenti, dzimtu pētnieki, viesi. Īpaši novadpētniecības krājums raisa interesi tad, kad ir kāda pagasta aktivitāte ar plašu rezonansi.

Indrānu pagasta Meirānu bibliotēkas materiālus par Meirānu muižas vēsturi izmantoja Mājas kafejnīcu “Lukauši” rīkotāji, gatavojoties Mājas kafejnīcu pasākumam.

• **Novadpētniecības darba popularizēšana**

Izstādes – 109

(2023. gadā - 152; 2022.- 117; 2021. – 125; 2020. – 82);

Pasākumi – 98

(2023.gadā – 114; 2022. – 68; 2021. – 52; 2020.- 57);

ekskursiju grupas – veidi, kā tiek izmantoti, popularizēti bagātīgi uzkrātie novadpētniecības materiāli.

Novadnieku popularizēšanai bibliotēkas izmanto ceļojošo izstāžu iespējas.

Blogeres madonietes Sandras Kokas izstāde “Grāmatu ceļa kartes” pabijusi Lazdonas, Bērzaunes, Mārcienas bibliotēkās.

“Gadsimta pietura- Madonas bibliotēka” pabijusi Kraukļu, Lazdonas bibliotēkās.

Praulienas pagasta bibliotēkas veidotā izstāde par Ilzi Indrāni pabijusi Bērzaunes, Mārcienas, Kraukļu bibliotēkās.

Barkavas pagasta bibliotēka - lai izzinātu Barkavas vēsturi iepriekšējos gados tika uzsākta LNB Digitālās bibliotēkas resursa www.periodika.lv izpēte. Tika veidota rubrika “Par mums rakstīja...”, kurā tika atlasīti materiāli par Barkavas pagastu. Šis darbs turpinās, jo pētāmā materiāla www.periodika.lv ir ļoti daudz. Organizēti 3 pasākumi, 2 izstādes, veltītas novadpētniecības tēmai.

Godinot novadnieku nozīmīgas jubilejas, bibliotēkā tika izlikta izstāde veltīta dzejnieces Anitas Skrjabes daiļradei, kā arī bibliotēkas facebook kontā tika aktualizēts un publicēts sarunu vakars “Melnraksti. Tīrraksti” ar Anitu Skrjabi (2022).

Atzīmējot Broņislavas Mārtuževas jubileju, bibliotēkā tika izlikta viņas daiļradei veltīta izstāde.

Bibliotēkā tiek godināti savas puses cilvēku, kuri ir nozīmīgi ar savu devumu sabiedrībai. Bibliotēku nedēļas ietvaros pasākumā “No grāmatas izkāpj dziesma” liela uzmanība tika veltīta barkavietei, dziesminiecei Aijai Inčai, viņas sacerētajām dziesmām. Savukārt mūsu novadnieces Ivandas Gailumas gleznas tika izlikta izstādē “Krāsu karuselis” bibliotēkā un pēc tam pagasta svētkos pārvaldes telpās.

Bērzaunes pagasta bibliotēkā 2024. gadā, izmantojot Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja piedāvājumu, tika izvietotas 6 izstādes no muzeja krājumiem. Šīs izstādes attēlo novada un to iedzīvotāju dzīvi, darbu un sasniegumus:

“Slēpes paliksim zem kājām”

“Komunistisko represiju cietušo piemiņas vietas. Māra Loca fotogrāfijas”

“Gadsimta pietura Madonas bibliotēkā”

“90 nedēļas līdz miera līgumam. /Latvijas neatkarības karš/”

“Jubilejas gads/ Raiņa lugai “Zelta zirgs – 110 “

Papildus šīm izstādēm, tiek veidotas izstādes no savāktajiem novadpētniecības materiāliem, lai izceltu novadniekus nozīmīgās jubilejās:

“Mārai Krievkalnei – 80”

“Barikādes pieminot”

”Pagasta literātu devums latviešu grāmatniecībā. Juris Brežģis”

“Ilzes Indrānes dzīves dzirkstis”

“Ar grāmatu nekad nav vientuļi” (pielikums N.p.k. 27) Šī izstāde ir veidota cikla “Latviešu Grāmatai 500. Bibliotēka un lasītājs” ietvaros.

Kraukļu bibliotēkā 3 izstādes - 105 gadu jubileju 11. augustā svinēja novadniece- aktrise Elvīra Baldiņa, kura savas vecumdienas pavada Rīgas pensionātā. Bija apskatāma virtuālā izstāde www.facebook.com kontā - Kraukļu bibliotēka un 2. stāva pastāvīgā ekspozīcijā apmeklējot bibliotēku, Latvijas Senāta senatoram Aleksandram Alfredam Gubenam – 145, bibliotēkā Pārskatot Kraukļu pagasta vēsturi, sarīkojumu zālē.

Jumurdas pagasta bibliotēkā veiksmīgi notiek sadarbība ar „Braku “ muzeja vadītāju Zintu Saulīti par Jumurdas un Vējavas māju, ēku stāstu apkopošanu. Aizsākta sadarbība ar folkloras pētnieku Gati Ozoliņu

Izstādes - 5

„Mēs atceramies..” – veltīta 25. martā izsūtītajiem pagasta iedzīvotājiem

„Viens vienīgs taurenītis”- novadnieces Santas Laubes fotogrāfijas un dzeja

„Pēteri Upīti godinot”- novadpētniecības materiāli par Upīti un novadnieka Zigmunda Šnores glezna „Ceriņš”

„Tuvais tālums un ceriņi”- novadnieka Zigmunda Šnores gleznas veltītas Jumurdai un Pēterim Upītim.

„Mans skolotājs “- izstāde veltīta Jumurdas un Vējavas skolas skolotājiem

Šajā pārskata periodā novadīta 1 ekskursija, interesentu grupai no Rīgas un noorganizēta 1 talka kultūrvēsturiska objekta- Katrīnas kapsēta, sakopšanai.

Intervijas, to pierakstīšana ar Jumurdas un Vējavas iedzīvotājiem par saviem dzīves stāstiem.

Kalsnavas pagasta bibliotēka- krājums ir daudzveidīgs, līdz šim tiek novērtēts tikai kampaņveidīgi- nozīmīgu notikumu sagatavošanā vai projektu pieteikumu rakstīšanā. Pārskata periodā esošos materiālus izmantoja, sagatavojot audio materiālus Aizkraukles novada grupai patstāvīgai ekskursijai Jaunkalsnavā, Arborētumā, Aiviekstē. Pagasta personību mapē tika iegūti jauni materiāli par kokaudzētavas vadītāju Leonu Brutānu.

Novadpētniecības darba popularizēšana notiek ikdienā sarunās ar apmeklētājiem, interesējoties par viņu dzimtām, viņu nodarbošanos, meklējot kopīgo ar jauniem Kalsnavas pagasta iedzīvotājiem, uzturot interesi par katra vēlēšanos dalīties ar savu pieredzi.

Sevišķu atsaucību guva novadnieka Leona Brutāna 100 gadu jubilejas pasākums. Jau no 3.septembra ar iedzīvotāju iniciatīvu sākās bijušo darbabiedru apzināšana, informēšana, tika vākti foto un periodikas materiāli, notika tikšanās ar ģimenes cilvēkiem, lai pilnīgāk atspoguļotu ilggadējā kokaudzētavas vadītāja dzīvi un darbu. Pasākums bija paredzēts un notika 25.oktobrī, vispirms godinot L.Brutāna darbu un visus aizgājušos darba biedrus Veckalsnavas kapsētā. Tad tas turpinājās bibliotēkas telpās, tika rādītas fotogrāfijas, ar tām saistīti piedzīvojumi. Tika izspēlēta viktorīna par kādreiz kolektīvā pašsaprotamiem jokiem, jēdzieniem, darbiem. Lielu ieguldījumu pasākuma norisē sniedza darba grupa – Benita Rudzīte, Aija un Edgars Rēķi. Ar saviem foto materiāliem dalījās Armands Igaunis un Baiba Bambi.

Lazdonas pagasta bibliotēkā organizētas izstādes

“Visvaldim Lācim-100”;

“Triju Zvaigžņu ordenim-100” , kas veltīta lazdoniešiem: Jānim Graudonim; Valijai Briedei; Elzai Rudenājai; Adīnei Kirškalnei.

Literārs pasākums “Ceplinieki “toreiz un tagad” - tikšanās ar grāmatas “Lazdonietis Harijs. Laikmets viena cilvēka ” autori Jolantu Āboltiņu;

Stāstu pasākums “Lazdona un lazdonieši”;

Iritas Galejas gleznu izstāde “Citām acīm”, tikšanās ar autori bibliotēkā.

Tiek veidota atsevišķa novadpētniecības materiālu istaba, kurā tiek izkārtoti materiāli un priekšmeti.

Telpa ir neliela un tāpēc tiek meklēti optimālie varianti priekšmetu un vērtīgo materiālu glabāšanai. Vērtīgākie materiāli ievietoti stikla vitrīnas skapī.

Liezēres pagasta bibliotēkā 5 izstādes:

Sieviešu klubam “Teiksma” 20. Atmiņas par aktīvo darbību 20 gadu garumā, no bibliotēkas novadpētniecības krājuma.

Kolāžu izstāde/PSV Ozolos. Lelde Pieta gatavo kolāžas no papīra attēliem, veido neaprstāmas gleznas, īpaši krāšņus taureņus.

Dzejniekam V. Plūdonim 150. Skolotāja darba gadi dzejnieku padarījuši par Liezēres novadnieku.

Liezēres bibliotēkai 100. Darbības posms sadalīts ik pa 10 gadiem, tajos izceļot darbiniekus, pasākumus, parādot arī Liezēres izskatu konkrētajā laika posmā.

Pasākumi:

Teiksmas stāstiņi. Atmiņas, pārpratum, kuriozi, kļūdas – galvenie pārrunu temati par darbību 20 gadu garumā.

Konfekšu stāstiņi. Bērnības saldās atmiņas konfekšu un šokolādes papīriņu, konfekšu kārbu izskatā. Izpētījām arī konfekšu fabrikas “Laima” likteņgaitas.

5. maijā Liezēres bibliotēkas 100gades svinības. Svinības visai Liezerei un viesiem, pašdarbnieku apsveikumi. Žēl ka nebija ieradusās Daina Imša un Ilona Apine, bijušās bibliotēkas darbinieces. Viņām piemiņas balvas un ziedu sveicienus nogādāju katrai personīgi. Paldies par atbalstu un sveicieniem novada domei, novada bibliotēkai, pagasta pārvaldei, bibliotēkas kaimiņiem un lasītājiem.

Dzejas dienu izstādes atklāšana. Ziedu izstādes iekārtošana un noformēšana, atmiņas par citu gadu dzejas dienām.

Ražas svētki. Dārzkopju sezonas noslēgums. Izcili eksponāti, atraktīvs dārznieču modes šovs, ekskluzīvi ēdieni, viss tas kopā ar sieviešu kluba aktīvajām dāmām.

Lubānas pilsētas bibliotēka - janvārī bibliotēkas veidotā fotoizstāde Lubānas centrs laiku lokos (2010.gads) tiek izstādīta Lubānas vidusskolas bibliotēkā.

2024. gads lubāniešiem saistās ar divu dzejnieku- Broņislavas Martuževas un Jāņa Gavara 100 gadi. Aprīlī un decembrī bibliotēkā skatāmas autoru darbu izstādes. Par godu šīm skaistajām jubilejām ar Madonas novada pašvaldības atbalstu tiek izdotas grāmatas- Broņislavas Martuževas dziesmu grāmata “Dzimst dziesmas tautā, dzimst...” un Jānim Gavaram veltītā grāmata “Kā ozols... kā liepa... pie Aiviekstes”.

2024.gada nogalē savu ceļu pie lasītājiem sāk 15. divīzijas leģionāra, trimdas latvieša, lubānieša Aleksandra Kalniņa (1911-2003) dienasgrāmata “Dienas piezīmes: 1944-1960” (izdevējs: biedrība Hronologeja). Grāmata ir unikāla vēstures liecība, kas aktualizē latviešu karavīra gaitas Otrā pasaules kara noslēgumā gūstekņu nometnē, vēlāk arī t.s. dīpīšu nometnē un mītnes zemēs – Lielbritānijā un Kanādā. Lepojamies, ka grāmatas atvēršanas svētkus svinēja kopā ar grāmatas veidotājiem- zinātnisko redaktoru un sastādītāju Kasparu Strodu, projekta vadītāju– Ligiju Purinašu un ar Aleksandra Kalniņa kuplo radu un draugu saimi Lubānas pilsētas bibliotēkā.

100to dzimšanas dienu šai pārskata periodā atzīmē arī pati Lubānas bibliotēka. Tiek veidota izstāde *Lubānas bibliotēkai 100!* Un ciemos uz tikšanos tiek aicināti tuvi un tāli lubānieši, bijušie darbinieki, tagadējie kolēģi un mūsu lasītāji, kuriem sirdī tuva ir bibliotēka.

Lubānieši ir radoši un daroši ne tikai rakstīšanā, bet arī rokdarbu darināšanā. Tā maijā bibliotēkā tiek izstādīta audējas Laimas Kraukles darinājumu izstāde, jūlijā un augustā- Lubānas multifunkcionālā centra koprades telpā tapušo jauno tamborētāju darbu izstāde “Satinusies fantāzija”. Un, protams, decembrī jau par tradīciju kļuvusī vietējo mājražotāju Ziemasvētku izstāde- tirdziņš, kurā ar saviem darbiem piedalās vairāk kā 40 dalībnieki, sagādājot prieku gan vienkārši bibliotēkas apmeklētājiem, gan dāvanu meklētājiem, gan vēlāk arī to saņēmējiem.

Ļaudonas pagasta bibliotēka - Ļaudonas svētku ietvaros notika bibliotēkas rīkota aktivitāte- “Laikmeta liecības rakstos” – foto orientēšanās Sāvienā. Katrai vietai ir sava vēsture. Sāvienai tā ir īpaši notikumiem un vietām bagāta. Taču laiks rit, viss mainās, pārveidojas, iet bojā un rodas no jauna. Diemžēl atsaucība bija pavisam neliela, piedalījās 3 komandas, kuras tika apbalvotas Ļaudonas pagasta svētku ietvaros.

Mārcienas pagasta bibliotēka 120 jubilejas gadā sagatavoja 4 planšetes par bibliotēkas vēsturi. Rudenī notika stāstu vakars ar atmiņām par “Iedzēnu” selekcijas staciju, kur strādājuši daudzi mārcēnieši.

Mētrienas pagasta bibliotēka - šajā gadā jubilejas svinēja 4 mūsu novadnieki. Godinot viņus, bibliotēkā bija apskatāmas izstādes “Mūsu novadnieki – jubilāri!”: Jāzepam Pudulim – 95; Pēterim Pommeram – 120; Leonam Briedim – 75. Šogad savu jubileju svinēja arī Zane Beģe – Begge, ar kuru bibliotēkai ir izveidojusies cieša sadarbība. Bibliotēkā bija apskatāma arī viņas darbu izstāde.

Pasākumi: Ciano mistērijas noskaņās - tikšanās ar Zani Beģi – Beggi, cianotipijas tehnikas iepazīšana un radoša darbošanās. Ozolkalna miestiņa svētku “Skani Ozolkalnā” ietvaros: Radošā darbnīca cianotipijā. Pagasta svētku ietvaros ikvienam bija iespēja izmēģināt ko interesantu – darboties īpašā tehnikā – cianotipijā. Sagatavošanās darbi noris bibliotēkā, bet pati darbnīca Ozolkalna estrādē.

Spēle “Zini, mini, uzzini!” pulcēja visus azartiskos, erudītos un uzzināt gribošos. Jautrā un nepiespiestā gaisotnē tika uzdoti jautājumi saistībā ar Mētrienas pagastu par sešām tēmām: fakti, daba, sports, vēsture, personības, kultūra.

Savu pirmo grāmatu “Dzīves jēgas meklējumu dienasgrāmata” lasītāju vērtējumam nodeva mētrienietis Aivars Dmitrijevs. Grāmatas atklāšanā piedalījās ne tikai grāmatas autors, bet arī viņa ģimene. Par muzikālo gaisotni rūpējās Kristaps Vēvers.

Ošupes pagasta bibliotēkā pārskata periodā notikuši 6 ar novadpētniecību saistīti pasākumi. Pavasarī, atskatoties uz savas darbības 20 gadiem, amatiereteātris "Cīts modelis" organizēja izstādi "Mūsu raibie 20", kuros ar saviem materiāliem piedalījās arī Ošupes pagasta bibliotēka. Gada noslēgumā tika iedibināta tradīcija pasākumam "Lubāna mitrāja informācijas centra pēcpusdiena bibliotēkā", kuru turpmāk paredzēts organizēt 2 reizes gadā – pavasarī un rudenī. Tika izsludināts arī radošo darbu konkurss "Kas kaitēja nedzīvot ezeriņa maliņā?!", kurš noslēgsies 2025.gadā.

Bibliotēkā bija apskatāma Ievas Iesaliņas izšūto gleznu izstāde. Ieva ir aktīva vietējās kopienas seniore, kura apmeklē bibliotēkas organizētos pasākumus, un par viņas rokdarbiem bija liela interese. Stāsti par vietējo iedzīvotāju vaļaspriekiem ir viens no pagastu bibliotēku novadpētniecības virzieniem.

Aprīlī bijušais Degumnieku pamatskolas absolvents Aigars Šķēls, sadarbojoties ar multifunkcionālo centru "13.KM", aicināja absolventus piedalīties Degumnieku vecās jeb Gotlība skolas logu ailu atjaunošanā. Arī Ošupes pagasta bibliotēka piedalījās fotogrāfiju vākšanā un apkopošanā. Pateicoties absolventu aktivitātei puse logu ailu tika atjaunotas.

Vasarā vairākās Madonas novada bibliotēkās notika Lubānas lietišķās teātra grupas tikšanās ar vietējiem iedzīvotājiem, kuru palīdzēja organizēt arī Ošupes pagasta bibliotēka. Pasākumā piedalījās 8 cilvēki, daļa, no kuriem bibliotēku neapmeklē vai dara to reti.

Praulienas pagasta bibliotēka - izstādes – 6:

Praulienas autori latviešu grāmatniecībai

Novadniecei, baletdejojājai Ievai Bidiņai 110

Madonas mākslas un novadpētniecības muzeja izstāde: Novads skan. Novads rīb.

Latvijas brūnajai – 100

Ceļā uz 1990.gada 4. Maiju

Baltijas ceļam 35.

Pasākumi – 6:

Modras Selgas grāmatas atvēršanas svētki

Novadniekam, dzejniekam Aivaram Aiviekstam 80

Praulienas bibliotēkas svētku diena

Rūdolfs Baltaisvilks

Ziemassvētku tirdziņš

Muzikālā pēcpusdiena kopā ar Aiju Inču

Sadarbība ar raidījuma "Tiksimies stacijā" veidotāju Ievu Benefeldi. meklēja cilvēkus, kuri vēl varētu pastāstīt par Visagala staciju. 17. oktobrī notiek filmēšana Visagala stacijā, kur dodamies ar vietējo iedzīvotāju no Visagala Regīnu Egloni.

Sarkaņu pagasta bibliotēkā - cesvainietes Laimas Ņemcevas gleznu izstādes "Vasaras noskaņā" atklāšana. Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja ceļojošās izstādes Biksēres muižā "Lauku muzikanti Madonas novadā 20. gadsimtā" un "Sarkaņu pagasta audēju austie lupatdeķi", "Novads skan. Novads rīb". Andra Trečaka trešās grāmatas "Sarkaņu skola" prezentācija, tikšanās ar autoru.

Sausnējas pagasta bibliotēkā notika 8 aktivitātes saistītas ar novadpētniecību. Bija skatāmas 4 literatūras izstādes par novadniekiem. 3 veltītas dzejniekiem Bronislavai Martuževai, Leonam Briedim, Vilim Plūdonim un 1 literatūras izstāde - Pagasta autoru devums latviešu grāmatniecībai. No 2021. līdz 2025. gadam atzīmējam latviešu grāmatniecības piecsimtgadī. Tāpēc bibliotēku nedēļā bibliotēkā skatāma grāmatu izstāde "Pagasta autoru devums latviešu grāmatniecībai". Bibliotēkā pieejamas 24

grāmatas, kuru autori vai sastādītāji ir dzimuši vai dzīvojuši, vai dzīvo Sausnējas pagastā. Lepojamies ar Valdi (Voldemārs Zālītis), Lindu Šmiti, Zintu Saulīti, Inetu Brašus, Dzintru Ungeru un Elitu Leibomu. Vēl bija skatāma rokdarbu izstāde “Vaļasprieks”, kuru autore Ilze Adamoviča arī ir novadniece.

17. novembrī pulcējāmies Sausnējas pagasta muzeja zālē, lai kopīgi svinētu, priecātos un cildinātu mūsu mīlo Latviju. Skatot pūtēju kvarteta mūzikai, visi dziedājām valsts himnu. Tad klātesošos uzrunāja Ērgļu apvienības pārvaldes vadītāja Elita Ūdre. Sekoja pašdarbnieku koncerts, kurā dzirdējām skolotājas Sarmes Kantānes deklamētu latviešu autoru dzeju, pūtēju kvarteta mūziku Pētera Leiboma vadībā, melodiskas dziesmas Vietalvas pagasta sieviešu vokālā ansambļa izpildījumā vadītājas Sandras Paļčevskas vadībā. Skatītāju priekam uzstājās Sausnējas līnijdeju kopa “Dzīvojam dejā” ar ilggadējo vadītāju Anitu Sarmoni.

Otrajā šī pasākuma daļā sausnējieši atdeva godu savam izcilajam novadniekam, Sausnējas pagasta “Lejas Vīdotos” dzimušajam juristam, politiķim, Latvijas Republikas pirmajam apsardzības ministram Jānim Zālītim viņa 150. dzimšanas dienā. Vairāku gadu garumā tika vākti materiāli grāmatai par Jāņa Zālīša dzīvi un daudzpusīgo darbošanos sabiedrības labā. Grāmatas sakārtotājas (Elita Leiboma, Dzintra Ungera un Ginta Zariņa) strādāja, lai Latvijas valsts dzimšanas dienas priekšvakarā grāmata uzsāktu ceļu pie lasītājiem. Visu 17. novembra pasākuma norisi foto iemūžināja bibliotekāre Inga Grote.

Vēl divi pasākumi bija kā atceres pasākumi: Komunistiskā terora upuru dienai veltīts atceres brīdis Sidrabiņos pie piemiņas akmens un Lāčplēša dienai veltīti atceres brīži Sausnējā un Liepkalnē.

Vestienas pagasta bibliotēkā “Latviešu Grāmatai 500”- izstāde “Vestienas pagasta autoru devums latviešu grāmatniecībai”.

Varakļānu tautas bibliotēkā kā nozīmīgākie pasākumi 2024.gadā atzīmējama literatūras izstāde novadniekam – Jōņam Brokam, kas ir autors Varakļonu apvidus vēstures grāmatai “Klōnu pusē”, vērtīgs materiāls, kuru nākotnē vajadzēs digitalizēt. Un bibliotēku nedēļas ietvaros tikšanās ar radošu personību, dzejnieci, bibliotekāri – Sarmīti Radiņu, kura aicināja jauniešus rakstīt un publicēt dzeju, izdot savas grāmatas.

Murmastienes bibliotēkā ar novadpētniecības tematiku saistītās izstādes (5):

„Barikādes. Uguns kuri. Atmiņas.”(1991.gada barikāžu aizstāvju atceres dienai)
„Es no jauna piedzimstu savā februārī” (Dzejn. Martai Bārbalei -91)
„Ar saknēm, ar domām – dzimtenē” (1949.gada deportāciju atcerei)
„Atspīdums saka vairāk par zvaigzni” (dzejniecei Bronislavai Martuževai - 100)
Rakstniekam, novadniekam Antonam Brokam – 95.

Pasākumi (6):

Literārs pasākums „Es no jauna piedzimstu savā februārī”, veltīts dzejnieces Martas Bārbales 91. gada atceres dienai

Izstāžu ciklā „Talanti mums līdzās – iepazīsim tos” izstādes un tikšanās ar darbu autoriem: amatnieka Kārļa Caunes izstrādājumi no koka;

dabas pētnieka Valērija Bukovska fotoizstāde „Putni un zvēri Latvijas dabā”;

Tautas Daiļamata meistara Jāņa Justa keramika un gleznas.

Sarunas par dabu, cilvēku un Lubāna ezeru kopā ar Lubānas lietišķā teātra grupu.

Dzejas diena, kur iepazīs gan populāru dzejnieku dzeju, gan savu novadnieku literārās izpausmes.

Visās izstādēs un pasākumos vienmēr tiek uzsvērtas tas, kas saistās ar mūsu novadu, piemēram, literatūras izstādei 1991.gada barikāžu aizstāvju atceres diena”, 1949.g.deportāciju atcerei tiek pievienoti barikāžu dalībnieku un represēto saraksti un citi materiāli, kas saistās ar mūsu novadu.

Novadpētniecības istabas

Nosacīti par šādu var uzskatīt Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēkas ēkas (bijusī Kraukļu skola) 2. stāvā izveidotas ekspozīcijas, veltītas novadniekiem. Bibliotēkas ēkas 2. stāvā, pastāvīgā ekspozīcijā atrodas mēbeles, materiāli par un no skolas likvidēšanas laika -2006. gads. Klases ir sakārtotas un tiek uzturētas kārtībā, lai tūristi un bibliotēkas apmeklētāji jebkurā laikā varētu apskatīt ekspozīciju.

- Statuss nav noteikts,
- Atbildība par lietām un materiāliem ir bibliotēkas vadītājas pārziņā,
- Dokumenti, kas nosaka bibliotēkas atbildību nav izstrādāti,
- Vienību uzskaitē ir uzskaitīta bibliotēkas inventārā,
- Izmantojamība ir organizējot ekskursijas un izstādes,
- Digitalizācija nav uzsākta.

• Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības, problēmas un to risinājumi

Novadpētniecības darbs ir interesants, tas saistīts ne tikai ar vēstures izpēti, bet arī mūsdienu notikumu atspoguļošanu nākamajām paaudzēm. Tāpēc ir svarīgi atstāt liecības, fotogrāfijas par šodienas aktualitātēm, notikumiem. Pozitīvais no Covid-19 pandēmijas – laiks, ko bibliotekāri varēja veltīt novadpētniecības materiālu papildināšanai, kārtošana.

Novadpētniecības darbs ir tas, kurš neprasa lielus līdzekļus, bet tam jāvelta daudz laika, tas ir nebeidzamais stāsts. Jāuzsāk digitalizācija.

Novadpētniecības darba jomā problēmas sagādā materiālu digitalizācija, kas pagarinātu pieejamo resursu dzīves ciklu. Šādu pakalpojumu nodrošināšanai bibliotēkām nav pietiekams finansiālais nodrošinājums, kā arī ir laika un personālrесурсu trūkums.

Novadpētniecības materiālu apzināšanā un apkopošanā svarīgi iesaistīt pēc iespējas vairāk cilvēku, jo viņu pienesums ir nenovērtējams. Bibliotēkām jāturpina aktīvi meklēt, apkopot un saglabāt vērtīgos materiālus, kuri vēsta par sava novada kultūrvēsturi, vērtībām un tradīcijām. Svarīgi ir smelties idejas un pieredzi citu bibliotēku novadpētniecības darbā, kā arī dalīties ar savām darba metodēm. Regulāri nepieciešams pilnveidot savas zināšanas un prasmes, kas spētu atvieglot un uzlabot darbu novadpētniecības materiālu apkopošanā, saglabāšanā un popularizēšanā.

Kraukļu bibliotēkā prieku sagādā katrs ieraksts “Viesu grāmatā”, kas ir kā apliecinājums tam, ka darbs ir novērtēts. Tas ir interesants ar to, ka vienmēr ir procesā, kā arī materiālu un ideju netrūkst.

Problēmas:

Ir jāizmanto visas iespējas runāt ar vēl esošajiem vecajiem cilvēkiem, lai dokumentētu viņu atmiņas. Digitālā laikmeta iespējas tam ir ļoti pateicīgas, tās tikai pareizi jāizmanto.

Problēma ir jaunu ideju trūkums krājuma popularizēšanā, kas nodrošinātu lielāku novadpētniecības krājuma apgrozību. Arī pieredzes trūkums minams kā viena no problēmām. Atsevišķas bibliotēkās tas ir arī telpu trūkums.

Novadpētniecības darba jomā problēmas sagādā materiālu digitalizācija, kas pagarinātu pieejamo resursu dzīves ciklu. Šādu pakalpojumu nodrošināšanai bibliotēkām nav pietiekams finansiālais nodrošinājums, kā arī ir laika un personālrесурсu trūkums.

Novadpētniecības materiālu apzināšanā un apkopošanā svarīgi iesaistīt pēc iespējas vairāk cilvēku, jo viņu pienesums ir nenovērtējams. Bibliotēkai jāturpina aktīvi meklēt, apkopot un saglabāt vērtīgos materiālus, kuri vēsta par sava novada kultūrvēsturi, vērtībām un tradīcijām. Svarīgi ir smelties idejas un pieredzi citu bibliotēku novadpētniecības darbā, kā arī dalīties ar savām darba metodēm. Regulāri nepieciešams pilnveidot savas zināšanas un prasmes, kas spētu atvieglot un uzlabot darbu novadpētniecības materiālu apkopošanā, saglabāšanā un popularizēšanā.

9. Projekti

Projekti ir iespēja gūt papildus finansējumu aktivitāšu organizēšanā.

Bibliotēkas, kurās sadarbībā ar Madonas novada bibliotēku tika organizētas tikšanās ar grāmatu autoriem VKKF atbalstītā projekta “Lasu. Domāju. Satieku”, to novērtē ļoti atzinīgi. Vestienas, Barkavas, Ērgļu, Varakļānu, Praulienas, Ošupes, Lubānas, Ļaudonas un Kalsnavas bibliotēku vai skolu tikšanās vietās gūts pozitīvas emocijas.

- **Projektu apraksts**

Lazdonas bibliotēka UNESCO LNK “Stāstu bibliotēku” tīklā darbojas no 2009.gada. Vietējās kopienas stāstnieku kopā darbojas no 2018.gada. Sanāk bibliotēkā uz stāstu pasākumiem, par tematu vienojoties iepriekš, stāsta stāstus un klausās citu stāstītos, veidojot savstarpēju dialogu.

No tīkla organizētajiem festivāliem pārskata periodā tika apmeklēts IX Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stuosti” tēma - Muzikanti un rotaļnieki augustā NKMC “Upīte” Balvu novadā.

IX Latvijas Stāstnieku konferencē prezentēta Lazdonas bibliotēkas pieredze.

Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

Bibliotekāra darbs projektu jomā ne tikai veido jaunus kontaktus ar vietējo sabiedrību un radošām personībām, bet arī bagātina ar jaunām zināšanām. Gūtā pieredze tiek izmantota darbā ar vietējo kopienu

Tabula "Projektu apkopojums"

Bibliotēka	Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Barkavas pagasta bibliotēka	"Iemācies. Izdari. Izzini"	Madonas novada pašvaldība	710.00 Eur	NVO projektu konkursā sociālajā jomā Barkavas pagasta biedrība "Mēs- Barkavas pagastam" (Barkavas bibliotēka) iesniedza pieteikumu projektam Projekta galvenais mērķis bija radīt iespēju senioriem būt kopā, darboties un izzināt kultūras un vēstures bagātību Madonas novadā. Barkavas pagasta senioriem tika piedāvātas izzinošas un radošas aktivitātes, kas sniedza viņiem jaunas prasmes, socializēšanos savā starpā un stiprināja senioru kopienas saikni un veicināja aktīvu un veselīgu dzīvesveidu.	atbalstīts
Lazdonas bibliotēka	UNESCO LNK tīkls "Stāstu bibliotēkas"		Nemateriāls	Vietējās kopienas stāstnieku skopa	Atbalstīts
Cesvaines bibliotēka	Lasītveicināšanas projekts "Burtu spēles"	Madonas novada pašvaldība	320	Lasītprieka veicināšana jauniešiem, objektīva pasaules uzskata veidošana, redzesloka paplašināšana	Atbalstīts/ īstenots
Cesvaines bibliotēka	Lasītveicināšanas projekts "Burtu spēles pieaugušajiem"	Madonas novada pašvaldība	380	Daudzveidīgas, augstvērtīgas oriģinālliteratūras un tulkotās daiļliteratūras popularizēšana, redzesloka paplašināšana	Atbalstīts/ īstenots

10. Publicitāte

- **Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem**

Bibliotēkas tēlu veido vizuālais noformējums ar aicinošu skatu logos, piesaistošiem akcentiem ikdienā, ērtu un mājīgu vidi telpās, noformējumu svētku reizēs. Ne mazāk svarīgs ir pats bibliotekārs, kurš ir bibliotēkas “vizītkarte”, tam jābūt akurātam, mūsdienīgam un ļoti zinošam.

Informācija ievietota vietējā presē – reģionālajā laikrakstā “Stars”, “Madonas Novada Vēstnesī”, informatīvajos izdevumos *Aronas pagasta vēstis, Klānu Vēstis, Sarkaņu Ziņas, Cesvaines Ziņas, Ērgļu novada ziņas, Lubānas Ziņas, Varakļonīts*, un citos medijos. Madonas novadā daudzviet vairs neiznāk vai iznāk ļoti reti vietējās pagastu avīzes. Avīzes publicētas un pieejamas novadu, pagastu mājas lapās. Kalsnavas bibliotēka - zināmā mērā kopš “Kalsnavas Avīzes” darbības izbeigšanas, Kalsnavas pagasta pārvaldes lapa un Kalsnavas bibliotēkas lapa aizpilda nišu. Tā arī ar jaunākas paaudzes starpniecību tiek informēta vecākā paaudze.

Visveiksmīgākā informācijas nodošana ir personiska uzaicināšana – mutiska, elektroniska vai rakstiska ar ielūgumu.

Jebkurš pasākums, kuru organizē bibliotēka, veicina bibliotēkas tēla popularizēšanu. Izstādes- vispopulārākā bibliotēkas publicitātes forma, to veidošanas tematika atkarīga no dažādām aktivitātēm. Aizvien populārākas kļūst ceļojošās izstādes, popularizējot vietējo radošo cilvēku darbus, vaļaspriekus.

Vieni no veiksmīgākajiem pasākumiem bibliotēkas popularizēšanā ir tie, kad bibliotēka “iziet” ārpus telpām pie saviem lasītājiem- vai tās būtu bibliotekārās stundas vai cita veida nodarbības bērniem, vai norises pieaugušo auditorijai, kad bibliotēka atrod veidu, kā nokļūt tuvāk lasītāja ikdienai. Arī šajā gadā dalība ar aktivitātēm pagastu/ pilsētu svētkos.

26.aprīlī organizēti Grāmatu svētki Madonā, Cesvainē, Ērgļos, Lubānā, Varakļānos, kopīga informācija afišās par pasākumiem katrā vietā, izskan bibliotēku vārds Bibliotēku nedēļā. Katrā no šīm svētku vietām dažādas aktivitātes, tikšanās ar rakstošiem cilvēkiem, radošas aktivitātes bērniem. Protams, arī citās bibliotēkās aktivitātes Bibliotēku nedēļas ietvaros.

Tematiskie pasākumi

2024. - 431

2023. - 435

2022. - 367

2021. - 174

2020. - 269

Izstādes

2024. - 759

2023. – 800

2022. - 876

2021. - 852

2020. – 749

- **Bibliotēkas informācija tīmeklī:**

✓ *bibliotēkas tīmekļvietne, emuāri, sociālie mediji, citas tīmekļvietnes*

Dzelzava pagasta 1. bibliotēka ir vienīgā, kurai ir tīmekļa vietne (mājaslapa), tā darbojas no 2006.gada. <http://dzelzbibl.eu/> ir bibliotēkas pamats virtuālajā tīmeklī, kur atrodamas aktuālas informācijas. Gada apmeklējumi: 585.

Tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits”

	Saturvienību skaits
	2024
Facebook	5099
Instagram	28
TikTok	
YouTube	
Twitter	

Emuāri netiek veidoti.

Sociālos tīklus izmanto visas bibliotēkas. Pateicoties informācijai sociālajos tīklos, tiek veicināta bibliotēkas atpazīstamība un popularizēts bibliotēkas darbs. Aktuālas informācijas nodošana, grāmatu jaunumi, pasākumu afišas, virtuālās izstādes, akcijas, konkursi – informācija, ko bibliotēkas regulāri ievieto sociālajos tīklos. Par bibliotēku aktivitātēm interesējās ne tikai Latvijas iedzīvotāji, bet arī tautieši ārzemēs. Facebook kontos 6638 saturvienību publicēšanas reizes. Aktīvākās ir Barkavas, Kraukļu, Lubānas, Ošupes, Mārcienas bibliotēkas, kuras izveidojušas vairāk kā 90 ierakstus. Instagram.com - Ošupes pagasta bibliotēka publicē savu informāciju- 28 saturvienības.

Informācijas aprīte notiek arī caur pagastu, pilsētu pašvaldību sociālo tīklu profiliem. Bibliotēku darbinieces izmanto savus personīgos profilus aktivitāšu, ziņu pārpublicēšanai.

Informācija par bibliotēkām atrodama novadu, pagastu, Madonas novada bibliotēkas mājas lapās, kā arī Bibliotēku portālā, www.madona.lv, www.cesvaine.lv, www.ergli.lv, www.lubana.lv, www.varaklani.lv, arī pagastu mājas lapās, kā arī novadu, pagastu sociālajos tīklos. Problēmas ar www.vestiena.lv, www.liezere.lv ievietojamo informāciju.

Lazdonas bibliotēka- www.stastubibliotekas.com

www.kulturasdati.lv , LNB preses apskatos.

Arvien vēl aktīvāk jāpublicē informācija Madonas novada bibliotēkas mājas lapā www.madona.lv/biblioteka.lv

- **Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi**

Jāveic plašāka bibliotēkas pakalpojumu popularizēšana sociālajos tīklos. Nevar paļauties tikai uz afišām un vienreiz ievietotu info sociālajos tīklos.

Likvidējot vietējos pagastu informatīvos izdevumus, iedzīvotājiem ir samazinājusies pieejamā informācija par kopienas dzīves aktualitātēm, jo ne visi lieto sociālos tīklus.

Lai bibliotēkas rīkotās aktivitātes būtu kvalitatīvas, interesantas, vajadzīgas, jāveic iedzīvotāju aptauja un jāveicina līdzdarbošanās aktivitāšu sagatavošanā. Lai sagatavotu kvalitatīvi, interesantu,

saistošu un ieinteresējošu, vizuāli baudāmu informāciju, tam ir jāvelta daudz ikdienas laika. Regulāri jāsniedz informācija sociālajos tīklos, nav jābaidās rakstīt par savu bibliotēku! Jāvelta lielāka uzmanība sadarbībai ar NVO. Svarīgi ir ievērot publikāciju regularitāti, kas palīdz auditorijai atgādināt par bibliotēkās notiekošo, kā arī aktīvi jāstrādā pie jaunu sekotāju piesaistīšanas, ne tikai esošo sekotāju informēšanas par bibliotēku aktivitātēm.

Ar publicitātes darbu nav problēmu, vien nebeidzamas iespējas ar nosacījumu izvērtēt aktualitāti un nepārspīlēt. Izveidot profilu kādā tīmeklī, ko lieto jaunieši.

Sekot līdzī un veikt izmaiņas par bibliotēku darbību un aktualitātēm oficiālajās interneta vietnēs.

Regulāri iesniegt informāciju par aktualitātēm Madonas novada bibliotēkai – publicēšanai.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

• **Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām**

Bibliotēka ir pašvaldības struktūrvienība, tādēļ tās darbība, budžets lielā mērā ir atkarīgs no pašvaldības iespējām, ieinteresētības, izpratnes par bibliotēkas darbu. Lai bibliotēka nepārtraukti attīstītos, svarīgs faktors ir sadarbība ar Madonas novada bibliotēku un vietējo pagasta/ pilsētas apvienības pārvaldi. Sadarbība aizvien ir laba, lai arī pārskata periodā grūtības ar finansiālo nodrošinājumu.

Bibliotēkas darbinieki uzņemas dažādus pienākumus pašvaldības aktivitātēs, ir pašdarbnieku rindās un piedalās dažādos svētkos. Cesvaines bibliotēkas darbinieces A. Korneta ir vēlēšanu komisijā, L.Čevere darbojas Svētdienas skolā. Vairākas bibliotēku darbinieces iesaistītas vēlēšanu komisiju darbā.

Atkarībā no vietējiem apstākļiem un infrastruktūras kā sadarbības partneri tiek minētas pagastu/ apvienību pārvaldes, to vadītāji, skolas, pedagogi, skolu bibliotekāri, tautas/ kultūras nami, pirmsskolas izglītības iestādes, muzeji, novadpētnieki, mākslas- mūzikas skolas, sociālie darbinieki, pastnieki, folkloras kopas, interešu klubiņi, jauniešu centri, NVO, Latvijas Sarkanā krusta darbinieki, pansionāti, novadnieki, uzņēmēji. Ar katru no šīm grupām individuāla sadarbība – pasākumu organizēšana, izstāžu deponēšana, literatūras piegādes iespējas iedzīvotājiem mājās, atbalsts akcijās.

Lai veiksmīgi noritētu bibliotēkas darbs, sadarbībai ar pagasta pārvaldi, ar citām iestādēm, uzņēmējiem un arī iedzīvotājiem ir liela un paliekoša nozīme. Bibliotēku savstarpēja sadarbība pagastos, novados. Bibliotēkās izveidotas vairākas WhatsApp grupas saziņai dažādām interešu kopām.

Ieskatam- no bibliotēku pārskatiem:

Aronas pagasta bibliotēkas sadarbības partneri: pagasta pārvalde, multifunkcionālais centrs "1.stāvs", Lauteres kultūras nams, PII "Sprīdītis", biedrība "Aronas pīlādzis", Mīļdarbu klubs "Zelgauska".

Cesvaines bibliotēka novērtē ilgstošo sadarbību ar veikaliem „Sēlis”, SIA „Biroja Apgādes Centrs”, „Viss visapkārt tīrs”, “Divi Torņi” u.c.. Laba sadarbība ar apvienības pārvaldes darbiniekiem, gandrīz visi ir bibliotēkas lasītāji, vairāki iesaistās “Burtu spēlēs”. Bibliotēkas darbinieki uzņemas arī dažādus pienākumus sabiedriskās aktivitātēs, piemēram, organizēja 3 teātra izrāžu apmeklējumu

pārvaldes darbiniekiem. Sadarbība ar Cesvaines Kultūras biedrību projekta “Rakstnieks Par. Ar Rakstnieku” aktivitātēs.

Kraukļu bibliotēkai: Cesvaines kultūras nams, Īpašumu uzturēšanas nodaļa, folkloras kopa “Krauklēnieši”, Cesvaines tūrisma centrs – ekskursijas, informācija bukletā, Cesvaines VUGD Kraukļu postenis, Cesvaines vidusskola, PII, laikraksta “Cesvaines Ziņas” redaktore, Cesvaines pils, Madonas novada TIC u.c.

Ērgļu bibliotēkas sadarbība ar pagasta muzejiem, saietu namu, apvienību “Mana filmu studija”, skolām u.c. Latvijas lauku kopienu parlamenta forums – bibliotēkā notika foruma dalībnieku grupu darbs.

Meirānu bibliotēkai sadarbība ar biedrību “Vienā solī”, tautas namu – pasākumi, u.c. sadarbības partneri.

Kalsnavas bibliotēkai uz izpratni un atbalstu vērsta sadarbība un līdzās esamība ar Kalsnavas pagasta pārvaldi. Aiviekstes apmeklējuma dienās pieņem iedzīvotājus, kuriem paredzēts parakstīt līgumus, iesniegumus (u.c. pagasta pārvaldes darbu deleģējumi).

Ikdienas darbs ar Kalsnavas pamatskolu un bērnudārzu :

bērnudārza grupa 5-6gadīgie skolotāju Santas Brokas un Dzintras Vītoliņas vadībā iepazīušies ar bērnu grāmatām Aiviekstē;

3-4 gadīgo grupa Gunas Ošlapas vadībā Aiviekstē nāk iepazīties ar bibliotēku, paspēlēties, paskatīties multiplikācijas filmas (filmas.lv)

Kopā ar BuJ centra vadītāju Madaru Zeltiņu organizēti 4.maija svētki, viktorīna. Notiek arī ikdienas sadarbība, īpaši Aiviekstē.

Aivars un Irēna Kluši (militārā mantojuma statusu ieguvušas kolekcijas īpašnieki) , Aija Kaškure (mūžizglītības un pilnveidošanās paraugs), Brigita Balode (novadpētniecības darba vērtētāja), Vineta Ruža (rokdarbniece) ar savu iniciatīvu par izstādi. Sadarbība ar Lilitu Kļaviņu un Dzintru Brutāni kuras ir Jaunkalsnavas un Aiviekstes senioru vadībā. Gada izskaņā radusies doma par lasītāju kluba veidošanu Aiviekstē.

Lazdonas bibliotēkas sadarbības partneri: NVO klubs “Smaidas”, Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs.

Liezēres pagasta bibliotēkai sadarbība ar aprūpes un rehabilitācijas centra “Ozoli” bērniem un audzinātājā, Liezēres pamatskolu.

Mārcienas bibliotēkai sadarbība ar kultūras namu, sociālo māju, jauniešu centru “Ideja”, Madonas Mākslas studijas māksliniekiem.

Praulienas pagasta bibliotēkas sadarbības partneris – Madonas novada pašvaldības Izglītības pārvalde projektā “Sabiedrības digitālo prasmju attīstība”.

Sarkaņu pagasta bibliotēkai turpinās sadarbība ar esošajiem sadarbības partneriem: Sarkaņu Amatu māju un Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja krātuvi Sarkaņos; Sarkaņu un Dzelzavas pagasta pārvaldi; sociālo darbinieku, bāriņtiesu un pārējām institūcijām; ar kaimiņu pagasta pārvaldes

iestādēm (Dzelzava); multifunkcionālo bērnu un jauniešu centru „Logs”; Sarkaņu KN „Kalnagravas” vadītāju Valdu Kļaviņu; privāto Biksēres senlietu muzeju – „Biksēres klēts”, tā vadītāju Andri Trečaku.

Sausnējas bibliotēkai turpinājās sadarbība ar SCA “Kastaņas” -1 reizi mēneši lasītāju apkalpošana centrā, Sausnējas novadpētniecības muzejs – pasākumi..

Varakļānu bibliotēkas sadarbība ar pašvaldību – vēlmes un priekšlikumi tiek ņemti vērā un iespēju robežās īstenoti, reizi mēnesī tiek sanāksmēs novada pašvaldībā visi pašvaldības iestāžu vadītāji un domes vadība.

Aktīvi sadarbojas ar novada izglītības iestādēm – PII “Sprīdītis”, Varakļānu vidusskolu un Mūzikas un mākslas skolu. Bērni tiek iesaistīti dažādos kopīgos pasākumos: notiek izglītojoši izklaidējoši pasākumi, mākslas skolas audzēkņu izstāde bibliotēkā. Laba sadarbība izveidojusies ar Varakļānu jauniešu centru, sakarā ar darbinieku maiņu, komunikācija nenostādāja līdž galam. Sadarbojas ar KC – telpas- tikšanās ar Ingu Ābeli.

Jāsecina, ka sadarbības jomā mazs novads ir priekšrocība, jo uzrunāt zināmu cilvēku ir vieglāk, arī satiekoties ikmēneša sanāksmēs rast kopīgu valodu un izrunāt sadarbības iespējas ir vienkāršāk.

• **Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes**

Sadarbība ar Madonas novada bibliotēku kā reģionālo bibliotēku ir vērtēta kā ļoti laba. Jebkurā laikā iespēja konsultēties ar šīs bibliotēkas darbiniekiem par bibliotekāro darbu un tā pilnveides iespējām - profesionālā izaugsme, konsultatīvais darbs, SBA.

LNB – profesionālās pilnveides pasākumi, konsultācijas, nozares informācija;

KISC – datortehnika, apmācības, informācija;

LBB, LBB VN - aktivitātes – konferences, informācija;

Grāmatu iegādes jautājumā sadarbība ar grāmatu apgādiem, tirgotājiem - Zvaigzne ABC, SIA “Latvijas Grāmata”, Virja IK u.c.;

Telia Latvija - interneta pakalpojumi;

SIA Tietoevry – BIS Alise darbības nodrošinājums, konsultācijas;

Latvijas Neredzīgo bibliotēka – SBA;

Līgatnes papīrfabrika – makulatūras vākšanas akcijas, kopā 11 bibliotēkas ir nodevušas 18,98 tonnas makulatūras.

Laikraksts “Stars”- publicitātes raksti;

UNESCO LNK Stāstu bibliotēkas (Lazdona) - sadarbība starp bibliotēkām un LNK;

Latvijas pasts – preses abonēšana, piegāde, informācija, pakomātu izmantošana- palīdzība iedzīvotājiem;

Mācību centrs “Buts” – dalība mūžizglītības projektos;

Pļaviņu bibliotēka- SBA grāmatas.

Cesvaines, Kraukļu, bibliotēkas uzņēma kolēģus no Limbažu novada bibliotēkām.

Jumurdas bibliotēkai sadarbība ar Kalsnavas arborētumu – radošo darbnīcu organizēšana, izstādes. Biedrības “Vecpiebalgas rūķi”, “Nāc krastā” – pasākumu organizēšana.

Lazdonas bibliotēkai ilggadīga sadarbība ar Jēkabpils ukraiņu kultūrizglītojošo biedrību “Javir” organizēta Vasilija Komarovska foto izstāde “Es vienmēr būšu pusceļā uz tevi, jo mīlestības ceļam gala nav...”, literāri muzikāls pasākums “Javir-20” biedrības jubilejas ietvaros.

Ošupes pagasta bibliotēka - 2024. gada nogalē fotoizstādē “Mēmele ziemā” atsaukusies piedalīties Jaunsauls pagasta (Vecsauls pagasts, Bauskas novads) bibliotēkas vadītāja Inese Paviļone. Divu mēnešu garumā izstāde apskatāma Ošupes pagasta bibliotēkā.

- **Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība** – nav bijusi.

- **Bibliotēku interešu aizstāvības darbs**

Bibliotēku interešu aizstāvības, pārstāvniecības darbs tiek veikts, ikdienā gan ar apvienību/ pārvalžu darbiniekiem, gan citiem bibliotēkas lietotājiem piedāvājot izmantot dažādās iespējām bibliotēkā, līdz ar to novērtējot to ietekmi uz iedzīvotāju labklājību un nepieciešamību bibliotekāriem sevi pilnveidot, nemitīgi attīstīt bibliotēku infrastruktūru. Pierādot, ka tas ir ieguldījums vietējās kopienas attīstībā.

Tas tiek veikts regulāri, gan aizstāvot izdevumus budžetā, gan realizējot aktivitātes, gan ikdienas dzīvē. Tas ir ikdienas darbs ar bibliotēkas apmeklētājiem. Panākumu atslēga ir abpusējā sadarbībā.

- **Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā**

Sadarbība novadpētniecības pasākumu, izstāžu veidošanā, ar vietējiem novadpētniecības entuziastiem. Vairāk par šo sadarbību pārskatos pie sadarbības partneriem, kā arī pie novadpētniecības darba raksturojuma. Vietējās kopienās ikvienu pasākumu, aktivitāti organizējot, ir sadarbība ar atbilstošajiem partneriem.

Lubānas pilsētas bibliotēka - turpina sadarbību ar Lubānas novadpētniecības entuziastu Andri Dzeni, vācot un sistematizējot dažādus materiālus par Lubānu, kuri glabājas bibliotēkā un ir pieejami ikvienam interesentam. Bibliotēka atsaucās lūgumam un palīdz biedrībām- Bronislavas Martuževas fonds, Hronologeja un Kultūras atbalsta un attīstības biedrībai @kultūrvieta – ar grāmatu izplatīšanu vietējā kopienā. Turpina sadarboties ar Lubānas tūrisma un kultūrvēsturiskā mantojuma centru un palīdz izplatīt arī 3 par Lubānu izdotās grāmatas “Simts stāstu par Lubānu”, “Lubāna. Nākamie simts” un “Lubāna. Vēlreiz par simtam”.

Ošupes pagasta bibliotēkai sadarbība ar multifunkcionālo centru “13.KM” fotogrāfiju vākšanā un apkopošanā Degumnieku vecās jeb Gotlība skolas logu ailām. Veiktas konsultācijas ar Madonas Valsts ģimnāzijas bibliotekāri Anitu Tropu, gatavojoties Oskara Kalpaka piemiņai veltītajiem pasākumiem.

Prailienas pagasta bibliotēkai sadarbība ar raidījuma “Tiksimies stacijā” veidotāju Ievu Benefeldi, meklējot cilvēkus, kuri vēl varētu pastāstīt par Visagala staciju. 17. oktobrī notiek filmēšana Visagala stacijā, kur dodas ar vietējo iedzīvotāju no Visagala Regīnu Egloni.

Sadarbība ar Madonas mākslas un novadpētniecības muzeju izliekot izstādes: Novads skan. Novads rīb., Latvijas brūnajai – 100, Ceļā uz 1990.gada 4. Maiju un Baltijas ceļam 35

Sadarbība ar Praulienas pamatskolas skolotāju Viju Mišku, Saikavas t/n u Saikavas t/n amatierteātra režisori Aiju Špuri, organizējot pasākumu novadniekam, dzejniekam Aivaram Aiviekstam. Rīkojot Ziemassvētku tirdziņu sadarbība ar Saikavas t/n, pagasta pārvaldi, protams ar visiem aktīvajiem pagasta un apkārtnes cilvēkiem, kuri ar savu veikumu kuplināja tirdziņa piedāvājumu.

- Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Līdzīgi arī raksturojot par šo sadarbību -vairāk - pārskatos pie sadarbības partneriem, kā arī pie darba ar bērniem raksturojuma.

Ošupes pagasta bibliotēkai secinājums - kaut arī sadarbību ar Degumnieku pamatskolu var uzskatīt par ļoti veiksmīgu, iniciatīva parasti nāk no bibliotēkas puses, tāpēc nākamajā gadā to vairāk gribētu sagaidīt no skolas.

28.02.2025.

Pārskatu sagatavoja

Madonas novada bibliotēkas metodiskā darba vadītāja

Daiga Puķīte